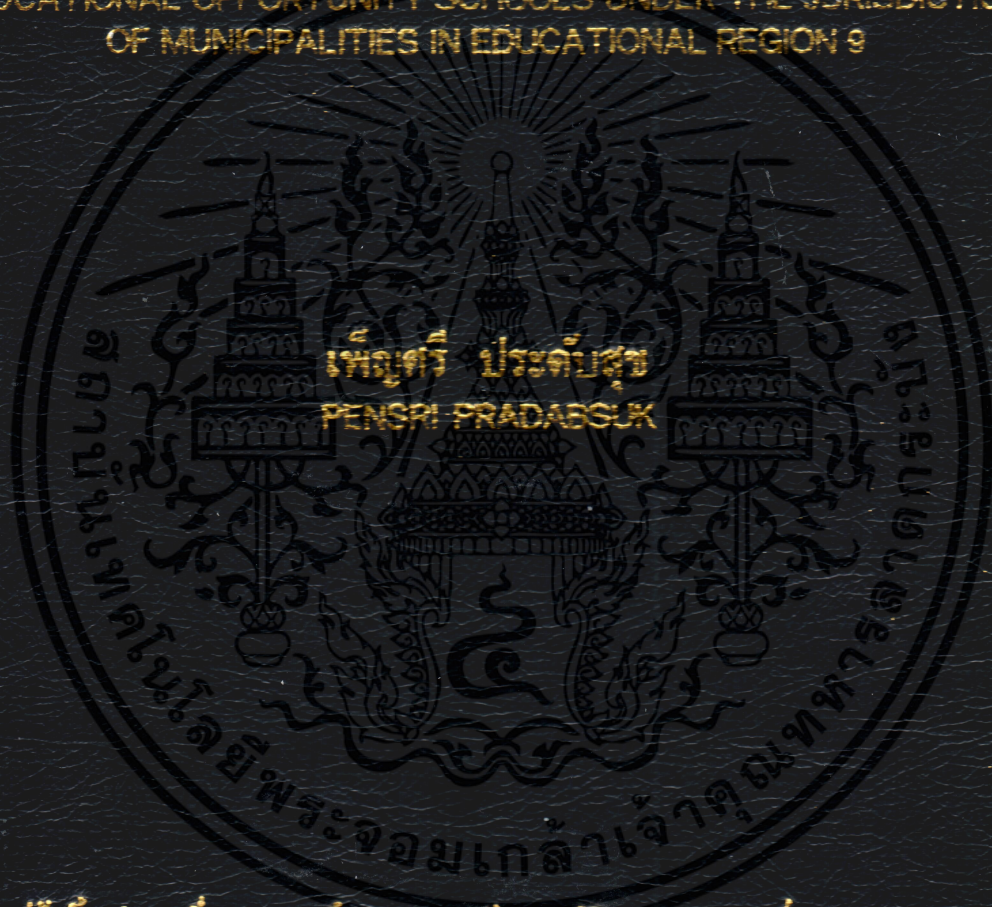

สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

SITUATIONS AND PROBLEMS IN SCHOOL ADMINISTRATION OF THE
EDUCATIONAL OPPORTUNITY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF MUNICIPALITIES IN EDUCATIONAL REGION 9

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2542

ISBN 974 - 622 - 487 - 5

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

SITUATIONS AND PROBLEMS IN SCHOOL ADMINISTRATION OF THE EDUCATIONAL
OPPORTUNITY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
MUNICIPALITIES IN EDUCATIONAL REGION 9

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2542

ISBN

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....33398
วัน, เดือน, ปี...2...ค.ค...2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีผู้ฝ่าฝืนจะดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SITUATIONS AND PROBLEMS IN SCHOOL ADMINISTRATION OF THE EDUCATIONAL
OPPORTUNITY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF MUNICIPALITIES
IN EDUCATIONAL REGION 9.

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1999

ISBN 974-622-487-5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 1999

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

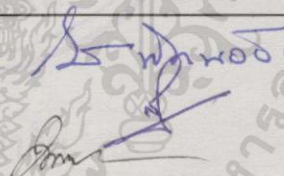
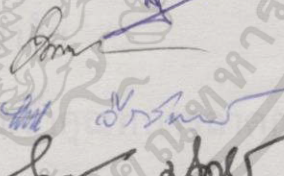
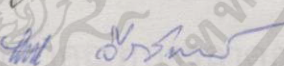
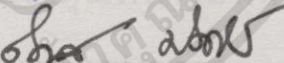
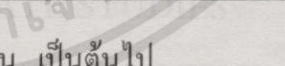
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดเทศบาลเมืองพิทยา เขตการศึกษา 9
SITUATIONS AND PROBLEMS SCHOOL ADMINISTRATION OF
THE EDUCATION OPPORTUNITY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF MUNICIPALITIES IN EDUCATIONAL REGION 9

ชื่อนักศึกษา นางเพ็ญศรี ประดับสุข
รหัสประจำตัว 38063162
ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ไพรัตน์ พิคน้อย
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม นายวิโรจน์ แสงศิระฤทธิ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
อาจารย์ไพรัตน์ พิคน้อย	
นายวิโรจน์ แสงศิระฤทธิ์	
ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์	
ดร.มาลัย จีรวัดนเกษตร์	
ดร.ณรงค์ พิมสาร	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 30 เมษายน 2542 เวลา 9.30 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

วันที่...25...เดือน...พ.ศ. 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

นักศึกษา

นางเพ็ญศรี ประดับสุข

รหัสประจำตัว

38063162

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์

สาขา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2542

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ไพรัตน์ พักน้อย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 ใช้กรอบแนวคิดในการบริหารงานโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2528 ประกอบด้วยงานที่สำคัญ 6 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด 106 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร 21 คน อาจารย์ผู้สอน 85 คน จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 รวม 7 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และปัญหาการบริหารงานโรงเรียน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ปฏิบัติในระดับปานกลาง งานที่ปฏิบัติได้ในระดับมาก คือ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ และการบริหารงานวิชาการ
2. จำแนกความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ปฏิบัติในระดับมาก

2. จำแนกความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ปฏิบัติในระดับมาก ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า ปฏิบัติในระดับปานกลาง

งานที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การบริหารงานกิจการนักเรียนและการบริหารงานที่ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับสุดท้ายเช่นเดียวกัน คือ การบริหารงานวิชาการ

งานที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ

3. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน อยู่ในระดับปานกลาง คือ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ

4. จำแนกความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน อยู่ในระดับปานกลาง

งานที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาการบริหารในระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง คือ การบริหารงานบุคคล ส่วนงานอื่น ๆ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

Thesis Title	Situations and Problems in School Administration Of the Educational Opportunity Schools under the Jurisdiction of Municipalities in Educational Region 9
Student	Mrs.Pensri pradubsuk
Student ID.	38063162
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	1999
Thesis Advisor	Mrs.Pairat Phaknoi

ABSTRACT

The Purpose of this research was to study situations and problems in school administration of the Educational Opportunity Schools under the Jurisdiction of Municipalities in Educational Region 9. The conceptual Framework used in the study was the guidelines of school administration as specified by office of the Commission for National Elementary Education. According to the guidelines, the school administration consists of 6 aspects, namely, academic administration, pupil affair administration, personnel administration, general affair, finance and acquisition administration, area and buildings administration, and school-community relations administration. This research was conducted from the total population of 106 people consisting of 21 administrators and 85 teachers in 7 Educational Opportunity Schools under the jurisdiction of Municipalities in Education Region 9. The tool for collecting data was a set of questionnaire asking about situations and problems of practice in school administration.

The research results are summarized as follows :

1. As for situations in administration of Educational Opportunity Schools, both administrators and teachers viewed, as a whole, that all 6 aspects of administration were

practiced at moderate level. The works which were viewed at high level were, namely, : pupil affair administration, school-community relations administration and personnel administration while area and buildings administration, general affair, finance and acquisition administration were viewed at moderate level.

2. When separately analyzed, it showed that administrators alone viewed, as a whole, that all 6 aspects of administration were practiced at high level whereas teachers alone viewed at moderate level.

Both administrators and teachers had the same view that pupil affair administration was practiced at high level while academic administration, which was considered at the last order, was practiced at moderate level.

The different views between administrators and teachers were also found in personnel administration, and area and buildings administration, respectively. These were viewed by administrators at high level whereas by teachers at moderate level.

3. As for problems in administration of Educational Opportunity Schools, both administrators and teachers viewed that for all 6 aspects of administration there were problems at moderate level. These aspects of administration were area and buildings administration, pupil affair administration, personnel administration, school-community relations administration and academic administration, respectively.

4. When separately analyzed, the group of administrators and the group of teachers still had the same view that there were problems at moderate level

As for personnel administration, both groups had different views. While administrators viewed the problems at high level, teachers viewed at moderate level. As for other works, both groups viewed similarly that there were problems at moderate level. These other works were academic administration, pupil affair administration, general affair, finance and acquisition administration, pupil affair administration, general affair, finance and acquisition administration, area and buildings administration and school-community relations administration, respectively.

IV

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ไพรัตน์ พิภน้อย อาจารย์วิโรจน์ แสงศิระฤทธิ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในความกรุณาเอาใจใส่อย่างหาที่สุดมิได้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ ผศ.ดร.สมพร ไชยะ อาจารย์อัฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย อาจารย์ไฉวาท พูลศิริ และ ดร.มาลัย จีรวัฒน์เกษตร์ ที่กรุณาประสิทธิ ประศาสตร์วิชาความรู้ และให้คำชี้แนะแก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ศึกษา ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง แบบสอบถาม รวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 9 ที่ให้ความร่วมมือตอบสอบถาม และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล นครเชียงใหม่ เทศบาลเมืองลำปาง ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น ขอขอบคุณ คุณวิเชียร ประดับสุข คุณชนนชม ไชยสิทธิ์ ที่ช่วยเหลือในการค้นหาเอกสาร ตำรา ช่วยในการจัดพิมพ์ การตรวจทานต้นฉบับ รวมถึงปิยะธิดาทุกคนที่สนับสนุนทุนการศึกษา และให้กำลังใจมาโดยตลอด

หากคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัย ขอมอบแก่คุณบิดา มารดา บุรพาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ ประศาสตร์วิชาและผู้มีพระคุณทุกท่าน

เพ็ญศรี ประดับสุข

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ทฤษฎีหรือกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 คำนิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การจัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น.....	8
2.1.1 หลักและวิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น.....	8
2.1.2 วิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น.....	8
2.1.3 การส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น.....	9
2.1.4 สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น.....	11
2.1.5 โครงสร้างและการแบ่งงานภายในของสำนักบริหารการ ศึกษาท้องถิ่น	12
2.1.6 การบริหารการศึกษาของเทศบาล.....	15
2.1.7 กองการศึกษาเทศบาล.....	15
2.2 นโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี (มัธยมศึกษาตอนต้น).....	16
2.1.1 การดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	17

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.2	โครงการขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มเติมอีก 3 ปี ในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา.....	18
2.2.3	แนวดำเนินงานของโรงเรียนเทศบาลที่ขยายโอกาสทางการศึกษา..	21
2.2.4	มาตรการดำเนินเกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).....	22
2.3	การบริหารงานโรงเรียน.....	23
2.3.1	กระบวนการบริหาร.....	24
2.3.2	การบริหารงานวิชาการ.....	24
2.3.3	การบริหารงานกิจการนักเรียน.....	27
2.3.4	การบริหารงานบุคคล.....	30
2.3.5	การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ.....	32
2.3.6	การบริหารงานอาคารสถานที่.....	34
2.3.7	การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	37
2.4	ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยา.....	41
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.3	วิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย.....	45
3.4	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
3.5	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
		101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย.....	101
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	101
	อภิปรายผลการวิจัย.....	102
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	129
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	131
	บรรณานุกรม.....	132
	ภาคผนวก.....	138
	ประวัติผู้เขียน.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนผู้บริหาร-อาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9.....	44
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกอายุและวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การบริหารและการสอน.....	51
4.2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์เกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ.....	52
4.3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์เกี่ยว กับสภาพการบริหารงานโรงเรียนการบริหารงานกิจการนักเรียน.....	54
4.4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์เกี่ยว กับสภาพการบริหารงานโรงเรียนการบริหารงานบุคคล.....	55
4.5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ....	57
4.6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่.....	59
4.7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์เกี่ยว กับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน.....	60
4.8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกเป็นเงิน.....	62
4.9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร การบริหารงาน โรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานวิชาการ.....	63
4.10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร การบริหารงาน โรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานกิจการนักเรียน...	65
4.11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร การบริหารงาน โรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานบุคคล.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ.....	69
4.13	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานอาคารสถานที่...	72
4.14	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	74
4.15	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกเป็นรายงาน.....	76
4.16	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนการบริหารงานวิชาการ.....	77
4.17	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน งานกิจการนักเรียน.....	79
4.18	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานบุคคล.....	80
4.19	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ.....	82
4.20	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่.....	83
4.21	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	85
4.22	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกเป็นเงิน.....	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.23	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของปัญหา การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานวิชาการ.....	88
4.24	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของปัญหา การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานกิจการนักเรียน.....	90
4.25	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของปัญหา การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานบุคคล.....	91
4.26	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของปัญหา การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ.....	93
4.27	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของปัญหา การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานอาคารและสถานที่.....	95
4.28	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของปัญหา การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	97
4.29	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของปัญหา การบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานโรงเรียน.....	99

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่น.....	9
2.2	แสดงแนวการจัดการศึกษาภาคบังคับต่ออีก 3 ปี	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ประชากรทุกชาติทั่วโลกสามารถรับรู้ข่าวสารความรู้ได้หลากหลาย อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารโทรคมนาคม นอกจากนั้นทุกชาติยังต้องเผชิญกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาด้านสังคมต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์โดยรวม การศึกษานับเป็นรากฐานสำคัญที่สุด ประการหนึ่งในการสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคมให้แก่มวลมนุษยชาติได้

ประกอบกับนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และแนวโน้มของสังคมกำลังพัฒนาไปสู่สังคมอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้นทุกขณะซึ่งนับวันยิ่งจะเจริญไปอย่างไม่หยุดยั้ง เมื่อถึงจุดนี้แล้วความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชนในชาติเพียงจบการศึกษาภาคบังคับ 6 ชั้นเรียนในสถานศึกษาสำหรับระดับประถมศึกษาคงไม่เป็นการเพียงพอต่อการพัฒนาหรือเพิ่มคุณภาพชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่สำคัญปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประมาณร้อยละ 30.1 ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำที่สุดในอาเซียนและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก กอปรกับมีการวิจัยยืนยันว่าประเทศใดแรงงานมีจำนวนที่ได้รับการศึกษาสูง ประเทศนั้นประชากรจะมีรายได้ต่อหัวสูง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่, 2536:3) แนวทางที่รัฐบาลมุ่งดำเนินการในการเพิ่มพูนความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถดำรงชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี ก็คือขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในชาติ จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปิดโอกาสให้ได้ศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอีก 3 ปี เพื่อให้ความตั้งใจของรัฐบาลดำเนินขยายโอกาสทางการศึกษาได้สำเร็จ

ดังนั้น ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 6 รัฐบาลได้เริ่มดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา เร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันรณรงค์ให้เด็กเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 คณะรัฐมนตรีได้มีมติขยายโอกาสออกไปอีก 3 ปี โดยไม่บังคับ

ต่อมาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ได้เริ่มดำเนินการตามมติที่ประชุมของคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2533 ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล และเมืองพัทยา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นไป โดยให้กระทรวงมหาดไทยประสานงานและวางแผนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ตามความเห็นชอบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานปลัด
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทรวงศึกษาธิการ.2536) ซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล เป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้รับผิดชอบแก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยหน้าที่ได้กำหนดไว้อย่างแจ่มชัดในมาตรา 50 (6) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 316 พ.ศ.2515 ข้อ 2 กำหนดหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่เทศบาลตำบลขึ้นไปว่า “ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม” และ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงกำหนดให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาล ที่มีความพร้อมด้านงบประมาณจัดดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษานำร่องตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 และเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังในปี พ.ศ.2535 เป็นต้นไป สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) รัฐบาลได้กำหนดนโยบายไว้ดังนี้ “เร่งปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อเป็นการศึกษาพื้นฐาน และการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้จบประถมศึกษาได้เรียนมากขึ้น” โดยกำหนดเป้าหมายให้รับนักเรียนเข้าเรียนต่อ 67% ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2539 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2536:1-7) นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา รวมทั้งสิ้น 158 โรงเรียน (ทรงศิริ กุสุมภัก.ม.ป.ป.:)

เหตุที่มีการกำหนดให้การศึกษาเป็นบริการขั้นพื้นฐานที่เทศบาลจะต้องจัดให้แก่ประชาชนนั้น เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่นจะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้ แนวความคิดในเรื่องการพัฒนามุ่งเน้นอยู่ที่การพัฒนาคน ท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา จะต้องประกอบไปด้วยบุคคลที่มีคุณภาพและมีชีวิตที่ดี เพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ การศึกษาจะช่วยให้นักมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต อย่างสงบสุข สามารถประกอบอาชีพ มีคุณธรรม สามารถแก้ไขปัญหาตนเอง ครอบครัว และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการพัฒนาทางด้านกายภาพการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนและเป็นเครื่องมือของการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับในเขตเทศบาลนั้น การจัดการศึกษาบริการให้แก่ประชาชนจึงถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญ ถ้าเทศบาลไม่ตระหนักถึงคุณภาพและประโยชน์ของการศึกษาแล้วย่อมจะเป็นสิ่งที่น่าวิตกว่าคุณภาพชีวิตของประชาชนจะเป็นอย่างไร สภาพของสังคมนั้นจะเสื่อมโทรมเพียงใด แต่อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารเทศบาลในปัจจุบันได้ตื่นตัว และให้ความสำคัญและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

เพื่อให้การจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลเป็นไปในแนวเดียวกัน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้แต่งตั้งกลุ่มวิชาการระดับกรมฯ ขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านขยายโอกาสทางการศึกษา ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามและประเมินผลการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการประชุมสัมมนาคณะกรรมการระดับกรมฯ ดังกล่าว เพื่อติดตามผลการดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาที่ผ่านมา ปรากฏว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา มีปัญหาหลายประการ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาทั้งสิ้น จากการประชุมสัมมนาดังกล่าวเป็นเพียงข้อสังเกตหรือแนวความคิดของกลุ่มวิชาการที่เข้าร่วมประชุมสัมมนา ขาดข้อมูลสนับสนุนข้อสังเกตเหล่านั้นให้มีความชัดเจน เป็นการเสนอแนวคิดกว้าง ๆ และปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านั้นย่อมแตกต่างกันไปตามเขตที่เทศบาลตั้งอยู่ (โกวิทย์ บุญเจริญ.ม.ป.ป. : 3-5)

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมการจัดการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ได้รับงบประมาณสองทาง คือ ได้รับงบประมาณจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และอีกส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลต้นสังกัด จัดตั้งงบประมาณจากภาษีของประชาชนในท้องถิ่นส่วนบุคคลการผู้สอนก็ได้รับการสนับสนุนจากกรมการปกครองจัดสรรอัตราไปให้ ในด้านการบริหารภารกิจต่าง ๆ จึงเป็นหน้าที่หลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรผู้สอนร่วมกันดำเนินการ

จากสภาพความเป็นมาและเหตุผลเบื้องต้นดังกล่าว จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยประสงค์ที่จะทำการวิจัยเรื่องนี้ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าหากได้ศึกษาและทำการวิจัยในปัญหาที่กลุ่มวิชาการ ได้สรุปผลการประชุมสัมมนาไว้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ควรจะได้ข้อมูลที่แท้จริง เพื่อจะได้นำข้อมูลไปดำเนินการแก้ไขสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยมุ่งวิจัยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่สังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 9 เหตุผลคือเป็นโรงเรียนสังกัดเดียวกันมีโครงการที่ต้องดำเนินการร่วมกันหลายโครงการ ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานี้เป็นการจัดการเรียนการสอน ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษารวมอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน สำหรับสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะแยกงานบริหารเป็น 6 ด้านออกจากกันอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ควรจะเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในเขตการศึกษา 9 และสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลโรงเรียนในสังกัดเทศบาลให้ได้ประโยชน์อีกทางหนึ่ง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

1.3 ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ยึดแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2528 เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบไปด้วยงานสำคัญ 6 งาน คือ

1.3.1 การบริหารงานวิชาการ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและวิธีบริหารทางวิชาการ หลักสูตรและประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การศึกษาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ การวัดผลและประเมินผล เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

1.3.2 การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานวิชาการ โดยการจัดสวัสดิการ การรักษาวินัย การปกครอง การจัดมาตรการด้านความปลอดภัย และช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลดียิ่งขึ้น

1.3.3 การบริหารงานบุคคล เป็นการศึกษาถึงเรื่องการวางแผนกำลังคน การสรรหาบุคคล การคัดเลือกบุคลากร การจูงใจบุคคลเข้าสู่หน่วยงาน การประเมินค่าบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การตอบแทนบุคลากร การจัดสวัสดิการ การให้บริการแก่บุคลากร

1.3.4 การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นงานบริการแก่ฝ่ายการสอนและฝ่ายบริการนักเรียน ให้สนองสอดคล้องต่อหลักสูตรและแผนการสอน งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้าง

1.3.5 การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการวางแผน การดำเนินการตามแผน การดูแลและจัดอาคารสถานที่ สภาพบริเวณ สภาพแวดล้อมทั้งห้องเรียนและห้องประกอบ ตลอดจนการจัดเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

1.3.6 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากทุกด้าน ได้แก่ การเข้าร่วมสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน การอำนวยความสะดวกในการใช้สถานศึกษา การประชุมพบปะผู้ปกครองและการประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตของการวิจัย เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 รวม 6 งาน ได้แก่

1. การบริหารงานวิชาการ

2. การบริหารงานกิจการนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ
5. การบริหารงานอาคารสถานที่
6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.4.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ที่ทำการสอน ชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน 21 คน และจำนวนอาจารย์ที่ทำการสอนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 85 คน รวมทั้งสิ้น 106 คน

1.4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 ทั้ง 6 งาน คือ

- 1) งานวิชาการ
- 2) งานกิจการนักเรียน
- 3) งานบุคคล
- 4) งานธุรการ การเงิน และพัสดุ
- 5) งานอาคารสถานที่
- 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 ทั้ง 6 งาน คือ

- 1) งานวิชาการ
- 2) งานกิจการนักเรียน
- 3) งานบุคคล
- 4) งานธุรการ การเงินและพัสดุ
- 5) งานอาคารสถานที่
- 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.5 คำนิยามศัพท์

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ซึ่งทำการเปิดการเรียนการสอนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มอีก 3 ปี เป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมการบริหารงานโรงเรียนในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบไปด้วย 6 งาน คือ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับการสื่อการเรียน การจัดบริหารทางวิชาการ การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน เช่น การกีฬา ลูกเสือ ยุวกาชาด กิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอน การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือไปจาก การเรียนการสอนตามปกติ ตลอดจนการช่วยเหลือให้สวัสดิการแก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

การบริหารงานบุคคล หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับบุคคล การดูแลให้อาจารย์ดำเนินงานตามจุดประสงค์ของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริม หรือพัฒนาให้อาจารย์ในโรงเรียนมีความก้าวหน้า ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น การประชุมชี้แจง การฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ การสร้างขวัญและกำลังใจเป็นต้นไป

การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานการเงิน งานบัญชี การพัสดุ การจัดสำนักงาน งานสถิติข้อมูล การติดต่อสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์

การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การวางแผนบริเวณโรงเรียน การให้การดูแลรักษา ซ่อมแซม อาคารเรียน อาคารประกอบ และครุภัณฑ์ การจัดบริเวณ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และการจัดหาแนวทางให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง อุปสรรคหรือเหตุขัดข้องที่ทำให้การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียนและอาจารย์ จำนวน 6 งาน

ปัญหาทางวิชาการ ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ งานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ การสนับสนุน สื่อวัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษา การให้บริการแนะแนว การจัดกิจกรรมชุมนุม การพัฒนาส่งเสริมความรู้แก่นักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ การจัดสวัสดิการนักเรียน

ปัญหางานกิจการนักเรียน ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาทิ การให้บริการแนะแนว การจัดกิจกรรมชุมนุม การพัฒนาส่งเสริมความรู้แก่นักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ การจัดสวัสดิการนักเรียน

ปัญหางานบุคคล ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหา การวางแผน การมอบหมายงาน การจัดสวัสดิการ การอบรมสัมมนาให้ความรู้เพิ่มเติม การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ปัญหางานธุรการ การเงินและพัสดุ ได้แก่ การดำเนินงาน สารบรรณ งานทะเบียน การรายงานผลการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง การบริหารงานการเงินและบัญชีรับ-จ่าย การควบคุมการตรวจสอบ การบริหารงานพัสดุครุภัณฑ์

ปัญหางานอาคารสถานที่ ได้แก่ การดำเนินงานเกี่ยวกับงานจัดอาคารสถานที่ การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ การควบคุมดูแล การบำรุงรักษาอาคารสถานที่

ปัญหางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ งานให้บริการชุมชนด้านต่าง ๆ งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน งานเกี่ยวกับกรรมการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ-โรงเรียน รวมทั้งผู้รักษาการแทนตำแหน่งในโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่ขยายโอกาสทางการศึกษา

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา ต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปอีก 3 ปี โดยใช้หลักสูตรการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ

เขตการศึกษา 9 หมายถึง เขตที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแลการจัดการศึกษาโรงเรียนทุกสังกัดที่จังหวัดต่อไปนี้ตั้งอยู่ ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดสกลนคร จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู

เทศบาล หมายถึง หน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามขั้นตอน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และได้รวบรวมเรียบเรียงจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 การจัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การบริหารการปกครองประเทศ ได้เริ่มขยายตัวไปสู่ท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ได้มีสิทธิและหน้าที่ในการบริหารงานกิจการของท้องถิ่นและโดยบทบาทของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2476 ได้กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่ราษฎรในท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2478 ได้มีการโอนโรงเรียนประชาบาลมาอยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาล เป็นการโอนทั้งการดำเนินกิจการทั้งทรัพย์สินและครุมาสังกัดเทศบาล เมื่อ พ.ศ.2506 ปัจจุบันโรงเรียนสังกัดเทศบาลอยู่ในการกำกับดูแลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (นิยม พึ่งสุจริต.2540 : 6)

2.1.1 หลักและวิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น

การจัดการศึกษาท้องถิ่นปัจจุบันได้ยึดถือหลักการเดียวกันกับรัฐบาลโดยใช้การกำหนดนโยบายกระจายอำนาจ ในการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นปฏิบัติ (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น.2527 : 189-190) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

หลักการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งแต่เดิมได้รวมอำนาจไว้ในส่วนกลาง ให้ไปอยู่กับราชการส่วนท้องถิ่น

หลักการมอบอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นให้อยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่นและประชาชน

หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น รัฐบาลจะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องก็เฉพาะในสิ่งที่ท้องถิ่น และประชาชนยังช่วยตนเองไม่ได้

2.1.2 วิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น

เพื่อให้การบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาท้องถิ่น โดยกำหนดให้ส่วนกลางมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาของหน่วยงานท้องถิ่น และให้ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

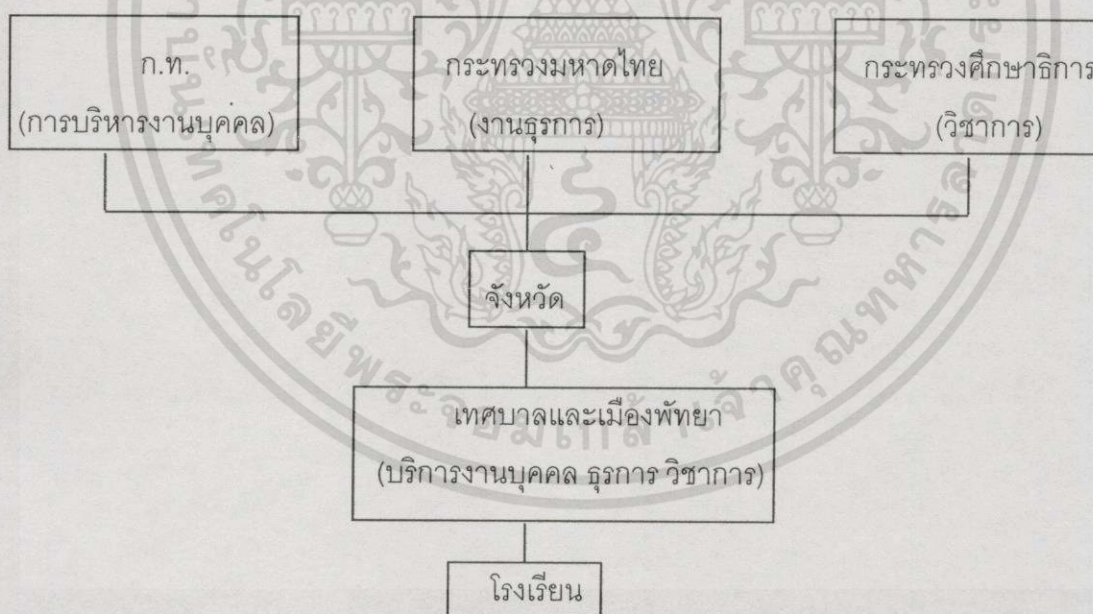
ขอการจัดการศึกษาโดยตรง หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2527 : 194)

กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายโดยควบคุมส่งเสริมในด้านธุรการ และการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าหมาย จัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำส่งเสริมและช่วยเหลือหน่วยการปกครองท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุม ส่งเสริมงานด้านวิชาการและมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่น พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับคุณวุฒิครู คุณภาพการศึกษา การกำหนดหลักสูตรแบบเรียน แนวการสอน การวัดผลและช่วยเหลือในด้านการนิเทศการศึกษา

คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) มีหน้าที่ส่งเสริมและวางนโยบายด้านการบริหารงานบุคคล เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การโอน (ย้าย) การกำหนดตำแหน่ง และวินัยของพนักงานครูท้องถิ่น

ดังนั้น การบริหารการศึกษาท้องถิ่น ดำเนินงานภายใต้การแนะนำและกำกับดูแลจากหน่วยงานส่วนกลาง ดังแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2527 : 190)

2.1.3 การส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น

เทศบาลเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยหน้าที่ได้กำหนดไว้อย่างแจ่มชัดในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 316 พ.ศ.2515 ข้อ 2 ซึ่งกำหนดหน้าที่ของเทศบาล ตั้งแต่เทศบาลตำบลขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 ซึ่งกำหนดให้เมืองพัทยาปฏิบัติ ตาม “หน้าที่ตามกฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของเทศบาล”

การดำเนินงานทางการศึกษาของเทศบาลนั้น มิได้จำกัดตนเองอยู่เพียงเฉพาะการศึกษา ระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะการปกครองท้องถิ่นโดยเฉพาะ เทศบาล สามารถจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ได้ถึง 4 ระดับ คือ การจัดการศึกษาของเทศบาล จะครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน หมายถึง การจัดการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับและเป็นการศึกษาให้เปล่า นอกจากนี้ยังรวมถึง การจัดบริการกา รอบรมเลี้ยงดูและการให้บริการการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาหรือที่เรียกว่าศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา รวมทั้งการดำเนินการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามนโยบายขยายโอกาสทาง การศึกษาของรัฐบาล

การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือ การศึกษาภาคบังคับของเทศบาลและเมืองพัทยาใน ปัจจุบัน มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 127 แห่ง (จากจำนวนทั้งสิ้น 147 เทศบาล) จำนวนโรงเรียน 488 โรง (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2539 : 13) พนักงานครูเทศบาลสังกัดสถานศึกษา 13,407 คน และไม่สังกัดสถานศึกษา 1,688 คน นักเรียนประถมศึกษา 221,092 คน นักเรียนก่อนประถมศึกษา 70,106 คน และในปีการศึกษา 2534-2539 ได้ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดสอนนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นอีก จำนวน 158 โรง 113 เทศบาล จำนวนนักเรียน 23,677 คน โดยจะครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การจัดบริการหรือกิจกรรม เพื่อให้เกิดการ เรียนรู้ทุกรูปแบบให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนโดยทั่วไป นอกเหนือจากการเรียนรู้ในระบบโรง เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพรวมทั้ง การปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็กเยาวชน และประชาชนลักษณะ ของกิจกรรมการศึกษาประเภทนี้ เช่น การศึกษาสำหรับบุคคลที่พ้นวัยเรียนหรือการศึกษาผู้ใหญ่ทั้ง สายอาชีพ การสอนวิชาชีพแบบกลุ่มสนใจการจัดอบรมประชาชนซึ่งมิใช่เป็นการจัดในชั้นเรียน หรือ ในห้องเรียน ฯลฯ

การจัดทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเยาวชน หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีจุดมุ่ง หมายเพื่อการพัฒนาเยาวชน ซึ่งได้แก่ บุคคลที่มีอายุ 15-25 ปี กลุ่มเยาวชนเหล่านี้จะมีอยู่ส่วนหนึ่ง ที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน ดังนั้น การชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตการให้ความรู้พื้นฐานสำหรับ การประกอบอาชีพและการส่งเสริม การพัฒนาตนเองให้คนกลุ่มนี้ ซึ่งถือว่าเป็นกำลังสำคัญของ การพัฒนาได้มีโอกาสทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น หรืออย่างน้อยมิได้ทำตัวเป็นภาระแก่ท้องถิ่นจึงเป็น

ภารกิจที่เทศบาลและเมืองพัทยาจะต้องให้ความรู้ โดยการศึกษา นอกระบบโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารทวงงานเฝ้าระวังการแข่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมืออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่งเสริมศาสนา ศิลป วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมศาสนา ศิลป วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น รวมทั้งการเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่น ลักษณะของการจัดกิจกรรมการศึกษาประเภทนี้ เช่น การจัดงานประเพณีต่าง ๆ การจัดบวชสามเณรในภาคฤดูร้อน การชักชวนให้ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การรณรงค์ส่งเสริมและประสานงาน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม วัฒนธรรม เป็นต้น

2.1.4 สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น

โดยที่กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการกำกับ ควบคุม ดูแลเกี่ยวกับการปกครองของท้องถิ่นทั่วประเทศ จึงได้มอบหมายให้กรมการปกครอง ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดทุกรูปแบบ เป็นผู้ดูแลในเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่การปกครองของกรุงเทพมหานคร ในภาวะที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาอบรมแก่ประชาชนนั้น กรมการปกครองโดยสำนักบริหารการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2536 ดังนี้

บริหารการจัดการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา

ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณและตรวจสอบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานส่วนท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือได้รับมอบหมาย

ซึ่งกำหนดภารกิจให้เทศบาลและเมืองพัทยา ดำเนินการในด้านการจัดการศึกษา 2 ประการ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 คือ

1. การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน

ได้แก่ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ซึ่งได้จัดให้มีการศึกษา 3 ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาลศึกษา) ระดับการศึกษาภาคบังคับ (ป.1-ป.6) และระดับการขยายโอกาสทางการศึกษา (มัธยมศึกษาตอนต้น ม.1-ม.3) นอกจากนี้บางเทศบาลก็ได้จัดการศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือการศึกษาภาคบังคับของเทศบาลและเมืองพัทยา ในปัจจุบัน มีเทศบาลที่จัดการศึกษา 127 แห่ง (จากจำนวนทั้งสิ้น 147เทศบาล) จำนวนโรงเรียน 488 โรง (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น.2539 : 13) พนักงานครูเทศบาลสังกัดสถานศึกษา 13,407 คน และไม่สังกัดสถานศึกษา 1,688 คน นักเรียนประถมศึกษา 221,092 คน นักเรียนก่อนประถมศึกษา 70,106 คน และในปีการศึกษา 2534-2539 ได้ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอีก จำนวน 158 โรง 113 เทศบาล จำนวนนักเรียน 23,677 คน โดยจะครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน

2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียน

เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนตามกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เป็นการศึกษาที่ต้องการให้เป็นวิถีชีวิตแห่งชุมชน เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์เยาวชน การอบรมให้ความรู้เฉพาะกลุ่ม การกีฬา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนย่อย

2.1.5 โครงสร้างและการแบ่งงานภายในของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น

ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง พ.ศ.2536 กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ให้มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาของเทศบาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496

2.1.5.1 ส่วนการบริหารงานบุคคล

มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานบุคคล การวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลัง พนักงานครู ผู้อำนวยการกองการศึกษาศึกษานิเทศก์ สันทนาการ สารวัตรนักเรียน และลูกจ้างประจำ (ตำแหน่งภารโรง) การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ เช่น การรับเรื่องร้องทุกข์ การสืบสวนข้อเท็จจริง การดำเนินการทางวินัย การตรวจสอบและจัดทำทะเบียนประวัติพนักงานครูเทศบาลและเมืองพัทยา แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ

1) ฝ่ายอัตรากำลังและทะเบียนประวัติ

มีหน้าที่ในการวางแผนอัตรากำลัง การบรรจุ แต่งตั้ง โอน (ย้าย) เลื่อนระดับ จัดสรรอัตรากำลัง บุคลากรทางการศึกษา และกำหนดมาตรฐานบุคลากร สรรหาบุคคลเข้ารับราชการ ดำเนินการสอน พร้อมทั้งดำเนินการทางด้านทะเบียนประวัติ แบ่งออกเป็น 4 งาน คือ

1. งานวางแผนอัตรากำลังและทะเบียนประวัติ มีหน้าที่สอบบรรจุแต่งตั้งพนักงานครูเทศบาล

2. งานการสอบ มีหน้าที่ในการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ารับราชการ โดยการสอบแข่งขัน พนักงานการสอบคัดเลือกในระดับต่าง ๆ

3. งานบรรจุแต่งตั้ง 1 มีหน้าที่บรรจุแต่งตั้งโอน (ย้าย) เลื่อนระดับพนักงานครูเทศบาลที่สังกัดสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. งานบรรจุแต่งตั้ง 2 มีหน้าที่บรรจุแต่งตั้งโอน (ย้าย) เลื่อนระดับพนักงานครูเทศบาลที่ไม่สังกัดสถานศึกษา

2. ฝ่ายกฎหมายและวินัย

มี 1 งาน ได้แก่ งานกฎหมายและวินัย มีหน้าที่ในการรวบรวมกฎหมายมติคณะรัฐมนตรีระเบียบ ข้อบังคับ และดำเนินการยกเว้น ยกเลิก กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาท้องถิ่น การรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียน ตลอดจนการดำเนินการทางวินัยของบุคลากรทางการศึกษา

2.1.5.2 ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา

มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการศึกษาการจัดทำโครงการ ฝึกอบรม การประสานงาน ตรวจสอบและนำการจัดทำแผนการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา การศึกษาเผยแพร่เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา การจัดตั้งและยุบโรงเรียนการส่งเสริมกิจกรรมเด็กเยาวชนและการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย และ 1 กลุ่มงาน คือ

1) ฝ่ายแผนงาน

มีหน้าที่กำหนดนโยบาย จัดทำ ประสานแผน / โครงการต่าง ๆ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ติดตามประเมินผลโครงการต่าง ๆ และการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาด้านภาษาไทยในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 3 งาน คือ

1. งานแผนและโครงการ
2. ศูนย์ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
3. งานสำรวจติดตามและประเมินผล

2) ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

มีหน้าที่ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแก่โรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา โดยการพัฒนากุศลกรทางการศึกษาของท้องถิ่น พัฒนาระบบการวิธีการ ระบบการเรียนการสอน วัสดุ ประเมินคุณภาพ และนิเทศการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินการกระจายและขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 งาน คือ

1. งานขยายโอกาสทางการศึกษา
2. งานส่งเสริมการศึกษา
3. งานนิเทศและตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา

3) ฝ่ายกิจกรรมเด็ก เยาวชน และศึกษานอกโรงเรียน

มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนเทศบาลและเมืองพัทยา ในการจัดระบบการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เยาวชน พัฒนาและจัดกิจกรรมแก่เด็ก เยาวชน จัดตั้งศูนย์เยาวชน กลุ่มเยาวชน

อาสาสมัคร กลุ่มสนใจด้านต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนการ การกีฬาและฟิสิกส์แบ่งออกเป็น 2 งาน คือ

1. งานเยาวชน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬาเยาวชนที่สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา และภาคเอกชน
2. งานการศึกษาออกโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาออกโรงเรียนของเด็กเยาวชน

นอกจากงานเหล่านี้แล้ว ยังมีงานเทคโนโลยีทางการศึกษา มีขอบเขตของงานกว้างขวาง จัดไว้เป็นกลุ่มงาน เพื่อจะได้รับการพัฒนาการศึกษาให้เป็นฝ่ายงานต่อไป

กลุ่มงานเทคโนโลยีทางการศึกษา

มีหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาและให้บริการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนแก่สถานศึกษาท้องถิ่น โดยการนำเสนอวัสดุ อุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ การช่วยเหลือและสนับสนุน การปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนเทศบาล แบ่งออกเป็น 2 งาน คือ

1. งานนวัตกรรมทางการศึกษา
2. งานบริการทางวิชาการ

ฝ่ายบริหารทั่วไป

มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานธุรการของสำนัก ซึ่งได้แก่ การกำหนดนัดหมายต่าง ๆ การประชุม การประมวลข่าวสารต่าง ๆ การพัสดุ การจัดเก็บเอกสาร และสิ่งพิมพ์ การดูแลรักษาสถานที่ราชการ การรักษาความสะอาดและความปลอดภัย สถานที่ราชการงานรับ-ส่งหนังสือราชการ และงานสารบรรณ งานประชาสัมพันธ์ งานพิมพ์ดีด งานบริหารงานบุคคลในสำนักงานและงานอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของงานใดโดยเฉพาะ แบ่งออกเป็น 2 งาน คือ

1. งานเลขานุการสำนัก มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
2. งานประชาสัมพันธ์และวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่รับผิดชอบขอความช่วยเหลือจากภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ และงานนโยบายของผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษา

ฝ่ายบริหารงบประมาณและการคลัง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณประจำปี งบอุดหนุนการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา การจัดสรรเงินงบประมาณ งบอุดหนุนการศึกษา การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณต่าง ๆ การตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขและบัญชีถือจ่ายเงินเดือนพนักงานครูเทศบาลและค่าจ้างลูกจ้างประจำ (ตำแหน่งภารโรง) การขออนุมัติงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับเงินเดือน ค่าจ้าง เงินยังชีพ เงิน พสร.พนักงานครูเทศบาล เป็น 2 งาน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. งานงบประมาณ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำงบประมาณประจำปี งบอุดหนุนการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา
2. งานตรวจสอบบัญชีถือจ่าย มีหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข บัญชีถือจ่ายเงินเดือนพนักงานครูเทศบาลและค่าจ้างลูกจ้างประจำ นักการภารโรง

2.1.6 การบริหารการศึกษาของเทศบาล

ตามที่รัฐบาลได้มอบหมายเรื่องการดำเนินการจัดการประถมศึกษามัธยมศึกษาให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว เทศบาลจึงต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในเขตของตนอย่างเต็มที่ โดยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายที่กล่าวมาข้างต้น คือ

2.1.6.1 มีหน้าที่จัดการประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

2.1.6.2 จัดให้เด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์ในเขตเทศบาลได้เข้าเรียน โดยทั่วถึง

2.1.6.3 เป็นผู้จัดตั้งและดำรงโรงเรียนเทศบาล

2.1.6.4 ควบคุมการบริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตของตน

เกี่ยวกับเรื่องการจัดการประถมศึกษา มัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนี้ เทศบาลเป็นผู้บริหารและดำเนินการโดยตรง เทศบาลจึงมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจและตัดสินใจดำเนินในเรื่องใด ๆ อย่างเต็มที่ ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยปกติสายงานของฝ่ายต่าง ๆ ในสังกัดนั้น ก่อนที่งานต่าง ๆ จะขึ้นการตัดสินใจของคณะเทศมนตรี จะต้องผ่านการพิจารณาของหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าส่วนการงานที่เกี่ยวข้องและปลัดเทศบาลนั้น ๆ ตามลำดับ ในกรณีเมืองพัทยาที่เช่นกัน งานทุกอย่างก่อนที่จะนำเสนอปลัดเมืองพัทยา ซึ่งเป็นหัวหน้าบริหารนั้น จะต้องผ่านการพิจารณาของหัวหน้าฝ่ายหัวหน้าส่วนการงานที่เกี่ยวข้องและรองปลัดเมืองตามลำดับ ด้านการศึกษามีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าฝ่ายการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบ จึงมีความสำคัญมากในฐานะผู้รับผิดชอบงานรองจากปลัดเทศบาลและนายกเทศมนตรี ในกรณีของเทศบาลหรือรับผิดชอบงานรองปลัดเทศบาลเมืองพัทยา และปลัดเมืองพัทยา ในกรณีเมืองพัทยา

2.1.7 กองการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยา

กองการศึกษา มีโครงสร้าง แบ่งงานออกเป็น 2 ฝ่าย 8 งาน ดังนี้

ฝ่ายบริหารการศึกษา มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงาน การเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งานการเงิน งานการพัสดุและงานโรงเรียน

1) งานการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่เกี่ยวกับควบคุมดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการบริหารงานบุคคลของพนักงานครูเทศบาล การวางแผนบุคลากรทางการศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี การพัฒนาบุคลากร การดำเนินการทางวินัย/ร้องเรียน และร้องทุกข์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) งานบริหารวิชาการ มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติงาน วินิจฉัยสั่งงาน ประสานงานและตรวจสอบควบคุมการดำเนินงาน งานประเมินผลและรายงานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาทั้งด้านการบริหารทั่วไปและด้านวิชาการ

3) งานการเงิน มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีถือจ่ายเงินเดือนครูและงานในกอง/ส่วนการศึกษา เช่น การเตรียมการเบิกจ่ายเงิน การวางฎีกา งานรวบรวมรายละเอียดและดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณของกอง งานการบริหารและควบคุมงานงบประมาณของกอง

4) งานโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานควบคุมดูแลโรงเรียนเทศบาล งานตรวจสอบหลักฐาน เอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน งานพิจารณาจัดตั้ง ยุบเลิกโรงเรียน

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานนิเทศการศึกษา งานกิจกรรมนักเรียน งานเผยแพร่และแนะนำการศึกษา และงานการศึกษานอกโรงเรียน

1) งานนิเทศการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจความต้องการและปัญหาทางการศึกษา งานจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการศึกษา งานวิจัยการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตร งานให้บริการทางการศึกษาทั่วไปด้วยการนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำ ปัญหาทางวิชาการ

2) งานกิจการนักเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานตรวจตราสอดส่องดูแล ความประพฤติของนักเรียน งานสำรวจเด็กที่มีอายุตามเกณฑ์การศึกษา ภาคบังคับ งานวิเคราะห์ วิจัยศึกษาสาเหตุที่นักเรียนประพฤติตัวไม่เหมาะสม งานประสานงานกับสถานศึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3) งานการศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจรวบรวมข้อมูล สถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน งานเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ และวิทยาลัยชุมชน หรือการศึกษาที่นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ งานรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือเผยแพร่ข่าวสาร เอกสารต่าง ๆ แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

งานธุรการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานดูแล รักษาจัดเตรียม ประสานงานและให้บริการเรื่องสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ติดต่อและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ งานประสานงานเกี่ยวกับการประชุมสภาเทศบาล คณะเทศมนตรีและพนักงานเทศบาล งานสาธารณกุศลของเทศบาลและของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ขอความร่วมมือ

2.2 นโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี (มัธยมศึกษาตอนต้น)

ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อไปอีก 3 ปี เพื่อเป็นการสนองนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล สภาพทางสังคมของประเทศและเป็นการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ เนื่องจากขัดกับหลักสากล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าด้วยสิทธิการใช้แรงงานเด็กและความต้องการของตลาดแรงงานที่มีคุณภาพการศึกษาอย่างต่ำ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533

ต่อมาเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2533 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบโดยให้ขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 เป็นต้นไป ส่วนในระยะที่ดำเนินการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ให้กระทรวงมหาดไทยประสานงานและวางแผนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการตามความเห็นชอบของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ

2. ให้กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนให้เทศบาลและเมืองพัทยา ขยายบริการให้ความรู้สายอาชีพระยะสั้น รวมทั้งการศึกษานอกระบบและกิจกรรมเยาวชน ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการและความสนใจของประชาชน

3. ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการขยายการศึกษาในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา

4. ให้กระทรวงมหาดไทยเข้าร่วมพิจารณาในกรณีที่มีการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งต่อมากรมการปกครองได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาการขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เพื่อให้มีหน้าที่

1. เสนอนโยบาย แนวทาง การดำเนินการ แผนงานและโครงการการขยายการศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ต่อผู้บังคับบัญชา

2. กำหนดรายละเอียดและข้อพิจารณาที่เกี่ยวข้องในการจัดให้มีการเรียนการสอนเพิ่มอีก 3 ปี ต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ในด้านระเบียบ กฎหมาย งบประมาณ โรงเรียนเป้าหมาย ฯลฯ

2.2.1 การดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

กระทรวงมหาดไทยได้บรรจุไว้ในแผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2535-2539) และได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) โดย

2.2.1.1 ได้กำหนดเป้าหมายในการขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ให้ครบทุกเทศบาลภายในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2535-2539) โดยกำหนด ดังนี้

ปี พ.ศ. 2535	จำนวน 25 เทศบาล
ปี พ.ศ. 2536	จำนวน 50 เทศบาล
ปี พ.ศ. 2537	จำนวน 75 เทศบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปี พ.ศ. 2538 จำนวน 100 เทศบาล

ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 125 เทศบาล

2.2.1.2 ในปีการศึกษา 2534 ได้ดำเนินโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 เทศบาล

2.2.1.3 สำหรับปีการศึกษา 2535 มีเทศบาลที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนในการขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 20 เทศบาล

2.2.1.4 ในปีการศึกษา 2536-2539 จะดำเนินการให้ครบหมดทุกเทศบาล โดยการพิจารณาจากเทศบาลที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่สามารถจะดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาในท้องถิ่นของตนเอง

2.2.2 โครงการขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มเติมอีก 3 ปี ในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537 : 3-7) ได้กล่าวถึงรายละเอียดโครงการขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี ในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ไว้ดังนี้

หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 เห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อไปอีก 3 ปี เพื่อเป็นการสนองนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล สภาพทางสังคมของประเทศ และเป็นการแก้ไขปัญหาค่าเด็กนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้เนื่องจากขาดกับหลักสากล ว่าด้วยสิทธิการใช้แรงงานเด็กและความต้องการของตลาดแรงงาน ส่วนใหญ่ที่ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพการศึกษาย่างต่ำระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

เทศบาลและเมืองพัทยา เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาภาคบังคับภายในเขตปกครอง จึงต้องขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี ในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาเพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งด้อยฐานะและโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม ในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา รวมทั้งบุตรหลานของ พนักงานเทศบาล ได้มีโอกาสพัฒนาความพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้น

2. เพื่อตอบสนองต่อนโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี ของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ

3. เพื่อให้ประชาชนภายในเขตเทศบาลและเมืองพัทยาได้รับบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงขึ้น

เป้าหมายดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี ให้สอดคล้องกับการประกาศขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

ปี 2534 ดำเนินการทดลองในเทศบาลและเมืองพัทยา จำนวน 12 แห่ง

ปี 2535 ดำเนินการในทุกเทศบาลและเมืองพัทยา

ปี 2536-2539 ดำเนินการต่อเนื่องในทุกเทศบาลและเมืองพัทยา

ตั้งแต่ปี 2535 ให้ทุกเทศบาลและเมืองพัทยา จัดการเรียนการสอนภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี ในโรงเรียนในสังกัดแห่งละไม่น้อยกว่า 1 โรงเรียน ตามความต้องการของท้องถิ่น และตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

วิธีดำเนินการ

ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี ดังนี้

1. รูปแบบการจัด

1.1 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนโดยจัดในโรงเรียนประถมศึกษาตามสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา

1.2 นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนตามโครงการ หรือสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนที่เปิดดำเนินการในพื้นที่

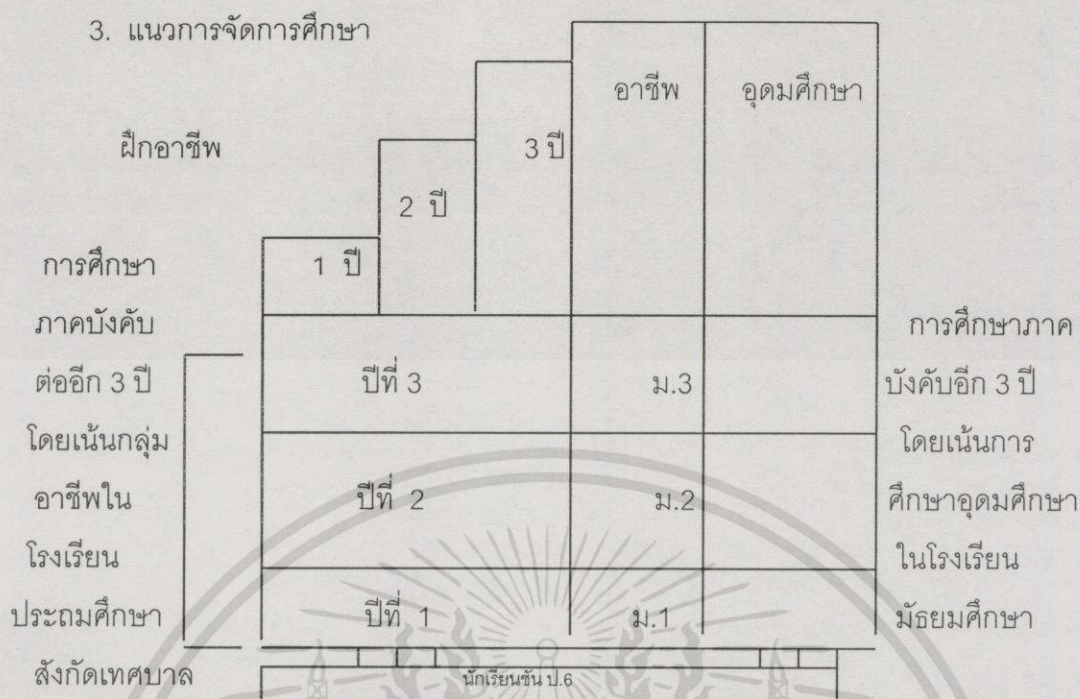
1.3 เป็นการจัดการศึกษาแบบให้เปล่า ผู้เข้าเรียน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายโดยรัฐเป็นผู้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนแก่เทศบาล เมืองพัทยา และนักเรียนทุกคน

2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

2.1 ดำเนินการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมวิชาการกระทรวงศึกษา

2.2 หลักสูตรประกอบด้วย วิชาแกน วิชาบังคับ วิชาเลือกเสรี

โดยเน้นให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพได้มากขึ้น และจัดสอนวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และแรงงานของท้องถิ่นและประเทศ รวมทั้งให้มีการยึดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติจริง การใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นในการจัดทำกิจกรรมตามหลักสูตร และการประสานงานการจัดการเรียนการสอนระหว่างกันในท้องถิ่น

รูปที่ 2.2 แสดงแนวการจัดการศึกษาภาคบังคับต่ออีก 3 ปี การบริหารงานบุคคลของพนักงานครูเทศบาล.สนท เหลืองภิรมย์และคณะ)

การจัดการเรียนการสอนจะเน้นกลุ่มวิชาการงานและอาชีวตามความต้องการทางเศรษฐกิจสังคม แรงงานในท้องถิ่น และการศึกษาต่อในสถาบันทางการศึกษาทางด้านอาชีว โดยผู้ที่เรียนจบในชั้นหนึ่ง ๆ อาจเปลี่ยนสายกัน แต่ต้องเรียนวิชาเพิ่ม

กิจกรรมที่สำคัญ

1. ประชุม อบรม สัมมนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจในหลักการ นโยบาย วิธีการดำเนินงาน

2. บรรจครูที่มีวุฒิความต้องการของเทศบาลและเมืองพัทยา

3. ผลิตเอกสาร สื่อ คู่มือการจัดการเรียนการสอน คู่มือดำเนินงานและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

5. นิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน การบริหารการดำเนินงานโครงการ ณ เทศบาล เมืองพัทยา และโรงเรียนในสังกัด

6. ประชาสัมพันธ์ให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษาต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

7. วิจัย และประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. บริการ จัดการประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับ
กระทรวง กรม จังหวัดและท้องถิ่น

งบประมาณ

รัฐบาลอุดหนุน งบประมาณสำหรับการดำเนินงานตามความต้องการและความจำเป็น
การติดตามและประเมินผล วิธีการรายงานผลการดำเนินงานจากเทศบาลและเมืองพัทยา สํารวจ
ติดตามและประเมินผล เครื่องมือ รายงานประจำงวด / ปี แบบสำรวจ แบบสอบถาม
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งด้อยฐานะและโอกาสทาง
เศรษฐกิจ สังคม ในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา รวมทั้งบุตรหลานของพนักงาน โดยมีโอกาสพัฒนา
ความพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
2. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา สามารถจัดการศึกษาเพิ่มอีก 3 ปี
ต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ
3. ประชาชนภายในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา ได้รับบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูง
ขึ้น

2.2.3 แนวดำเนินงานของโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาที่ขยายโอกาสทางการศึกษา

กรมการปกครอง (2535 : 1-4) ได้กำหนดแนวดำเนินงานเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการ
ศึกษาของโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ไว้ดังนี้

การจัดชั้นเรียนและการเปิดรับนักเรียน

1. โรงเรียนที่เปิดขยายโอกาสทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2534 ควรจะเปิดทำการสอนใน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละไม่เกิน 40 คน
2. โรงเรียนในปีการศึกษา 2535 ควรจะเปิดทำการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่เกิน
2 ห้องเรียน
3. ในกรณีที่นักเรียนสมัครเข้าเรียนมากกว่าจำนวนที่กำหนด ให้คณะเทศมนตรีพิจารณาข้อ
ยุติเกี่ยวกับการจำนวนนักเรียน โดยคำนึงถึงหลักการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาสใน
เขตเมืองได้เข้ารับการศึกษาทั่วถึง
4. นักเรียนที่สนใจมีความประสงค์ที่จะเข้าเรียนด้วยความสมัครใจและผู้ปกครองให้การสนับสนุน
ต้องมาสมัครเข้าเรียน ณ โรงเรียนในโครงการที่เปิดสอนตามวัน เวลาที่กำหนด
5. ในการสมัครเข้าเรียนและการเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาดำเนินการ
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ควรดำเนินการโดยไม่ต้องให้ผู้เรียนเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ
หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนในโครงการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปี 3 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดชั้นเรียนในระบบโรงเรียนตามเวลาปกติของโรงเรียน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

โรงเรียนต้องจัดดำเนินการให้นักเรียนเรียนรายวิชาต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตร คือ

วิชาบังคับ จำนวน 57 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย วิชาบังคับแกน จำนวน 39 หน่วยการเรียนรู้ และวิชาบังคับเลือก 18 หน่วยการเรียนรู้

วิชาเลือกเสรี จำนวน 33 หน่วยการเรียนรู้ จากรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาภาษากลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ และกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ กิจกรรม จำนวน 5 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ

- กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 1 คาบ สัปดาห์/ภาค

- กิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมกลุ่มสนใจ และกิจกรรมเสริมอาชีพ จำนวน 1 คาบ สัปดาห์/ภาค

2. กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 2 คาบ สัปดาห์/คาบ

3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน 2 คาบ สัปดาห์/คาบ การประเมินผลการเรียนและการจบหลักสูตร

การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักการ คือ ให้สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนในเรื่องเกณฑ์และแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นหน่วยการเรียนการคิดจำนวนหน่วยการเรียนรู้ ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา ทั้งเพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

รายละเอียดอื่น ๆ ในเรื่องวิธีประเมินผลการเรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน การโอนผลการเรียน และการอนุมัติการจบหลักสูตรขอให้ศึกษาจากคู่มือการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของกรมวิชาการ

2.2.4 มาตรการดำเนินการเกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษา

กรมการปกครอง (2538: 4) ได้กล่าวถึงมาตรการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ไว้ 3 ประการ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4.1 ปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียน การสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวคือให้มีการยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2.2.4.2 เร่งขยายบริการการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย จัดให้มีระบบการถ่ายโอนหน่วยการเรียนรู้

2.2.4.3 จัดให้มีระบบการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้ผู้ปกครองและผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในลักษณะที่เป็นรูปแบบอย่างกว้างขวางและจริงจัง

2.3 การบริหารงานโรงเรียน

การบริหารงานโรงเรียน หมายถึง งานประจำที่ผู้บริหารสถานศึกษา หรือ หัวหน้าสถานศึกษาดำเนินการควบคุมจัดบริหารต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน งานที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่รวมทั้งงานด้านการเงิน และงบประมาณและงานความสัมพันธ์กับชุมชน

หวน พิณรุฬห์ (2528 : 40) ได้แบ่งงานบริหารโรงเรียนไว้ 5 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน และการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นิพนธ์ กินวงศ์ (2526 : 68) ได้จำแนกประเภทงานบริหารงานโรงเรียนเป็น 5 ประเภท คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารธุรการ งานบริหารกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

วิจิตร ศรีสอ้าน (2534 : 4) กล่าวถึง หลักและระบบการบริหารการศึกษา ว่าจะต้องมีเป้าประสงค์ที่จะผลิตพลัง และความพยายามของบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อสัมฤทธิ์ผลการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า หลักและระบบการบริหารการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ชัดเจน และได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในและนอกโรงเรียน จึงจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ

2.3.1 กระบวนการบริหาร

การบริหารงาน คือ การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ มีหน่วยงานหรือองค์การดำเนินการ หน่วยงานให้บรรลุปเป้าหมายที่ต้องการ โดยทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลงานตามที่ต้องการ การบริหารงานในความหมายทางบริหาร แบ่งได้ 2 ความหมาย

1. ในความหมายที่กว้าง หมายถึง การบริหารของรัฐที่บริหารงานโดยหน่วยงานต่าง ๆ

ของรัฐบาล เช่น กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ในความหมายที่แคบ หมายถึง การดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีการบริหารงาน แบ่งระดับของชั้นของการบังคับบัญชา โดยมีผู้บริหารระดับสูงและนักบริหารระดับรองลงมา

ฉะนั้น การบริหารงาน จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ทั้งที่เป็นศาสตร์และศิลป์ เพื่อเอาคน ทรัพยากร มารวมกันแล้วดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

ดังนั้น กระบวนการบริหาร หมายถึง ขบวนการวิธี หรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2521 : 49) บันทึกไว้ว่า กระบวนการบริหารโรงเรียนเป็นลำดับขั้นการ ดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่ทำให้โรงเรียนเป็นสถาบันที่สามารถให้บริหารทางการศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ตรงตามความคาดหวังของสังคมทุกประการ

2.3.2 การบริหารงานวิชาการ

ภิญโญ สาร (2526 : 324) ได้พูดถึง การบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่า ๆ ทุกชนิดที่จัดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมี ประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารการศึกษาทุกคน ควรจะรับผิดชอบ เช่น ผู้นำครูในด้านวิชาการเป็น ลำดับแรก เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ดัง นั้น การบริหารวิชาการจึงมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของการบริหารการศึกษา

ส่วนเรื่องนี้ อติชัย ชาติกาแหง(2526 : 48) กล่าวว่า ให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน ของครูและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และถือได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของ สถานศึกษาทุกแห่งที่จะต้องจัดการบริหารให้ดีที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนควรจะเป็นผู้รับผิดชอบ ในการเป็นผู้นำของครูในทางวิชาการ โดยตลอด ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ ผู้บริหารควรรู้จักวิธีการกระตุ้นหรือให้กำลังใจ ให้ครูร่วมมือในการทำงานด้วยความเต็มใจ ขยันขันแข็ง และอดทนต่องานวิชาการที่ได้รับมอบหมาย

หวน พินรุพันธ์ (2538 : 45) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหาร งานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน การนิเทศการสอน ตารางสอน สื่อการสอนหรือเทคโนโลยีทางการสอน การปรับปรุง การเรียนการสอน ห้องสมุดและการประเมินผลการศึกษา

โกวิท วรพิพัฒน์ (2522 : 2)กล่าวไว้ในการสัมมนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคต ว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนควรมีขอบข่าย ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย กิจกรรมในหลักสูตรกิจกรรมเสริม หลักสูตร
2. สื่อการเรียนและอุปกรณ์การเรียน เช่น หนังสือเรียน หนังสืออ่าน ประกอบคู่มือแบบ เรียน อุปกรณ์การสอน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การนิเทศครูใหญ่ การนิเทศครูเก่า การนิเทศภายในการประชุม สัมมนาเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียน

ในเรื่องนี้ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางในการบริหารงานวิชาการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 ได้กำหนดงานด้านวิชาการ ไว้ดังนี้

1. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. การบริหารสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ต้องจัดทำและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะได้จากเงินงบประมาณ ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตสื่อเอง โรงเรียนจัดซื้อหาวัสดุให้ครูผลิต การบริจาคหรือให้คณะครูและนักเรียนช่วยกันผลิต มีการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน โดยจัดให้มีระบบการจัดเก็บที่เป็นระเบียบและสะดวกต่อการนำไปใช้ มีการจัดเก็บอย่างเหมาะสมกับสภาพ มีสถานที่เก็บรักษาและให้บริการอย่างเป็นเอกเทศ มีการซ่อมแซมและบำรุงรักษาโดยเฉพาะ

3. การใช้ห้องสมุดกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น มีหนังสือค้นคว้าสำหรับครู มีหนังสือค้นคว้าสำหรับเด็ก มีการจัดห้องสมุดให้เป็นระบบและสวยงาม มีการจัดบริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุด โดยมีการจัดบริการหนังสือเหมาะสมกับระดับการศึกษา มีระเบียบการใช้ห้องสมุดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดห้องสมุด จัดให้มีการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด

4. มีการจัดห้องพิเศษกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ต้องมีการจัดห้องหรือสถานที่ขึ้นเพื่อใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เฉพาะอย่าง โดยเป็นสัดส่วนและมีขอบเขตที่ชัดเจน

พญungskี จันทรสุนทร (2541 : 7) ได้เขียนบทความแนวทางการพัฒนาการศึกษาไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐบาลได้ แดงนโยบายต่อสภา โดยรัฐจะขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดไว้ในมาตรา 43 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับต้องให้การผนึกกำลังและประสานความร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างจริง ทั้งหลักสูตรการศึกษาที่มีความเป็นสากล โดยเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้มีความรู้เท่าเทียมนานาชาติ รัฐจะต้องกระจายงบประมาณ บุคลากรที่เกี่ยวข้องออกจากส่วนกลาง ลงไปสู่ระดับท้องถิ่น

และเนื่องจากโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายของรัฐบาล ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ซึ่งมุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยเร่งขยายโอกาสทางการศึกษา และเริ่มทำการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีพุทธศักราช 2535 จึงนับได้ว่า ความเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใจในการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการบริหารหลักสูตรยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารงานด้านวิชาการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยหลายท่าน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ค้นพบผลที่วิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำผลจากการวิจัยที่ค้นพบไปใช้อ้างอิง และอภิปรายผลได้ ดังนี้

ศรีสมร พุ่มสะอาด (2535 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยสภาพปัจจุบันปัญหา อุปสรรคและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร และครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะในการใช้สื่อการสอน รวมถึง การขาดทักษะการจัดทำแผนการสอน

กรมวิชาการ (2535 : 18) ได้วิจัยเรื่องสารนิเทศ เพื่อการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน ชั้น ม.1 ในเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจน้อย ปัญหาใหญ่ คือ การพัฒนาหลักสูตรและการเรียน การสอน ส่วนความต้องการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการครูผู้สอน การให้ความรู้ ความเข้าใจ การจัดทำแผนการสอน การนิเทศการสอน การวัดผลและประเมินผล

รายงานผลการศึกษา สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนใน โครงการขยายทางการศึกษาขั้น พื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี กรมวิชาการ (2535 : 11) พบว่า ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสามารถ จูงใจให้ผู้ปกครองและนักเรียนให้เข้าใจ บางโรงเรียนแม้มีอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์พร้อมและมี ผู้บริหารขาดความสามารถในการบริหารงานและการจัดการ มักจะมีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนต่ำกว่า เป้าหมาย

อมรรัตน์ ทวีเลิศ (2536 : 92) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนในรายด้านมีปัญหาสูงสุด คือ ครูไม่นำสื่อการเรียนไปใช้ประกอบการสอน

สิริ นมะหุด (2538 ข : บทคัดย่อ) จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า มีอุปสรรคที่สำคัญในด้านการ บริหารวิชาการ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียน การวางแผนการ จัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จินตนา ดิษฐรัมย์ (2532 : 29-31) พบว่า ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ขาด สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน แหล่งค้นคว้า ห้องโสตทัศนศึกษามียังไม่พอ

สุวิทย์ นิคมภักดี (2535 : 111) ได้ศึกษาการติดตามการดำเนินการตามโครงการขยาย โอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขต เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา 9 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่มีความชำนาญการบริหารงาน ระดับประถมศึกษา เมื่อเปิดทำการสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพิ่มขึ้นอีก จึงเพิ่มภาระมากขึ้น หากไม่เอาใจใส่ กระตือรือร้น ในการบริหารงานโรงเรียนทุกด้าน จะทำให้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่บรรลุวัตถุประสงค์

บุญรัตน์ แก้วลำหัด (2535 : 83) จากการศึกษาบรรยากาศองค์กรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การสนับสนุนอุปกรณ์ การเรียนการสอน และเอกสารหลักสูตร ตามความต้องการของครูอย่างเพียงพอมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.3 การบริหารงานกิจการนักเรียน

คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ซึ่งได้แก่ การสำรวจนักเรียนเข้าโรงเรียน การเกณฑ์นักเรียนเข้าเรียน การยกเว้นเด็กเข้าเรียน การปฐมนิเทศ การบริหารด้านสุขภาพอนามัย โครงการอาหารกลางวันและการแนะแนว

ภิญโญ สาธร (2526 : 185) การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารและนิเทศ บรรดากิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 12-14) กล่าวว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การกิจด้านสวัสดิการ การกิจด้านนี้เป็นการให้บริการและสวัสดิการแก่นักเรียน
2. การกิจด้านการควบคุม เป็นภารกิจเกี่ยวกับการรับเข้าเรียน งานทะเบียน หอพัก งานวินัย และการควบคุมความประพฤติ
3. การกิจด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร การกิจด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นงานด้านกิจกรรมนักเรียน เช่น สโมสรนักเรียน กิจกรรมที่นักเรียนปกครองกันเอง กิจกรรมกีฬา เป็นต้น
4. กิจกรรมด้านการสอน เป็นภารกิจด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นงานด้านกิจกรรมนักเรียน เช่น การปฐมนิเทศ การสอนซ่อมเสริม การสอนพิเศษ

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526 : 79) ให้ความหมายกิจการนักเรียนไว้ว่า หมายถึง กิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งหมด ในส่วนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนภายในนักเรียน งานบริหาร กิจการนักเรียนโดยทั่วไปก็คือ งานด้านธุรการ งานด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนดังกล่าวมาแล้ว อาจแบ่งงานกิจการนักเรียนได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. งานที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของผู้บริหาร เช่น งานสำรวจสำมะโนนักเรียน งานรับนักเรียนใหม่ งานย้ายโอนนักเรียน การสอบและประเมินผล และงานที่เกี่ยวกับการปกครองนักเรียน ระเบียบวินัยในโรงเรียน

2. งานที่เกี่ยวกับการบริการนักเรียน เช่น การจัดบริการแนะแนว บริการ ห้องสมุด บริการทางด้านสุขภาพอนามัย บริการอาหาร บริการร้านค้าโรงเรียน บริการ เกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน เป็นต้น

3. งานที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประสบการณ์ทางการศึกษา เช่น การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ ในโรงเรียน การจัดทัศนศึกษา กิจกรรมสหธนาคาร เป็นต้น

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 265) ได้กล่าวถึงกิจกรรมนักเรียนที่ทางโรงเรียนอาจจัดให้มีดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น สถานักเรียน
2. การประชุม เช่น กิจกรรมการฟังดนตรี ปาฐกถา ชมภาพยนตร์ ละคร เป็นต้น
3. ชุมนุม ได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการ ชุมนุมถ่ายรูป ชุมนุมสะสมแสตมป์
4. กิจกรรมที่กระทำนอกโรงเรียน เช่น การจัดทัศนศึกษา การช่วยเหลือชุมชน

สุวิทย์ นิคมภักดิ์ (2535 : 39) การติดตามการดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 9 พบว่า แนวคิดการจัดกิจกรรมการสอนวิชาชีพให้เกิดผล ควรต้องมีปัจจัยสนับสนุนหลายอย่าง คือ เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน แหล่งเงินทุนจากผู้บริจาค สถาบันการเงิน มูลนิธิสนใจกิจการของโรงเรียน ทรัพยากรบุคคลที่จะมาสนับสนุน เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ การติดต่อขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ฝึกอาชีพ และครูผู้สอนเองมีทักษะประสบการณ์อย่างแท้จริง

ดวงภรณ์ พุ่มฟู (2527 : 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน ว่า เป้าหมายของการศึกษา ก็คือ เสริมสร้างความเจริญงอกงามให้กับเด็กทุกคน โดยโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมเสริมการเรียนที่จะช่วยสร้างความเจริญในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากสติปัญญา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 ได้กำหนดแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนไว้ดังนี้

1. การบริการเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น การบำรุงรักษาสุขภาพ การบริหารน้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดบริการด้านรักษาพยาบาล การบริการอาหารและโภชนาการ การจัดบริการ โครงการอาหารกลางวัน และโภชนาการ การบริการสุขภาพอนามัยด้านต่าง ๆ

2. การให้บริการแนะแนวในทุก ๆ ด้าน

3. การจัดกิจกรรมนักเรียนในด้านต่าง ๆ

4. การให้บริการอื่น ๆ ที่ช่วยสนับสนุนงานกิจการนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528:24-25) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินงานกิจการไว้ ดังนี้

1. ริเริ่มในการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แบ่งสายงานที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม และเป็นผู้ร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน

3. พิจารณาจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน
4. ควบคุมดูแลให้บุคลากรทุกฝ่ายปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้
5. ดูแลให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทำงานประสานสัมพันธ์กัน ได้อย่างดี
6. เสนอรายงานการปฏิบัติงานแก่ผู้เกี่ยวข้องและบุคคลในชุมชนทราบ
7. ร่วมในการประเมินผลงานอย่างสม่ำเสมอ
8. ติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
9. สนับสนุนและส่งเสริมให้การทำงานเป็นไปด้วยดี
10. ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานทุก ๆ ด้าน
11. จัดหาแหล่งความช่วยเหลือ เพื่อนำเงินมาใช้ในการจัดกิจกรรม
12. อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดสรรงบประมาณการจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ
13. ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน
14. ให้ความสนับสนุนและร่วมมือในด้านต่าง ๆ
15. อนุมัติในการจัดกิจกรรมทุกประเภท ทั้งในและนอกโรงเรียน อีกทั้งเป็นผู้สั่งยกเลิกการจัดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สุวิทย์ นิคมภักดี (2535 : 111) ได้ศึกษาการติดตามการดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขึ้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 9 พบว่า การแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยราชการและเอกชน เพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนระดับปฏิบัติน้อย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2538 : 86) รายงานผลการประเมินผลการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่อง การสำรวจนักเรียนนั้น นอกเหนือจากการดำเนินงานในช่วงต้นปีแล้ว ควรจัดทำในช่วงเวลากลางปี และปลายปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงที่มีอยู่ในช่วงเวลา

สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานวิชาการ โดยการจัดสวัสดิการ การรักษาวินัย การปกครอง การจัดมาตรการด้านความปลอดภัย และช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลดียิ่งขึ้น และรับผิดชอบของผู้บริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ที่จะต้องเกี่ยวกับทุกอย่างภายในโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนทุกคนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการเตรียมที่จะออกไปสู่สังคมได้ดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา นับเป็นประโยชน์ต่อการนำไปสรุปอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทองอ่อน ปัตถาวโร (2534 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยการติดตามการดำเนินงานโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ ในเขตการศึกษา 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการอยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาสื่อการสอนขาดแคลน สภาพห้องเรียนโต๊ะเก้าอี้นักเรียนไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ดุสิต ปรีพูล (2534 : 89) ทำการวิจัยการติดตามการดำเนินงานโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับในเขตการศึกษา 10 พบว่า กิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติมาก คือ การปฏิบัติงานด้านอาชีพ การร่วมกลุ่มการทำงาน แต่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับน้อย

2.3.4 การบริหารงานบุคคล

จักรชัย อรรถนันท์ (2534:227-243) ได้กล่าวว่าการบริหารงานบุคคล หมายถึง การหาทางใช้คนที่อยู่ร่วมในองค์กรนั้น ๆ ให้ทำงานให้ได้ผลดีที่สุด ล้มเปลี่ยนค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดในขณะเดียวกันก็สามารถทำให้ผู้ร่วมงานมีความสุข มีความพอใจที่จะให้ความร่วมมือ และทำงานร่วมกับผู้บริหารเพื่อให้องค์กรนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พนัส หันนาคินทร์ (2530 :22-23) ได้กำหนดภารกิจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้คือ

1. การวางแผนกำลังคน (Menpower Planning)
2. การสรรหาหรือการรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน (Recruitment)
3. การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน (Selection)
4. การนำเข้าสู่งาน (Induction)
5. การประเมินบุคคลากร (Evaluation)
6. การพัฒนาบุคคลากร (Development)
7. การตอบแทน (Compensation)
8. การสร้างสภาพความมั่นคงในการทำงานของบุคคลากร (Security)

วิบูลย์ สงวนพงศ์ (2541 : 10) กล่าวถึงทิศทางการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยา เป้าหมายหลักในการพัฒนา คือ พนักงานครูเทศบาลทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนประจำการและระหว่างประจำการอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี และจัดเป็นพิเศษ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และพนักงานครูเทศบาล และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีขวัญและกำลังใจ และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานอย่างเสมอภาค เร่งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นทุกระดับ โดยจัดให้มีการประชุมอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ ปรับทัศนคติ แนวคิด กระบวนการทำงาน ตลอดจนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารวางแผนการ

เอกบริหารงานบุคคลที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไชยมงคล ฟุ้งเฟื่อง (2540 : 40) ได้ศึกษาความพึงพอใจของพนักงานครูเทศบาลเมือง เชียงราย ว่า ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน ต่างช่วยกัน จัดตั้งสหการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นอย่างดี

ในเรื่องนี้สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ กำหนดแนวทางในการบริหารงานบุคคลไว้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลง วันที่ 30 กันยายน 2531 ได้กำหนดการบริหารงานบุคคล ไว้ดังนี้

1. การจัดทำโครงการพัฒนาบุคคล
2. การจัดประชุมอบรมสัมมนาทางวิชาการ
3. การนิเทศภายในที่เป็นระบบและต่อเนื่อง
4. การดูแลติดตามให้บุคลากรได้นำความรู้ที่ศึกษาเพิ่มเติมมาพัฒนางาน
5. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและบุคลากรนำผลการประเมินมาพัฒนางาน

ด้วย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 143) ได้กล่าวว่า องค์กรใดก็ตาม หากบุคคลใดมีความพึงพอใจในงานสูง ก็จะมีผลบวกต่อการปฏิบัติงาน คือ บุคคลจะอุทิศกำลังกาย กำลังสติ ปัญญาให้แก่งานอย่างเต็มที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพต่องานสูงไปด้วย

กงสี สันทอง (2526 : 53) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรม การบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ด้านที่จัดลำดับการบริหารเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านวิชาการ

จิรภา สงวนสุข (2540 : 61) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในการพิจารณาความดีความชอบ อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง

อภิรักษ์ เลียบไข (2540 : 102) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการที่โรงเรียนจัดให้มีการช่วยเหลือในหลายด้านอยู่ในระดับสูง

บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน และเป็นที่ยอมรับของครู-อาจารย์ ตลอดจนชุมชน ต้องมีประสบการณ์ในการบริหารมาก่อน มีความรู้ความเข้าใจ หลักสูตร รูนโยบายการศึกษาของชาติทุกระดับ และมีความสามารถในการบริหารงานบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเสริฐ บุญท้าว (2533:71) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพการดำเนินงานในโรงเรียนนำร่อง ขยายการศึกษา เขตภาคบังคับ เขต 9 โดยกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนชั้น ม.1 ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร การจัดกระบวนการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับน้อย คือนักเรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า บุคลากรที่นับได้ว่าเป็นทรัพยากรการบริหารที่สำคัญ เพราะถึงแม้องค์การนั้นจะมีเงินให้เพียงพอ มีการจัดองค์การบริหารที่ดี มีวัสดุอุปกรณ์ครบครัน แต่ถ้าหากขาดคนที่ จะรับผิดชอบงานที่กำหนดไว้แล้ว ความสำเร็จของแผนหรือโครงการนั้นอาจจะไม่ดีเท่าที่ควรหรือ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การนั้นได้ยาก ตรงกันข้ามหากองค์การใดได้คนดี มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติดี และมีความรับผิดชอบก็จะทำให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์และมี ประสิทธิภาพ งานบุคลากรมีหลักสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ การแสวงหาบุคลากร การบำรุงรักษาและ การพัฒนาบุคลากร

2.3.5 การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ

งานธุรการเป็นศูนย์กลางของการบริหารเป็นหน่วยงานที่เอื้ออำนวยความสะดวก สนับสนุน งานทุกด้านของ โรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สุขุมรอบคอบ รู้และเข้าใจระเบียบการปฏิบัติเป็นอย่างดี จึงจะทำให้งานทุกงานในโรงเรียนดำเนิน การได้อย่างต่อเนื่อง มีผู้ให้ความหมายและขอบเขตของงานบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ หลายท่าน คือ

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526:78) ได้กล่าวถึงการบริหารงานธุรการว่าการบริหารงานธุรการเป็น เรื่องสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง งานธุรการเปรียบเสมือนแขนขาของงานบริหาร โรงเรียนเพราะงานธุรการ เป็นเครื่องสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นสถานที่ให้บริการทางวิชาการได้ราบรื่นงานบริหารธุรการใน โรงเรียนอาจแบ่งได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. งานธุรการทั่วไป ซึ่งหมายถึง งานเกี่ยวกับทะเบียน สถิติและการเก็บรักษาหลักฐานต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. งานสารบรรณ งานที่เกี่ยวกับการโต้ตอบหนังสือ
3. งานเกี่ยวกับการเงิน ได้แก่ การรับ และการเบิกจ่ายเงิน เงินบำรุงการศึกษา เงินบริจาค เป็นต้น
4. งานเกี่ยวกับงบประมาณ หมายถึง งานวางแผนจัดทำงบประมาณประจำปีและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามงบประมาณ
5. งานพัสดุครุภัณฑ์ คือ การจัดซื้อ จัดหา และลงทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์
6. งานอาคารสถานที่ เช่น ดึกเรียน โรงเรียน สนาม บ้านพักครู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. งานด้านบริการอื่น ๆ เช่น งานรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน บริการอาหาร บริการสุขภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 2-3 ก) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่องานการเงินและพัสดุของโรงเรียน ดังนี้

1. เป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างตามอำนาจที่ได้รับ
2. ริเริ่มและส่งเสริมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการเงินและพัสดุของโรงเรียน
3. พิจารณาและประเมินความสำคัญของโครงการร่วมกับคณะครู
4. ติดตามและคอยช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน
5. จัดบุคลากรที่เหมาะสมกับงานการเงินและพัสดุ
6. ประเมินหรือแต่งตั้งคณะทำงานประเมินโครงการ
7. ตรวจสอบและตัดสินใจในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน
8. ควบคุมงานการเงินและพัสดุของโรงเรียน ให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ

สรุปได้ว่า งานธุรการเป็นงานบริการแก่ฝ่ายการสอนและฝ่ายบริการนักเรียน ด้านธุรการในโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ก็มักจะอนุมานได้ว่างานด้านการเรียนการสอนก็คงจะเรียบร้อยเช่นกัน ผู้บริหารส่วนมาก จึงมักใช้เวลาในการบริหารงานธุรการมากกว่างานทุกด้าน เพราะหากเกิดความผิดพลาดขึ้นจะเป็นที่ประจักษ์ชัดกว่างานด้านอื่น

ทรงเดช แก้วดี (2537 : 77) พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร มีสภาพการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุอยู่ในระดับปานกลาง

บุญช่วย วัฒนานันทวิไล (2537 : 89) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินสมรรถภาพการบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย โดยใช้หัวหน้าการประถมศึกษาผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก และเป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจัดลำดับการบริหารให้ความสำคัญลำดับ 1 คือ การบริหารด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ การบริหารที่สำคัญลำดับ 2 คือ การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

อมรรัตน์ ทวีเลิศ (2535 : 51) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในภาคเหนือ พบว่า ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ข้อที่มีปัญหาสูงสุด คือ ความไม่เพียงพอของบุคลากรที่ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน และพัสดุ

สุภาพ แก้วเฮ้า (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการขยายโอกาสทางการ

ศึกษาเฉพาะโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่า ด้านกระบวนการเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไวสำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติไหนไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 6 งาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยสนับสนุนเบื้องต้นค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.6 การบริหารงานอาคารสถานที่

อาคารสถานที่ เป็นสิ่งจำเป็นอีกอย่างหนึ่งของโรงเรียนประถมศึกษาภายนอกเหนือจากการเรียนการสอน เพราะหากอาคารสถานที่ดี เหมาะสม สวยงามก็จะเป็นบรรยากาศที่ดีของครูและนักเรียน ให้มีความสุขในการอยู่ร่วมกันและเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

จากผลงานวิจัยของ รุ่ง แก้วแดง (2515 อ้างในอภิรักษ์ เลียบโย.2540 : 40) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจงานในด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ และจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนมากกว่างานด้านอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 น : 7-8) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารงานอาคารสถานที่ไว้ดังนี้

1. ของบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่
2. ควบคุมการก่อสร้างอาคาร ให้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการรื้อถอนอาคารให้ถูกต้อง ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. จัดการเกี่ยวกับที่ดินของโรงเรียนให้ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยที่ราชพัสดุ
5. ร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน และชุมชนแก้ปัญหาการขาดแคลนอาคารสถานที่ในกรณี
ที่งบประมาณจากทางราชการมีไม่เพียงพอ
6. จัดให้มีการตกแต่งอาคารสถานที่ให้เป็นระเบียบ
7. ดำเนินการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม
8. จัดให้มีแผนผังบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน
9. จัดให้การทำความสะอาดการใช้อาคารสถานที่
10. ให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชนในกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้อง
11. ตรวจสอบสภาพของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ
12. จัดให้มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุด
13. จัดให้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอาคารสถานที่ของบุคลากร
14. ส่งเสริมให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่
15. จัดเวรยามดูแลอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่ง

ชาติ

16. ตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างบุคลากร
17. ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องเมื่อมีผู้ใช้อาคารสถานที่
18. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนรับผิดชอบในการดูแลรักษาอาคารสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. ประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ
20. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน
21. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการรักษาอาคารสถานที่เท่าที่นักเรียนจะสามารถมีส่วนร่วมได้
22. ใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ เช่น รับฟังความคิดเห็นจากชุมชน

ภิญโญ สาร (2524 : 426) กล่าวถึงอาคารสถานที่ว่า เป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในการบริหารโรงเรียน ครูใหญ่ที่เป็นนักบริหาร แม้จะมีอาคารไม่ทันสมัย ไม่มีตึกหอรู ๆ และอุปกรณ์ดี ๆ อาจใช้ความสามารถดัดแปลงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้ดูทันสมัย และดัดแปลงอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ได้ด้วย

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 111) การจัดสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งแต่อาคารสถานที่บริเวณโรงเรียนให้ร่มรื่นน่าอยู่ การรักษาความสะอาดเรียบร้อยของอาคารเรียน ห้องเรียนบริเวณโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้การเรียนรู้ในด้านอนามัยและความเป็นพลเมืองให้แก่นักเรียน

ในเรื่องนี้ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางในการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 ได้กำหนดแนวทางในการบริหารงานอาคารสถานที่ไว้ ดังนี้

1. งานอาคาร ได้แก่ อาคารประกอบและอาคารประกอบชั่วคราว เช่น อาคารเรียน โรงอาหาร หอประชุม เรือนเพาะชำ ส้วม อาคารอเนกประสงค์ หอสมุด ที่อ่านหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน และอื่น ๆ ในเรื่องการบริหารอาคารเหล่านี้ ต้องมีการวางแผนการใช้อาคารอย่างเหมาะสม มีการจัดบรรยากาศให้อึดต่อการใช้ประโยชน์ มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม และคุ้มค่า และมีการบำรุงรักษาอาคารให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้

2. สถานที่ ได้แก่ ลักษณะการจัดสถานที่ ได้แก่ การจัดพื้นที่สำหรับการเกษตร สนามเด็กเล่น สนามกีฬาที่เป็นเอกเทศ สนามกีฬาที่ใช้เล่นกีฬาหลายประเภทและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ

ประถม แสงสว่าง (2524 : 227) ได้กล่าวถึงการบริหารงานอาคารสถานที่ไว้ว่า ควรจัดทิศทางที่ตั้งของโรงเรียนให้ถูกต้อง ควรมีห้องต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องประชุม โรงฝึกงาน ห้องเก็บอุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องรับรอง ห้องดนตรีนาฏศิลป์ ห้องพักครู ห้องธุรการ อ่างล้างหน้าและสนาม สิ่งเหล่านี้ควรดูแลให้สะอาดเรียบร้อย การจัดการควรต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย และความปลอดภัยด้วย นอกจากนี้ยังต้องดูแลรักษาอาคารสถานที่เหล่านี้ด้วย

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 227) กล่าวว่า ตัวอาคารสถานที่ หมายถึง ตัวอาคาร นามตลอดจนถึงก่อสร้างต่าง ๆ ภายในบริเวณโรงเรียน มีงานจะต้องปฏิบัติอยู่ 4 ประการ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์โดยกรมการศึกษานานาชาติเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ
2. การใช้ประโยชน์จากตัวอาคารสถานที่มากที่สุด
3. การตกแต่งบริเวณให้สวยงามกลมกลืนกัน
4. การจัดบริเวณที่พักหย่อนหย่อนใจ

อมรรัตน์ ทวีเลิศ (2536 : 71) ได้ทำการวิจัยปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในภาคเหนือ พบว่า การบริหารงานอาคารสถานที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีปัญหาสูงสุด คือ ขาดห้องปฏิบัติการพิเศษ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ เป็นต้น

สรุปได้ว่า งานด้านอาคารสถานที่ที่มีขอบข่ายการดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

1. การวางแผนด้านอาคารสถานที่
2. การจัดห้องเรียน ห้องวิชาการ ห้องธุรการ ตลอดจนห้องส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และห้องอื่น ๆ ที่จำเป็นรวมถึงอาคารเรียน อาคารประกอบ
3. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบ
4. มีวัสดุครุภัณฑ์และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
5. บริเวณโรงเรียน จัดภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงทนถาวร
6. มีการดูแลรักษา ซ่อมแซมอาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอนประจำโรงเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเกิดประโยชน์เอื้ออำนวยแก่การเรียนการสอน และพร้อมที่จะบริการนักเรียนและชุมชน

ศรีสมร พุ่มสะอาด (2536 : 84) ทำการวิจัยสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ด้านอาคารสถานที่จัดการเรียนการสอนได้ แต่ในอนาคตเมื่อขยายชั้นเรียนเพิ่มจะก่อให้เกิดปัญหาอาคารเรียน อาคารประกอบไม่เพียงพอ

สุวิทย์ นิคมภักดิ์ (2535 : 111) ได้วิจัยการติดตามการดำเนินงาน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 9 พบว่า ด้านอาคารสถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีการยุบห้อง เนื่องจากห้องไม่พอเพียงพอในการจัดห้องพิเศษส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และอาคารเรียนจะเป็นปัญหาในปีการศึกษาต่อไป

ณรงค์ ฅ ถำพูน (อ้างใน สุวิทย์ นิคมภักดิ์. 2535 : 125) โรงเรียนมีสถานที่คับแคบ นักเรียนมีที่ฝึกปฏิบัติน้อยหรือไม่ได้ฝึกปฏิบัติเลย ในกลุ่มการงานและพื้นฐานของอาชีพ จึงมีอุปสรรคต่อการฝึกทักษะการทำงานของนักเรียนความพร้อมของโรงเรียนที่มีคุณลักษณะที่จะตอบสนองประโยชน์การใช้สอยได้อย่างสูง ต้องมีเนื้อที่อาคารเรียนอย่างพอเพียงและเหมาะสมตามลักษณะพื้นฐานในการจัดห้องต่าง ๆ ตามกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

บุญรัตน์ แก้วลำหัด (2535 : 88) ได้วิจัย การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เกี่ยวกับการ ตกแต่ง การบำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนการปรับปรุงตกแต่งห้องเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.7 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนประถมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทและโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา อาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนนอกจากเป็นสถานศึกษาแล้ว โรงเรียนยังมีลักษณะสถาบันสังคมระดับท้องถิ่น ซึ่งต้องอาศัยพึ่งพาซึ่งกันและกัน จึงนับได้ว่า โรงเรียนกับชุมชนจะเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก ต้องมีความสัมพันธ์กันอันดีต่อกัน ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนมากที่สุด

สุพิชญา ชีรกุล (2521 ; 54-59) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

1. ศึกษาชุมชนโดยละเอียด เช่น ศึกษาโครงสร้างของวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ ทรัพยากร ความต้องการ รวมทั้งเจตคติและความเชื่อต่างๆ
2. การจัดรายการประชาสัมพันธ์ต่อชุมชน เช่น แพร่กิจกรรมของโรงเรียนทางหนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น จัดทำข่าวออกหนังสือพิมพ์ให้ชุมชนทราบ
3. ออกเยี่ยมนักเรียนที่บ้าน โดยคณะครูสม่ำเสมอ
4. จัดให้มีกรรมการศึกษาของชุมชน
5. กิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่
  - 5.1 กิจกรรมที่นำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน เช่น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การจัดสัปดาห์แห่งการศึกษา การจัดงานประจำปีของโรงเรียน
  - 5.2 กิจกรรมที่นำโรงเรียนออกสู่ชุมชน เช่น การจัดทัศนศึกษาภายในชุมชนการจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะอาด การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
  - 5.3 กิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ฝ่ายอนามัย ฝ่ายเกษตรกรรม ฝ่ายปกครอง เป็นต้น
6. ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนเครื่องใช้ต่างๆ และบุคลากรของโรงเรียน

งานสำคัญที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ฉัตรชัย อรรถนันท์ (2525 : 222) ได้กล่าวไว้ว่า อย่างน้อยควรมี 2 ด้าน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน ได้แก่ การออกข่าวสารต่าง ๆ การจัดนิทรรศการการเยี่ยมชมแก่นักเรียนตามบ้าน เป็นต้น

2. การก่อตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู เป็นการช่วยครูได้มีโอกาสศึกษาพื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียน และความต้องการของพ่อแม่เกี่ยวกับบุตรของตน

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526 : 80) ได้กล่าวถึงงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอาจทำได้โดยการออกข่าวประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นประจำ การจัดนิทรรศการในโรงเรียนที่ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีลอยกระทง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ฃ : 30) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยละเอียด ในด้านโครงสร้างทางวัฒนธรรมประเพณีอาชีพ สถานเศรษฐกิจ ทรัพยากร สภาพปัญหา เจตคติ และความเชื่อถือต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถวางแผนปฏิบัติงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. รับผิดชอบในการจัดให้มีการวางแผนดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและให้มีบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานตามแผน
4. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงโดยใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ
5. จัดให้มีการเยี่ยมชุมชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินงาน
6. รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในขอบข่ายของงานตลอดถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
7. จัดให้มีการบริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนสามารถทำได้
8. เลือกรูปแบบในชุมชนและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการการศึกษา ได้แสดงบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้มากที่สุดโดยให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
9. ดำเนินการให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่น คือ บุคคล วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มากที่สุด

ในเรื่องนี้ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 ได้กำหนดแนวทางในการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนไว้ดังนี้

1. การให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 กิจกรรมด้านวิชาการ เช่น ให้การบริการห้องสมุดสำหรับประชาชน เผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการสู่ชุมชน ส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันความสามารถวิชาการ จัดอบรมให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน จัดนิทรรศการทางวิชาการ

1.2 กิจกรรมด้านทุนทรัพย์และแรงงาน เช่น ร่วมมือช่วยเหลือชุมชนด้านการเงิน การกุศล ด้านสิ่งของ และด้านแรงงาน การณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือและอื่น ๆ

1.3 กิจกรรมด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารให้ยืมอาคารสถานที่บริการให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์ของโรงเรียน ให้บริการด้านสาธารณสุข โภคและอื่น ๆ

2. การได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากชุมชนและหน่วยงานอื่น

2.1 กิจกรรมด้านวิชาการ เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากชุมชนหรือหน่วยงานอื่นเป็นวิทยากรความรู้ด้านวิชาการ เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากชุมชนหรือหน่วยงานอื่นเป็นวิทยากรให้ความรู้วิชาการขออาสาสมัครจากชุมชนมาช่วยสอนในโรงเรียน ขอเอกสารเผยแพร่วิชาการจากหน่วยงานอื่น และการได้รับความร่วมมือในการจัดทำอุปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ทางวิชาการจากชุมชนหรือหน่วยงานอื่น

2.2 กิจกรรมทางด้านทุนทรัพย์และแรงงาน เช่น ได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนหรือหน่วยงานอื่นด้านการเงิน ได้รับความร่วมมือในการจัดหาอุปกรณ์ในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและได้รับความร่วมมือในการจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและได้รับความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

2.3 กิจกรรมด้านอื่น ๆ เช่น ได้รับความร่วมมือด้านบริการสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยจากหน่วยงานอื่น ๆ ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในส่งเสริมการฝึกอาชีพ ได้รับการบริการแนะแนวจากหน่วยงานอื่นและชุมชนอื่น ๆ

3. กรรมการศึกษากับการสนับสนุนงานโรงเรียน โรงเรียนต้องมีวิธีการให้ความรู้แก่การประถมศึกษา ต้องมีการประชุมกรรมการศึกษา มีการชักนำให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมกันโรงเรียน การให้สนับสนุนโรงเรียนด้านการเงิน วัสดุ หรือแรงงาน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและประสานประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ช : 30) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยละเอียด ในด้านโครงสร้างทางวัฒนธรรมประเพณี อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ ทรัพยากร สภาพปัญหา เจตคติ และความเชื่อถือต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถวางแผนปฏิบัติงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. รับผิดชอบในการจัดให้มีการวางแผนดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และให้มีบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานตามแผน

4. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงโดยใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ

5. จัดให้มีการเยี่ยมชมชุมชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน

6. รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในขอบข่ายของงานตลอดถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

7. จัดให้มีการบริการแก่ชุมชนที่โรงเรียนสามารถทำได้

8. เลือกบุคคลในชุมชนและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการการศึกษา ได้แสดงบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้มากที่สุด โดยให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

9. ดำเนินให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่น คือ บุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด ฉะนั้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการให้ความร่วมมือและความสะดวกในการดำเนินงาน ทั้งด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์และความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ให้ความสำคัญการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้มีน้ำหนักเท่าเทียมกับงานบริหารด้านอื่น ๆ ดังจะเห็นได้ว่า กรณีผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ที่ต้องการรับการประเมินเพื่อเลื่อนระดับปรับปรุงตำแหน่งของตนเองให้สูงขึ้น จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย (สนธิ เหลืองภิรมย์, ปัญญา อุดชาชน, ประกอบผล คงเผ่า.2537 : 201-208)

1. ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา

2. ความสามารถในการวางแผนการจัดระบบงาน มอบหมายงาน และติดตามผลการปฏิบัติงาน

3. ความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับงานในหน้าที่ และการใช้ภาวะผู้นำ

4. ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา ทั้งในระดับเทศบาล ระดับจังหวัด และส่วนกลาง

5. ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน

6. ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ

7. ความสามารถในการบริหารงานกิจการนักเรียน

8. ความสามารถในการบริหารงานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่

9. ความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา และการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ความสามารถในการงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อมรรัตน์ ทวีเลิศ (2536 : 93) ได้ทำการวิจัยปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลภาคเหนือ พบว่า งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาสูงสุด คือ การขาดแคลนวิชาชีพในชุมชนที่จะใช้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกวิชาชีพให้แก่นักเรียน

อภิรักษ์ เลียบโย (2540 : 96-114) ได้ทำการวิจัยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันตก พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภาพรวมจัดอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน จะอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่ผู้บริหารโรงเรียน ควรพิจารณาจัดให้แก่ชุมชน คือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการสอนวิชาการเฉพาะอย่าง หรืออบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นพิเศษในเวลาที่ผู้ปกครองมีเวลาเรียนได้

ถนอม ลุนทา (2533 : 95) จากการวิจัยเรื่องการประเมินการดำเนินงานของโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้ปกครองและกรรมการศึกษาโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ในทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด

2.4 ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยา

สภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา (โกวิท บุญเจริญ, กรมการปกครอง.ม.ป.ป. : 35-43) สรุปเป็นปัญหาใหญ่ๆ ได้ 7 ปัญหา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร

1.1 ขาดอัตรากำลังครู

- วิชาสามัญ วิชาชีพ (วิชาเลือก) ชุรการ เนาะแนว จัดผล

1.2 ครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างดีพอในเรื่องหลักสูตรการสร้างและวิเคราะห์แบบทดสอบผลการเรียน

1.3 ครูผู้สอนมีชั่วโมงสอนมากทำให้มีการเตรียมการสอนน้อย จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.4 ผู้บริหารระดับเทศบาลไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการขยายโอกาสทางการศึกษา

1.5 การพัฒนาบุคลากร ขาดงบฯ สนับสนุน

1.6 ขาดศึกษานิเทศก์หรือบุคลากรให้คำแนะนำ

1.7 ขาดผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายมัธยมโดยตรง

2. ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.1 อาคารสถานที่

- ขาดอาคารเรียน (ห้องเรียน, ห้องพิเศษ)
- ขาดอาคารเอนกประสงค์ โรงฝึกงาน
- ขาดสนามกีฬา

2.2 วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา

- ขาดวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการสอนวิชาชีพ (วิชาเลือก)
- ขาดโต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน ครู-อาจารย์

2.3 ทรัพยากรในชุมชน

- มีอุดมสมบูรณ์ แต่ขาดการนำมาใช้เท่าที่ควร

3. ปัญหาด้านวิชาการ

ที่ประชุมได้เสนอปัญหาทางด้านวิชาการ และพิจารณาสาเหตุปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขสรุปได้ ดังนี้ คือ

3.1 การนำหลักสูตรไปใช้

- ขาดคู่มือครู
- ขาดหนังสือเสริมประสบการณ์ และวิชาเลือก
- ขาดเอกสารหลักสูตร
- ขาดการวางแผนงานวิชาการ
- ขาดการกำหนดทิศทางในระดับท้องถิ่น
- ขาดการกำหนดทิศทางในระดับท้องถิ่น
- ขาดแนวการสอนรายวิชา

3.2 การนิเทศติดตามผล

3.2.1 นิเทศบางคนขาดความรู้และทักษะด้านการนิเทศระดับมัธยม

3.2.2 ขาดเครื่องมือการนิเทศ

3.2.2.1 การค้นหาปัญหาความต้องการและศักยภาพ

- แบบสอบถาม
- แบบสำรวจข้อมูล

3.2.2.2 เครื่องมือแก้ไขปัญหาความต้องการและศักยภาพ

- สื่อต่าง ๆ
- เครื่องมือแก้ไขปัญหาคอบสนองความต้องการ

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- ครูบางคนมีการเตรียมการสอนน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ครูบางคนขาดความรู้ความเข้าใจเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอน
- เด็กมีพื้นฐานการเรียนรู้ในเกณฑ์ต่ำ

3.4 การวัดผลประเมินผล

- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ในด้านการย้ายสถานศึกษาและอนุมัติผลการเรียน
- ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการแจ้งผลการเรียน
- ขาดการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ปัญหาด้านกิจการนักเรียน

4.1 กิจการนักเรียน

- โรงเรียนไม่ยอมรับเด็กที่มีปัญหาย้ายเข้าไปในโรงเรียน
- ผู้ปกครองไม่เข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ บทบาทหน้าที่ของครู
- ความสัมพันธ์ระหว่างวัย
- นักเรียนมีเวลาเรียนน้อย

5. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

- ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนน้อย

จากการศึกษาสภาพปัญหาของแต่ละเขตการศึกษา พบว่า ปัญหาในการบริหารโดยส่วนรวมคล้ายคลึงกัน สภาพปัญหาและสภาพการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันมากและเห็นได้ชัดเจนในความไม่เท่าเทียมกัน ได้แก่ ปัญหาและการปรับปรุงพัฒนาในด้านวิชาการ ฉะนั้น ในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา โดยใช้งบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางในระยะต่อไปสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น จึงมุ่งหวังที่จะพัฒนาปรับปรุงเป็นรายเทศบาล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2540 ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ที่ทำการสอนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน 21 คน จำนวนอาจารย์ที่ทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 85 คน รวมทั้งสิ้น 106 คน การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากประชากร (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

เทศบาล	โรงเรียน	ประชากร		รวมทั้งสิ้น
		ผู้บริหาร	อาจารย์	
เทศบาลขอนแก่น	เทศบาลวัดกลาง	3	15	18
	เทศบาลบ้านหนองใหญ่	2	10	12
ตำบลเมืองพล	เทศบาลพลประชานุกูล	3	10	13
เมืองหนองคาย	เทศบาล 1 (สว่างวิทยา)	3	16	19
เมืองเลย	ชุมชนศรีสะอาด (เทศบาล 1)	3	10	13
เมืองสกลนคร	เทศบาล 1 (เชิงชุมประชานุกูล)	3	12	15
เมืองอุดรธานี	เทศบาล 2 มุขมนตรี	4	12	16
	รวม	21	85	106

ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น : งานทะเบียนและสถิติสำรวจเมื่อวันที่ 10 มิ.ย.38

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานและปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 โดยครอบคลุมงานบริหารโรงเรียน 6 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานกิจการนักเรียน การเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และการบริหารงานการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งในการวิจัยครั้งนี้โดยยึดกรอบแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แบ่งงานบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ออกเป็น 6 งาน คือ

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน
3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ
5. การบริหารงานอาคารสถานที่
6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ คือ

1. ตำแหน่งหน้าที่
2. อายุ
3. วุฒิทางการศึกษา
4. ประสบการณ์ด้านการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (เฉพาะครูผู้สอน)
5. ประสบการณ์ด้านการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(เฉพาะผู้บริหารโรงเรียน)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 จำนวน 6 งาน จำนวน 65 ข้อ ดังนี้ คือ

1. การบริหารงานวิชาการ	จำนวน 12 ข้อ
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	จำนวน 12 ข้อ
3. การบริหารงานบุคคล	จำนวน 10 ข้อ
4. การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	จำนวน 11 ข้อ
5. การบริหารงานอาคารสถานที่	จำนวน 10 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 10 ข้อ
แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้-

5	หมายถึงปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึงปฏิบัติมาก
3	หมายถึงปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึงปฏิบัติน้อย
1	หมายถึงปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 จำนวน 6 งาน จำนวน 60 ข้อ

1. การบริหารงานวิชาการ	จำนวน 11 ข้อ
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	จำนวน 9 ข้อ
3. การบริหารงานบุคคล	จำนวน 10 ข้อ
4. การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ	จำนวน 10 ข้อ
5. การบริหารงานอาคารสถานที่	จำนวน 10 ข้อ
6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	จำนวน 10 ข้อ
- แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้-
5	หมายถึงปัญหามากที่สุด
4	หมายถึงปัญหามาก
3	หมายถึงปัญหาปานกลาง
2	หมายถึงปัญหาน้อย
1	หมายถึงปัญหาน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

- นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

- นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน คือ

1. นายปริญญา กรวยทอง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี
2. นายเกรียงศักดิ์ ศรีลาพัฒน์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
3. นายโชคชัย คำแหง หัวหน้างานนิเทศและตรวจสอบ สำนักบริหารการศึกษ

ท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นายสมคิด สร้อยน้ำ อาจารย์สถาบันราชภัฏอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

5. นางสาวพวงแก้ว โคจรานนท์ หัวหน้างานแนะนําและจิตวิทยา โรงเรียนเทศบาล 2 มุขมนตรี กองการศึกษา เทศบาลนครอุดรธานี

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้ว จึงนำไปทดลองใช้ต่อไป ส่วนที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามการแก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้องสละสลวย อ่านแล้วเข้าใจง่าย คือ ตอนที่ 2 แก้ไขข้อสภาพการบริหารวิชาการ ข้อ 1.3.11 ส่วนแบบสอบถามทุกข้อตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ที่มีคำขึ้นต้นว่าโรงเรียนให้ตัดออกทุกข้อ

2. การพิจารณาความเชื่อมั่น (Reliability)

1. หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดดีแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ที่ทำการสอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลนครเชียงใหม่ และโรงเรียนเทศบาลเมืองลำปาง ผู้บริหารจำนวน 9 คน อาจารย์ที่ทำการสอนจำนวน 41 คน รวม 50 คน

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (α) ด้วยวิธีการของ Crobach (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2536 : 163) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

สภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	0.97
สภาพการบริหารงานวิชาการ	0.92
สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน	0.91
สภาพการบริหารงานบุคคล	0.91
สภาพการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	0.94
สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	0.97
สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	0.98
ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	0.89
ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	0.91
ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	0.94
ปัญหาการบริหารงานบุคคล	0.89
ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	0.86
ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	0.82
ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	0.91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. บันทึกเสนอขออนุญาตให้งานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

2. นำหนังสือที่ผ่านการผ่านการพิจารณาแล้วมาเสนอต่อกองการศึกษาเทศบาล เขตการศึกษา 9 เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้เป็นกลุ่มประชากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การส่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 วิธี คือ นำส่งด้วยตนเองและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยแนบซองพัสดุไปรษณีย์ติดแสตมป์จำหน่ายของถึงผู้วิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับคืนไปยังผู้วิจัยภายใน 20 วัน

4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองใหญ่ สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โรงเรียนเทศบาลพลประชานุกูล สังกัดเทศบาลตำบลเมืองพล โรงเรียนเทศบาล 2 มุขมนตรี สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี และโรงเรียนเทศบาล 1 (สว่างวิทยา) สังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย จำนวน 78 ชุด ส่วนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลเมืองสกลนคร ได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 28 ชุด

3.5 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ทั้ง 106 ฉบับ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS+ (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus)

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหา

ค่าเฉลี่ย (μ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (α) โดยทำเป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม โยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุและวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์การบริหารและการสอน

ข้อมูล	ผู้บริหาร N ₁ =21		อาจารย์ N ₂ =85		รวม N=106	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ						
- ต่ำกว่า 30 ปี	1	4.76	24	28.24	25	23.58
- อายุ 30 - 40 ปี	3	14.29	32	37.65	35	33.02
- อายุมากกว่า 40 ปี	17	80.95	29	34.11	46	43.40
	21	100.00	85	100.00	106	100.00
วุฒิทางการศึกษา						
- ปริญญาตรี	20	95.24	84	98.82	104	98.11
- ปริญญาโท	1	4.76	1	1.18	2	1.89
	21	100.00	85	100.00	106	100.00
ประสบการณ์การบริหาร และประสบการณ์การ สอนระดับมัธยมศึกษา						
- ต่ำกว่า 5 ปี	8	38.09	55	64.71	63	59.43
- 5 - 10 ปี	10	47.62	22	25.88	32	30.19
- มากกว่า 10 ปี	3	14.28	8	9.41	11	10.28
	21	100.00	85	100.00	106	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ที่ทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 9 ที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 106 คน จากการเก็บข้อมูลได้มาครบทั้ง 106 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามอายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารและประสบการณ์สอนระดับมัธยมศึกษา ได้ดังนี้

1.1.1 อายุ ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 80.95 มีอายุมากกว่า 40 ปี ส่วนอาจารย์ที่ทำการสอน ร้อยละ 37.65 มีอายุ 30-40 ปี และร้อยละ 34.11 มีอายุมากกว่า 40 ปี ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1.2 วุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 95.25 อาจารย์ที่ทำการสอน ร้อยละ 98.82 มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี

1.1.3 ประสบการณ์การบริหาร ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 14.29 มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 47.62 มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน 5-10 ปี และ ร้อยละ 38.09 มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนต่ำกว่า 5 ปี

ประสบการณ์การสอนระดับมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ทำการสอน ร้อยละ 9.41 มีประสบการณ์สอนมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 25.88 มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ ร้อยละ 64.71 มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ

สภาพการบริหารงานวิชาการ	N = 106		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. การวางแผนงานร่วมกับอาจารย์ในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน	3.65	0.78	มาก	3
2. การสนับสนุนให้อาจารย์สอน โดยเน้นทักษะกระบวนการ	3.69	0.83	มาก	1
3. การจัดหาคู่มือครู เอกสารหลักสูตร หนังสืออ่านเพิ่มเติมเพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์	3.47	0.76	ปานกลาง	6
4. การส่งเสริมห้องสมุดให้บริการด้านต่าง ๆ เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	3.16	0.81	ปานกลาง	9
5. การจัดประชุม สัมมนา บรรยายและอภิปรายเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียน	3.10	0.73	ปานกลาง	11
6. การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	3.69	0.84	มาก	2
7. การติดตามกำกับดูแลงานวัดผลและประเมินผล	3.62	0.76	มาก	4
8. การส่งเสริมอาจารย์ให้สร้างแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียน	3.52	0.69	มาก	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	N = 106		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ	σ		
9. การจัดหาสื่ออุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ กับความต้องการ	3.29	0.84	ปานกลาง	7
10. การให้ความรู้เรื่องหลักสูตรแก่นักเรียน และผู้ปกครอง	3.14	0.84	ปานกลาง	10
11. การจัดนิทรรศการผลงานการเรียนการสอน	2.95	0.81	ปานกลาง	12
12. การติดตามผลการสอนตามหลักสูตร ใหม่ของอาจารย์ผู้สอน	3.26	0.87	ปานกลาง	8
รวม	3.38	0.58	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงาน วิชาการ อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ($\mu = 3.38$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติรายข้อแล้วพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การสนับสนุนให้ครูสอนโดยเน้นทักษะกระบวนการ ($\mu = 3.69$) การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านวิชาการ ($\mu = 3.69$) การวางแผนงานร่วมกับอาจารย์ในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน ($\mu = 3.65$) การติดตามกำกับดูแลงานวัดผลและประเมินผล ($\mu = 3.62$) และการส่งเสริมอาจารย์ให้สร้างแบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อใช้วัดผลและประเมินผลการเรียน ($\mu = 3.52$)

ส่วนสภาพบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านงานวิชาการข้ออื่น ๆ มีระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดนิทรรศการผลงานการเรียนการสอน ($\mu = 2.95$) การจัดประชุมสัมมนา บรรยาย และอภิปรายเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียน ($\mu = 3.10$) และการให้ความรู้เรื่องหลักสูตรแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ($\mu = 3.14$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์
เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียน

สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน	N = 106		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ	σ		
1. การสำรวจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ที่อยู่ในเขตเทศบาลทันเวลาเปิดภาคเรียน	3.76	0.92	มาก	4
2. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน	3.83	0.70	มาก	2
3. การจัดทำระเบียบ พฤติกรรม บันทึกการ พัฒนาการ และปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน	3.49	0.83	ปานกลาง	7
4. การจัดให้มีบริการแนะแนวนักเรียน	3.49	0.80	ปานกลาง	8
5. การจัดให้หน่วยงานเอกชน บริษัท ห้างร้านใน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่ นัก เรียนที่ขาดแคลน	3.47	0.88	ปานกลาง	10
6. การจัดหาอาหารที่สะอาดถูกหลักโภชนาการให้นักเรียน อย่างเพียงพอ	3.51	0.80	มาก	6
7. การตรวจสุขภาพ การสร้างภูมิคุ้มกันโรคติดต่อและ การปฐมพยาบาลให้แก่นักเรียน	3.78	0.80	มาก	3
8. การส่งเสริมให้นักเรียนปกครองตนเองตามระบอบ ประชาธิปไตยโดยให้เลือกตั้งหัวหน้าชั้นและสภา นักเรียน	3.96	0.86	มาก	1
9. การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมและวิชาเลือกเสรี	3.45	0.97	ปานกลาง	11
10. กำหนดระเบียบควบคุมความประพฤติของนักเรียน โดยมีอาจารย์และนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น	3.57	0.89	มาก	5
11. การจัดอาจารย์ออกสำรวจเยี่ยมเยียนศึกษาสภาพ ความเป็นอยู่ของนักเรียน	3.33	0.93	ปานกลาง	12
12. การจัดตั้งกองทุนสำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่ขาด แคลน	3.48	0.94	ปานกลาง	9
รวม	3.59	0.56	มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ($\mu = 3.59$) แต่มีข้อสังเกตถึงแม้จะมากแต่ก็ค่อนข้างไปทางปานกลาง

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติรายข้อแล้วพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิด เห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การส่งเสริมให้นักเรียนปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยให้เลือกตั้งหัวหน้าชั้นและสภานักเรียน ($\mu = 3.96$) การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน ($\mu = 3.83$) การตรวจสุขภาพ การสร้างภูมิคุ้มกันโรคติดต่อและการปฐมพยาบาลให้แก่นักเรียน ($\mu = 3.78$) การสำรวจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หกที่อยู่ในเขตเทศบาลทันเวลาเปิดภาคเรียน ($\mu = 3.76$)

ส่วนสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านกิจการนักเรียนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดอาจารย์ออกสำรวจเขียนเขียนศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ($\mu = 3.33$) การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมและกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ($\mu = 3.45$) และการจัดให้หน่วยงาน เอกชน บริษัท ห้างร้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่เด็กที่ขาดแคลน ($\mu = 3.47$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานบุคคล

สภาพการบริหารงานบุคคล	N = 106		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. การจัดให้อาจารย์ในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	3.58	0.96	มาก	3
2. การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์	3.68	0.91	มาก	1
3. การประชุมชี้แจงแผนงาน และโครงการให้คณะอาจารย์เข้าร่วมกัน	3.62	0.86	มาก	2
4. การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถโดยใช้เวลานานเวลาราชการ	3.42	1.05	ปานกลาง	8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานบุคคล	N = 106		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ	σ		
5. การจัดและสนับสนุนให้อาจารย์ได้ไปศึกษาดูงานเป็นประจำทุกปี	3.46	0.93	ปานกลาง	7
6. การจัดส่งอาจารย์เข้าอบรม สัมมนาทางวิชาการอย่างทั่วถึง	3.57	0.86	มาก	4
7. การจัดให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานและกำหนดกิจกรรมของโรงเรียน	3.56	0.87	มาก	5
8. การจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลืออาจารย์เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจและความมั่นคงในการทำงาน	3.42	0.85	ปานกลาง	9
9. การพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม	3.42	0.87	ปานกลาง	10
10. การแต่งตั้งให้อาจารย์ร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน	3.56	0.83	มาก	6
รวม	3.53	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและอาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ($\mu = 3.53$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติรายข้อแล้วพบว่าผู้บริหารและอาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการปฏิบัติในระดับมาก คือการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ ($\mu = 3.68$) การประชุมชี้แจงแผนงานและโครงการให้คณะอาจารย์เข้าใจร่วมกัน ($\mu = 3.62$) การจัดให้อาจารย์ในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ($\mu = 3.58$) การจัดส่งอาจารย์เข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการอย่างทั่วถึง ($\mu = 3.57$) การจัดให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดกิจกรรมของโรงเรียน ($\mu = 3.56$) และการแต่งตั้งให้อาจารย์ร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ($\mu = 3.56$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคลข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม ($\mu = 3.42$) การจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลืออาจารย์ เพื่อให้มีขวัญกำลังใจ และความมั่นคงในการทำงาน ($\mu = 3.42$) และการสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถโดยใช้เวลานอกเวลาราชการ ($\mu = 3.42$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ

สภาพการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ	N = 106		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. การจัดให้มีการทำทะเบียน บัญชี และเอกสารรับ - จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน	3.71	0.87	มาก	1
2. การตรวจสอบทะเบียนบัญชีและเอกสารการเงินอยู่เสมอ	3.55	0.85	มาก	4
3. การจัดให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำงบประมาณประจำปีของโรงเรียน	3.44	0.86	ปานกลาง	6
4.การจัดให้มีระบบการเบิกจ่ายเงินได้สะดวก รวดเร็ว โดยยึดระเบียบทางราชการ	3.49	0.93	ปานกลาง	5
5.การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ และการเงินแก่อาจารย์ในและปฏิบัติหน้าที่	3.13	1.00	ปานกลาง	11
6.การจัดเก็บเอกสารและหนังสือราชการเป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการค้นหา	3.66	0.87	มาก	2
7.การจัดระบบการสื่อสาร ได้ตอบหนังสือราชการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	3.62	0.87	มาก	3
8.การจัดให้มีเครื่องมือในการสื่อสารและ เครื่องมือจัดเก็บข้อมูลสำหรับงานธุรการและการเงินได้อย่างเพียงพอและใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.38	0.87	ปานกลาง	8
9. การจัดระบบการจัด / การจ้างได้รวดเร็วมีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบพัสดุ	3.35	0.91	ปานกลาง	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ	N = 106		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ	σ		
10. โรงเรียนจัดระบบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การ ตรวจสอบ การบำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	3.34	0.79	ปานกลาง	10
11. การชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน ประเภทต่าง เพื่อให้คณะอาจารย์ทราบ	3.36	0.97	ปานกลาง	7
รวม	3.46	0.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม ผู้บริหารและอาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ อยู่ในระดับการปฏิบัติ ปานกลาง ($\mu = 3.46$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อแล้วพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการปฏิบัติในระดับมาก คือการจัดให้มีกรทำทะเบียนบัญชี และเอกสารรับ - จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน ($\mu = 3.71$) การจัดเก็บเอกสารและหนังสือราชการเป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการค้นคว้า ($\mu = 3.66$) การจัดระบบการสื่อสารได้ตอบหนังสือราชการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ($\mu = 3.62$) และการตรวจสอบทะเบียนบัญชีและเอกสารการเงินอยู่เสมอ ($\mu = 3.55$)

ส่วนสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดให้มีกรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ แลกการเงิน แก่อาจารย์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ($\mu = 3.13$) โรงเรียนจัดระบบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การตรวจสอบ การบำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 3.34$) และการจัดระบบซื้อการจ้างได้รวดเร็วมีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ($\mu = 3.35$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่

สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	N = 106		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ	σ		
1. การวางแผนผังการใช้ประโยชน์บริเวณโรงเรียนได้ อย่างเหมาะสม	3.54	0.92	มาก	5
2. การปรับปรุง ดัดแปลง อาคารสถานที่ให้ทันสมัย และใช้ประโยชน์ได้เต็มที่	3.60	09.2	มาก	2
3. การจัดสถานที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่นเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	3.32	0.89	ปานกลาง	9
4. การตรวจตราดูแลความสะอาด บำรุงรักษาอาคาร เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.46	0.86	ปานกลาง	6
5. การให้อาจารย์และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่	3.63	0.75	มาก	1
6. การจัดห้องน้ำ ห้องส้วมเพียงพอกับจำนวน นักเรียน	3.35	0.98	ปานกลาง	8
7. มีห้องน้ำ ห้องส้วมถูกสุขลักษณะและสะอาดเพียง พอกับจำนวนนักเรียน	3.23	1.06	ปานกลาง	10
8. การจัดให้มีห้องเรียน ห้องพิเศษให้พอเพียงกับ จำนวนนักเรียน	3.38	1.08	ปานกลาง	7
9. การวางแผนผังเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่เพื่อเป็นที่ รองรับความเจริญในอนาคต	3.58	0.99	มาก	3
10. การสนับสนุนให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคาร สถานที่	3.57	0.92	มาก	4
รวม	3.47	0.68	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ($\mu = 3.47$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติรายข้อแล้วพบว่าผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการปฏิบัติในระดับมากคือทำให้อาจารย์และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ($\mu = 3.63$) การปรับปรุงดัดแปลงอาคารสถานที่ให้ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ($\mu = 3.60$) การวางแผนเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่เพื่อเป็นที่รองรับความเจริญในอนาคต ($\mu = 3.58$) การสนับสนุนให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคารสถานที่ ($\mu = 3.57$) และการวางแผนการใช้ประโยชน์บริเวณได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 3.54$)

สภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ข้ออื่น ๆ มีระดับการปฏิบัติปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีห้องน้ำ ห้องส้วม ถูกสุขลักษณะและสะอาดเรียบร้อย ($\mu = 3.2346$) การจัดสถานที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่นเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\mu = 3.38$) และการจัดห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\mu = 3.35$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	N = 106		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. การสำรวจความต้องการด้านการศึกษาของ ชุมชน ทุกปีการศึกษา	3.54	0.81	มาก	7
2. การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียน	3.24	0.88	ปานกลาง	9
3. การจัดให้มีการประชุมนิเทศนักเรียนและประชุมผู้ปกครอง เพื่อปรึกษาหารือทุกปีการศึกษา	3.62	0.95	มาก	5
4. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	3.67	0.79	มาก	3
5. การเชิญผู้ปกครองพบเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน	3.56	0.90	มาก	6
6. การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน	3.75	0.85	มาก	1
7. การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	3.71	0.87	มาก	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	N = 106		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ	σ		
8. การออกเยี่ยม พบปะ ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจ อันดี	3.45	0.90	ปานกลาง	8
9. การจัดให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น สถาน ที่ วัสดุ บุคลากร	3.64	1.05	มาก	4
10. สนับสนุนให้มีการตั้งสมาคมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ	3.14	0.87	ปานกลาง	10
รวม	3.53	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ($\mu = 3.53$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติรายข้อแล้วพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการปฏิบัติในระดับมากคือ การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน ($\mu = 3.75$) การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\mu = 3.71$) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ($\mu = 3.67$) การจัดให้มีบริการชุมชนด้านต่าง ๆ เช่นสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ บุคลากร ($\mu = 3.64$) การจัดให้มีการประชุมนิเทศนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือทุกปีการศึกษา ($\mu = 3.62$) การเชิญผู้ปกครองพบเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ($\mu = 3.56$) การสำรวจความต้องการด้านการศึกษาของชุมชนทุกปีการศึกษา ($\mu = 3.54$)

ส่วนสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสนับสนุนให้มีการตั้งสมาคมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการศึกษา ($\mu = 3.14$) การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษา ($\mu = 3.24$) และการออกเยี่ยม พบปะ ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ($\mu = 3.45$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและ
อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกเป็นงาน

ลำดับที่ของ สภาพการบริหาร	สภาพการบริหารงานโรงเรียน	N=106		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
1	การบริหารงานกิจการนักเรียน	3.59	0.56	มาก
2	การบริหารงานบุคคล	3.53	0.64	มาก
3	การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.53	0.60	ปานกลาง
4	การบริหารงานอาคารสถานที่	3.47	0.68	ปานกลาง
5	การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	3.46	0.62	ปานกลาง
6	การบริหารงานวิชาการ	3.38	0.58	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.49	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานโรงเรียน ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง คือ ($\mu = 3.49$)

เมื่อพิจารณาการบริหารงานโรงเรียนเป็นด้านแล้วพบว่าผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาบริหารงานโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\mu = 3.59$) การบริหารงานบุคคล ($\mu = 3.53$) การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\mu = 3.53$)

ส่วนสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.38$)

4.2.2 วิเคราะห์จำแนกความคิดเห็นในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ผู้สอน การบริหารงานวิชาการ

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ	ลำดับ	N ₂ = 85		ระดับ	ลำดับ
	μ_1	σ_1	การปฏิบัติ		μ_2	σ_2	การปฏิบัติ	
1. การวางแผนงานร่วมกับอาจารย์ ในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน	3.76	0.70	มาก	1	3.62	0.80	มาก	3
2. การสนับสนุนให้อาจารย์สอนโดย เน้นทักษะกระบวนการ	3.71	0.56	มาก	3	3.68	0.89	มาก	1
3. การจัดหาคู่มือครู เอกสารหลัก สูตร หนังสืออ่านเพิ่มเติมให้เพียง พอกับความต้องการของอาจารย์	3.43	0.51	ปาน กลาง	6	3.48	0.81	ปาน กลาง	6
4. การส่งเสริมห้องสมุดให้บริการ ด้านต่าง ๆ เพียงพอดความต้องการ การของนักเรียน	3.48	0.67	ปาน กลาง	9	3.13	0.81	ปาน กลาง	9
5. การจัดการประชุม สัมมนา บรรยาย และอภิปรายเกี่ยวกับ งาน วิชาการภายในโรงเรียน	3.14	0.48	ปาน กลาง	10	3.09	0.78	ปาน กลาง	10
6. การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการ	3.71	0.85	มาก	2	3.68	0.85	มาก	2
7. การติดตามกำกับดูแลงานวัดผล และประเมินผล	3.67	0.66	มาก	4	3.61	0.79	มาก	4
8. การส่งเสริมอาจารย์ให้สร้างแบบ ทดสอบมาตรฐานเพื่อใช้วัดและ ประเมินผลการเรียน	3.62	3.67	มาก	5	3.49	0.70	ปาน กลาง	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
9. การจัดหาสื่ออุปกรณ์การสอนให้เพียงพอกับความต้องการ	3.43	0.60	ปานกลาง	6	3.26	0.89	ปานกลาง	7
10. การให้ความรู้เรื่องหลักสูตรแก่นักเรียนและผู้ปกครอง	3.14	0.79	ปานกลาง	11	3.14	0.86	ปานกลาง	11
11. การจัดนิทรรศการผลการเรียน การสอน	3.00	0.89	ปานกลาง	12	2.94	0.79	ปานกลาง	12
12. การติดตามผลการสอนตามหลักสูตรใหม่ของอาจารย์ผู้สอน	3.38	0.80	ปานกลาง	8	3.24	0.88	ปานกลาง	8
รวม	3.44	0.50	ปานกลาง		3.36	0.60	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลางเช่นเดียวกับ ($\mu_1 = 3.39$ และ $\mu_2 = 3.36$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานเป็นรายข้อแล้วพบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปฏิบัติมาก คือ การวางแผนงานร่วมกับอาจารย์ในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน ($\mu_1 = 3.76$ และ $\mu_2 = 3.62$) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.68$) การสนับสนุนให้อาจารย์สอนโดยเน้นทักษะกระบวนการ ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.68$) การติดตามกำกับดูแลงานวัดผลและประเมินผล ($\mu_1 = 3.67$ และ $\mu_2 = 3.61$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนการจัดประชุมสัมมนา บรรยายและอภิปรายเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียน ($\mu_1 = 3.14$ และ $\mu_2 = 3.09$) การจัดนิทรรศการผลการเรียน ($\mu_1 = 3.00$ และ $\mu_2 = 2.94$) และการให้ความรู้เรื่องหลักการปฏิบัติแล้ว

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานกิจการนักเรียน

สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ	ลำดับ	$N_2 = 85$		ระดับ	ลำดับ
	μ_1	σ_1	การปฏิบัติ		μ_2	σ_2	การปฏิบัติ	
1. การสำรวจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่ หก อยู่ในเขตเทศบาลทันเวลาเปิดภาคเรียน	4.00	0.77	มาก	1	3.71	0.95	มาก	4
2. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน	3.90	0.77	มาก	3	3.81	0.68	มาก	2
3. การจัดทำระเบียบสะสมพฤติกรรม บันทึกการพัฒนาและปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน	3.71	0.72	มาก	6	3.44	0.85	ปานกลาง	10
4. การจัดให้มีบริการแนะแนวนักเรียน เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ	3.52	0.68	มาก	10	3.48	0.83	ปานกลาง	8
5. การจัดให้หน่วยงาน เอกชน บริษัท ห้างร้านในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่เกษตรกร	3.38	0.86	ปานกลาง	11	3.49	0.88	ปานกลาง	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
6. การจัดหาอาหารที่สะอาดถูกหลักโภชนาการให้นักเรียนอย่างเพียงพอ	3.57	0.75	มาก	9	3.49	0.81	ปานกลาง	6
7. การตรวจสอบสุขภาพ การสร้างภูมิคุ้มกันโรคติดต่อและการปฐมพยาบาลให้แก่ นักเรียน	3.76	0.54	มาก	5	3.79	0.86	มาก	3
8. การส่งเสริมให้นักเรียนปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยโดยให้เลือกตั้งหัวหน้าชั้นและสภานักเรียน	3.95	0.67	มาก	2	3.96	0.91	มาก	1
9. การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม และ กิจกรรมวิชาเลือกสหการ	3.67	0.80	มาก	7	3.40	1.00	ปานกลาง	11
10. กำหนดระเบียบควบคุมความประพฤติของนักเรียนโดยมีครูและนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น	3.76	0.62	มาก	4	3.52	0.95	มาก	5
11. การจัดครูออกสำรวจเยี่ยมเยียนศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน	3.38	0.74	ปานกลาง	12	2.32	0.98	น้อย	12
12. การจัดตั้งกองทุนสำหรับช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลนผู้สอน	3.57	0.81	มาก	8	3.46	0.97	ปานกลาง	9
รวม	3.44	0.50	มาก		3.36	0.60	มาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารทูลงวนไวสาหรับกรใช้งานเพื่การศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปประยชนตามการคาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น รวมทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงแก้ไข และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมแล้วกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานกิจการนักเรียนในระดับการปฏิบัติมากเช่นเดียวกัน($\mu = 3.68$) และ ($\mu = 3.57$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานกิจการนักเรียนระดับการปฏิบัติมาก และจัดลำดับการปฏิบัติใกล้เคียงกัน คือ การส่งเสริมให้นักเรียนปกครองตนเอง ($\mu_1 = 3.95$ และ $\mu_2 = 3.96$) การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน ($\mu_1 = 3.90$ และ $\mu_2 = 3.81$) (ข้อ 1 และข้อ 7)

ส่วนข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติระดับปานกลาง คือ การจัดทำระเบียบสะสมพฤติกรรมบันทึกการพัฒนาและปัญหาอื่นเกี่ยวกับตัวนักเรียน ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.44$) การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมและกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ($\mu_1 = 3.67$ และ $\mu_2 = 3.40$) การจัดตั้งกองทุนสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.46$) การจัดให้มีบริการและแนะแนวนักเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ($\mu_1 = 3.52$ และ $\mu_2 = 3.48$)

กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็น การจัดครูสำรวจเยี่ยมเยียนศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้ปฏิบัติเป็นลำดับที่ 12 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้ายการศึกษา

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ ด้านการบริหารงานบุคคล

สภาพการบริหารงานบุคคล	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ	ลำดับ	$N_2 = 85$		ระดับ	ลำดับ
	μ_1	σ_1	การปฏิบัติ		μ_2	σ_2	การปฏิบัติ	
1. การจัดให้อาจารย์ในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	3.81	0.93	มาก	5	3.53	0.97	มาก	4
2. การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์	3.95	0.67	มาก	2	3.61	0.95	มาก	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานบุคคล	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
3. การประชุมชี้แจงแผนงานและโครงการ ให้อาจารย์เข้าใจร่วมกัน	3.81	0.68	มาก	4	3.58	0.89	มาก	2
4. การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถโดยใช้ เวลานอกเวลาราชการ	3.71	1.01	มาก	7	3.35	1.05	ปาน กลาง	10
5. การจัดและสนับสนุนให้อาจารย์ได้ ศึกษาดูงานเป็นประจำทุกปี	3.71	0.96	มาก	6	3.40	0.92	ปาน กลาง	7
6. การจัดส่งอาจารย์เข้าอบรม สัมมนาทาง วิชาการอย่างทั่วถึง	3.62	0.86	มาก	10	3.55	0.87	ปาน กลาง	3
7. การจัดให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมใน การวางแผนงานและกำหนดกิจกรรม ของโรงเรียน	3.90	0.77	มาก	3	3.47	0.88	ปาน กลาง	5
8. การจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลืออาจารย์ เพื่อให้ความมั่นคงในการทำงาน	3.62	0.74	มาก	9	3.38	0.87	ปาน กลาง	8
9. การพิจารณาความดีความชอบด้วย ความยุติธรรม	3.67	0.73	มาก	8	3.36	0.90	ปาน กลาง	9
10. การแต่งตั้งให้อาจารย์ร่วมเป็นคณะ กรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน	4.05	0.74	มาก	1	3.44	0.81	ปาน กลาง	6
รวม	3.78	0.60	มาก		3.47	0.64	ปาน กลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานบุคคลอยู่ในระดับการปฏิบัติต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.78$) ส่วนกลุ่มอาจารย์เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.47$)

เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อแล้วพบว่า กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติในระดับปฏิบัติมากทุกข้อแต่กลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าปฏิบัติในระดับมากเพียง 4 ข้อ คือ การจัดให้อาจารย์ในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ($\mu_1 = 3.81$ และ $\mu_2 = 3.53$) การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ ($\mu_1 = 3.95$) และ ($\mu_2 = 3.61$) การประชุมชี้แจงแผนงาน และ โครงการให้คณะอาจารย์เข้าใจร่วมกัน ($\mu_1 = 3.81$ และ $\mu_2 = 3.58$) การจัดส่งอาจารย์เข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการอย่างทั่วถึง ($\mu_1 = 3.62$ และ $\mu_2 = 3.55$)

สำหรับข้อที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่า ลำดับที่การปฏิบัติแตกต่างกันมาก คือ การแต่งตั้งให้อาจารย์ร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ($\mu_1 = 4.05$ และ $\mu_2 = 3.44$) ผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติในระดับปานกลางเป็นลำดับที่ 6

การจัดส่งอาจารย์เข้าอบรม สัมมนาทางวิชาการอย่างทั่วถึง ($\mu_1 = 3.62$ และ $\mu_2 = 3.55$) ส่วนครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติเป็นลำดับที่ 3

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ

สภาพการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	$N_2 = 85$		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การจัดให้มีการทำทะเบียน บัญชีและเอกสารรับ-จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน	4.00	0.84	มาก	1	3.64	0.87	มาก	1
2. การตรวจสอบทะเบียนบัญชีและเอกสารการเงินอยู่เสมอ	3.71	0.72	มาก	6	3.51	0.88	มาก	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ ₁	σ ₁			μ ₂	σ ₂		
3. การจัดให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำงบประมาณประจำปีของโรงเรียน	3.81	0.68	มาก	4	3.35	0.88	ปาน กลาง	6
4. การจัดให้มีระบบการเบิกจ่ายเงินได้สะดวก รวดเร็ว โดยยึดระเบียบของทางราชการ	3.71	0.78	มาก	5	3.44	0.96	ปาน กลาง	5
5. การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและการเงินแก่คณะอาจารย์ในโรงเรียนและผู้ปฏิบัติหน้าที่	3.19	1.12	ปาน กลาง	11	3.12	0.97	ปาน กลาง	11
6. การจัดเก็บเอกสารและหนังสือราชการเป็นหมวดหมู่สะดวกต่อการค้นหา	4.00	0.71	มาก	2	3.58	0.89	มาก	2
7. การจัดระบบการสื่อสาร ได้คอบหนังสือราชการ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	3.95	0.67	มาก	3	3.54	0.89	มาก	3
8. การจัดให้มีเครื่องมือในการสื่อสาร เครื่องมือจัดเก็บข้อมูลสำหรับงานธุรการและการเงินได้อย่างเพียงพอ	3.62	0.86	มาก	7	3.32	0.86	ปาน กลาง	8
9. การจัดระบบการซื้อ/การจ้างได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบพัสดุ	3.52	0.87	มาก	9	3.31	0.91	ปาน กลาง	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ ₁	σ ₁			μ ₂	σ ₂		
10. โรงเรียนจัดระบบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การตรวจสอบ การบำรุงรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.57	0.68	มาก	8	3.28	0.81	ปานกลาง	10
11. ชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงิน ประเภทต่าง ๆ ให้คณะอาจารย์ทราบ	3.38	0.92	ปานกลาง	10	3.35	0.98	ปานกลาง	7
รวม	3.67	0.59	มาก		3.40	0.62	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุอยู่ในระดับการปฏิบัติต่างกัน คือกลุ่มผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ($\mu_1 = 3.67$) ส่วนกลุ่มอาจารย์เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_2 = 3.40$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ อยู่ในระดับปฏิบัติมากและจัดลำดับสอดคล้องกัน คือ การจัดให้มีการทำทะเบียน บัญชี และเอกสารรับ-จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน ($\mu_1 = 4.00$ และ $\mu_2 = 3.64$) การจัดเก็บเอกสารและหนังสือราชการเป็นหมวดหมู่สะดวกต่อการค้นหา ($\mu_1 = 4.00$ และ $\mu_2 = 3.58$) การจัดระบบการสื่อสารโต้ตอบหนังสือราชการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ($\mu_1 = 3.95$ และ $\mu_2 = 3.54$) การตรวจสอบบัญชีและเอกสารการเงินอยู่เสมอ ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.51$)

ส่วนสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ข้อที่กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ระดับการปฏิบัติมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าระดับการปฏิบัติปานกลาง คือ การจัดให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ($\mu_1 = 3.81$ และ $\mu_2 = 3.25$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดให้มีระบบการเบิกจ่ายเงินได้สะดวก รวดเร็ว โดยยึดระเบียบของทางราชการ ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.44$) การจัดให้มีเครื่องมือในการสื่อสารและเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลสำหรับงานธุรการและการเงินได้อย่างเพียงพอ และใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu_1 = 3.62$ และ $\mu_2 = 3.32$)

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าระดับการปฏิบัติปานกลาง และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงินประเภทต่าง ๆ ให้คณะอาจารย์ทราบ ($\mu_1 = 3.38$ และ $\mu_2 = 3.35$) การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและการเงินแก่อาจารย์และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ($\mu_1 = 3.19$ และ $\mu_2 = 3.12$)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์การบริหารงาน อาคารสถานที่

สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	$N_2 = 85$		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การวางแผนการใช้ประโยชน์บริเวณโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.71	0.85	มาก	4	3.49	0.93	ปานกลาง	5
2. การปรับปรุง คัดแปลง อาคารสถานที่ให้ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่	3.86	0.73	มาก	1	3.54	0.96	มาก	2
3. การจัดสถานที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่นเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.29	0.78	ปานกลาง	9	3.33	0.92	ปานกลาง	8
4. การตรวจตราดูแลความสะอาด บำรุงรักษาอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.57	0.68	มาก	7	3.44	0.91	ปานกลาง	6
5. การให้อาจารย์และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่	3.67	0.66	มาก	5	3.62	0.77	มาก	1
6. การจัดห้องน้ำ ห้องส้วมถูกสุขลักษณะและสะอาดเรียบร้อย	3.29	0.90	ปานกลาง	10	3.36	1.00	ปานกลาง	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปฏิบัติ	ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
7. มีห้องน้ำ ห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.38	0.97	ปานกลาง	8	3.32	1.09	ปานกลาง	10
8. การจัดให้มีห้องเรียน ห้องพิเศษให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียน	3.62	0.86	มาก	6	3.32	1.13	ปานกลาง	9
9. การวางแผนเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่เพื่อเป็นที่รองรับความเจริญก้าวหน้าในอนาคต	3.86	0.65	มาก	2	3.51	1.05	มาก	3
10. การสนับสนุนให้ชุมชนใช้บริหารด้านอาคารสถานที่	3.81	0.60	มาก	3	3.51	0.97	มาก	4
รวม	3.67	0.57	มาก		3.43	0.70	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ($\mu_1 = 3.67$) ส่วนกลุ่มอาจารย์เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_2 = 3.43$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติมากเช่นเดียวกันจำนวน 3 ข้อ คือ การปรับปรุง ดัดแปลง อาคารสถานที่ ให้ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ($\mu_1 = 3.86$ และ $\mu_2 = 3.54$) การวางแผนผังเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่เพื่อเป็นที่รองรับความเจริญในอนาคต ($\mu_1 = 3.86$ และ $\mu_2 = 3.51$) การสนับสนุนให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคารสถานที่ ($\mu_1 = 3.81$ และ $\mu_2 = 3.51$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง คือ การจัดสถานที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่นเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\mu_1 = 3.29$ และ $\mu_2 = 3.33$) การมีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\mu_1 = 3.38$ และ $\mu_2 = 3.32$) การจัดห้องน้ำ ห้องส้วม 3.34 ถูกสุขลักษณะและสะอาดเรียบร้อย ($\mu_1 = 3.29$ และ $\mu_2 = 3.36$)

สำหรับข้อที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติในระดับมาก แต่อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ กลุ่มที่แตกต่างกันคือการวางแผนการใช้ประโยชน์บริเวณโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.49$) การจัดให้มีห้องเรียน ห้องพิเศษให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียน ($\mu_1 = 3.62$ และ $\mu_2 = 3.32$) การตรวจตราดูแลความสะอาด บำรุงรักษาอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.44$)

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	$N_2 = 85$		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การสำรวจความต้องการด้านการศึกษาของชุมชนทุกปีการศึกษา	3.62	0.74	มาก	7	3.52	0.83	มาก	6
2. การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษา	3.14	0.79	ปานกลาง	10	3.26	0.90	ปานกลาง	9
3. การจัดให้มีการประชุมนิเทศนักเรียนและประชุมผู้ปกครอง เพื่อปรึกษาหารือทุกปีการศึกษา	3.81	0.68	มาก	6	3.58	1.00	มาก	3
4. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	3.86	0.68	มาก	5	3.58	1.00	มาก	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ ₁	σ ₁			μ ₂	σ ₂		
5. การเชิญผู้ปกครองพบเพื่อปรึกษาหารือ กันกับความประพฤติของนักเรียน	4.00	0.63	มาก	1	3.45	0.92	ปาน กลาง	7
6. การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชน และโรงเรียน	3.90	0.77	มาก	4	3.71	0.87	มาก	1
7. การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ โรงเรียนจัดขึ้น	4.00	0.71	มาก	2	3.64	0.90	มาก	2
8. การออกเยี่ยม พบปะ ชุมชน เพื่อสร้าง ความเข้าใจอันดี	3.57	0.75	มาก	8	3.42	0.93	มาก	8
9. การจัดให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น สถานที่ วัดศุครุภัณฑ์ บุคลากร	3.95	0.86	มาก	8	3.56	1.09	มาก	5
10. การสนับสนุนให้มีการตั้งสมาคม เพื่อ ส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ	3.24	0.77	ปาน กลาง	9	3.12	0.89	ปาน กลาง	9
รวม	3.71	0.50	มาก		3.49	0.62	ปาน กลาง	

ตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในระดับการปฏิบัติมาก แต่กลุ่มอาจารย์เห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.49$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อมูลของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับการปฏิบัติมากเช่นเดียวกันคือ การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\mu_1 = 4.00$ และ $\mu_2 = 3.44$) การจัดกิจกรรมเข้าร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน ($\mu_1 = 3.90$ และ $\mu_2 = 3.71$) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ($\mu_1 = 3.86$ และ $\mu_2 = 3.58$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดให้มีการปฐมนิเทศแก่นักเรียนและประชุม ผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือทุกปีการศึกษา ($\mu_1 = 3.81$ และ $\mu_2 = 3.58$)

ส่วนข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลางเช่นเดียวกันมีจำนวน 2 ข้อ คือ การสนับสนุนให้มีการตั้งสมาคมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ ($\mu_1 = 3.24$ และ $\mu_2 = 3.12$) การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษา ($\mu_1 = 3.14$ และ $\mu_2 = 3.26$) ข้อที่กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าได้ปฏิบัติในระดับมาก กลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าการปฏิบัติในระดับปานกลาง คือการเชิญผู้ปกครองพบเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ($\mu_1 = 4.00$ และ $\mu_2 = 3.45$) การออกเยี่ยมพบปะชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.42$)

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าได้ปฏิบัติในระดับมาก กลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าการปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ การเชิญผู้ปกครองพบเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ($\mu_1 = 4.00$ และ $\mu_2 = 3.45$) การออกเยี่ยมพบปะชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.42$)

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน โดยจำแนกเป็นงาน

สภาพการบริหารงานโรงเรียน จำแนกเป็นรายงาน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	$N_2 = 85$		ระดับ การ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_1	σ_1		
1. การบริหารงานวิชาการ	3.44	0.50	ปานกลาง	6	3.36	0.60	ปานกลาง	6
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	3.68	0.50	มาก	4	3.57	0.58	มาก	1
3. การบริหารงานบุคคล	3.78	0.60	มาก	1	3.47	0.64	ปานกลาง	3
4. การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ	3.68	0.59	มาก	3	3.40	0.62	ปานกลาง	5
5. การบริหารงานอาคารสถานที่								
6. การบริหารงานความสัมพันธ์ ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.60	0.57	มาก	5	3.43	0.70	ปานกลาง	4
	3.71	0.50	มาก	2	3.49	0.62	ปานกลาง	2
รวม	3.65	0.49	มาก		3.45	0.55	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน อยู่ในระดับการปฏิบัติต่างกันคือกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu_1 = 3.65$) ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_2 = 3.45$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความเห็นสอดคล้องเพียง 2 งาน คือ มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานกิจการนักเรียนปฏิบัติในระดับมาก ($\mu_1 = 3.68$ และ $\mu_2 = 3.57$) และด้านการบริหารวิชาการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\mu_1 = 3.44$ และ $\mu_2 = 3.36$)

ส่วนข้อที่กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ งานการบริหารงานบุคคล ($\mu_1 = 3.78$ และ $\mu_2 = 3.47$) การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.49$) การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ($\mu_1 = 3.68$ และ $\mu_2 = 3.40$) การบริหารงานอาคารสถานที่ ($\mu_1 = 3.60$ และ $\mu_2 = 3.43$)

เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้ง 6 งานแล้ว งานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งทั้งกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน และทั้งสองกลุ่มเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ เกี่ยวปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	N = 106		ระดับปัญหา	ลำดับที่ของปัญหา
	μ	σ		
1. การจัดทำแผนงานและโครงการงานวิชาการ วิชาการเพื่อใช้ปฏิบัติให้ทันเวลา	3.01	1.12	ปานกลาง	5
2. การให้อาจารย์ผู้สอนปรับปรุงการสอน	2.99	1.06	ปานกลาง	6

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	N = 106		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่ ของปัญหา
	μ	σ		
3. การใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนประกอบการสอนของครู	2.98	1.10	ปานกลาง	7
4. การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน	3.48	0.67	ปานกลาง	1
5. การให้เวลาอย่างเพียงพอในการนิเทศการสอนของผู้บริหาร	2.73	1.04	ปานกลาง	11
6. การร่วมมือระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ในการวางแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกัน	3.04	1.12	ปานกลาง	4
7. การให้ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ	2.94	1.08	ปานกลาง	8
8. การติดตาม กำกับดูแลให้อาจารย์สอนซ่อมเสริม	2.87	1.14	ปานกลาง	9
9. การช่วยเหลืองานวิชาการอย่างทั่วถึงของกลุ่มวิชาการเทศบาล	2.81	1.06	ปานกลาง	10
10. การจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	3.48	0.68	ปานกลาง	2
11. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน	3.43	0.65	ปานกลาง	3
รวม	3.07	0.24	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมแล้วกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07$)

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานวิชาการเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 3.48$) การจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 3.48$) การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน ($\mu = 3.43$) การร่วมมือระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ในการวางแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกัน ($\mu = 3.04$) การจัดทำแผนงานและโครงการงานวิชาการเพื่อใช้ปฏิบัติให้ทันเวลา ($\mu = 3.01$)

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียน

ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	N = 106		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่ ของปัญหา
	μ	σ		
1. การจับบุคลากร ติดตาม ดูแล พฤติกรรมของนักเรียนนอกโรงเรียน	3.38	0.76	ปานกลาง	6
2. การจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร	3.84	0.94	มาก	1
3. การจัดหาหน่วยงานอื่นให้มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่นักเรียนที่ยากจน	3.63	0.77	มาก	2
4. การบริการข้อมูลข่าวสารและแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่นักเรียน	3.48	0.78	ปานกลาง	3
5. การขอความร่วมมือจากกรมการศึกษาในการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.37	0.73	ปานกลาง	8
6. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้อื่น ๆ แก่นักเรียนนอกเหนือเวลาเรียน	3.21	0.79	ปานกลาง	9
7. การจัดอาจารย์ดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ	3.44	0.77	ปานกลาง	4
8. การจัดงบประมาณในการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน	3.43	0.74	ปานกลาง	5
9. การจัดหาแหล่งความรู้เสริมหลักสูตรให้แก่นักเรียน	3.36	0.80	ปานกลาง	7
รวม	3.45	0.56	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานกิจการนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.46$)

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นรายชื่อแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก คือ การจัดกิจกรรมเสริมให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรให้นักเรียน ($\mu = 3.84$) การจัดหาหน่วยงานอื่นให้มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้นักเรียนที่ยากจน ($\mu = 3.63$) การบริการข้อมูลข่าวสารและแนะแนวการศึกษาต่อให้นักเรียน ($\mu = 3.48$) การจัดอาจารย์ดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ ($\mu = 3.44$) การจัดงบประมาณในการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ($\mu = 3.43$) การจัดหาแหล่งความรู้เสริมหลักสูตรให้นักเรียน ($\mu = 3.36$)

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานบุคคล

ปัญหาการบริหารงานบุคคล	N = 106		ระดับปัญหา	ลำดับที่ของปัญหา
	μ	σ		
1. การประสานแผนการทำงานเพื่อให้ดำเนินไปตามแผนงานที่วางไว้	3.57	0.69	มาก	1
2. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง	3.55	0.71	มาก	4
3. การแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจในการจัดทำแผนงานและโครงการ	3.51	0.85	มาก	5
4. การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้แก่ตนเอง	3.40	1.00	ปานกลาง	7
5. การจัดให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานเพื่อเสริมประสบการณ์	3.42	0.80	ปานกลาง	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานบุคคล	N = 106		ระดับ	ลำดับที่
	μ	σ	ปัญหา	ของปัญหา
6. การสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมและสัมมนา	3.56	0.82	มาก	3
7. การจัดกิจกรรมร่วมกับคณะอาจารย์ให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน	3.56	0.81	ปานกลาง	2
8. การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาจารย์ในการปฏิบัติงาน	3.35	0.85	ปานกลาง	8
9. การจัดสวัสดิการสำหรับให้อาจารย์ทั่วถึง	3.34	0.85	ปานกลาง	9
10. การพิจารณาความดีความชอบที่อาจารย์เห็นถึงความยุติธรรม	3.12	1.01	ปานกลาง	10
รวม	3.44	0.62	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$)

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานบุคคลเป็นรายข้อแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก คือ การประสานแผนการทำงานเพื่อให้ดำเนินไปตามแผนงานที่วางไว้ ($\mu = 3.57$) การสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมและสัมมนา ($\mu = 3.56$) การจัดกิจกรรมร่วมกับคณะอาจารย์ให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง ($\mu = 3.55$) การแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจในการจัดทำแผนงานและโครงการ ($\mu = 3.51$) การจัดให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานเพื่อเสริมประสบการณ์ ($\mu = 3.42$) การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้แก่ตนเอง ($\mu = 3.40$) การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาจารย์ในการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.35$) การจัดสวัสดิการสำหรับอาจารย์ให้ทั่วถึง ($\mu = 3.34$) การพิจารณาความดีความชอบที่ให้อาจารย์เห็นถึงความยุติธรรม ($\mu = 3.12$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์
เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ

ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ	N = 106		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่ ของปัญหา
	μ	σ		
1. การจัดบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการการเงิน อย่างเพียงพอ	3.31	0.81	ปานกลาง	8
2. การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเหมาะสม กับงาน	3.31	0.81	ปานกลาง	8
3. การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยเพื่อการ ปฏิบัติงานธุรการ	3.36	0.84	ปานกลาง	5
4. การชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน	3.32	0.97	ปานกลาง	7
5. การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานธุรการอย่าง เพียงพอ	3.42	0.78	ปานกลาง	4
6. การจัดงบประมาณส่งเสริมให้การดำเนินงานด้าน งานธุรการให้เป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ	3.36	0.78	ปานกลาง	6
7. การปฏิบัติตามระเบียบ ด้านการเงินและงานพัสดุ ในการดำเนินงาน	3.53	0.84	มาก	2
8. การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ทางการ ศึกษาได้อย่างเพียงพอ	3.47	0.84	ปานกลาง	3
9. การซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ ในสภาพใช้งานได้ดี	3.26	0.87	ปานกลาง	10
10. การจัดเก็บเอกสารด้านการเงินและธุรการให้เป็น ระบบ	3.60	0.74	มาก	1
รวม	3.40	0.64	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษามีปัญหาในการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ เป็นรายหัวข้อแล้ว พบว่าผู้กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ อยู่ในระดับมาก คือ การจัดเก็บเอกสารด้านการเงิน และธุรการให้เป็นระบบ ($\mu = 3.60$) การปฏิบัติตามระเบียบด้านการเงินและการพัสดุในการดำเนินการ ($\mu = 3.53$) การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาได้อย่างเพียงพอ ($\mu = 3.47$) การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานธุรการ อย่างเพียงพอ ($\mu = 3.42$) การจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทันสมัยเพื่อการปฏิบัติงานธุรการ ($\mu = 3.36$) การจัดหาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงินอย่างเพียงพอ ($\mu = 3.31$) การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเหมาะสมกับงาน ($\mu = 3.36$)

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่

ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	N=106		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่ ของปัญหา
	μ	σ		
1. การปรับปรุงบริเวณสถานที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อ สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี	3.55	0.86	มาก	4
2. การจัดแบ่งพื้นที่อาคารเพื่อจะเป็นห้องปฏิบัติการ พิเศษ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทาง ภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอ	3.45	1.19	ปานกลาง	7
3. การขยายพื้นที่ของโรงเรียน เพื่อรองรับจำนวนนัก เรียนที่เพิ่มขึ้น	3.55	1.26	มาก	5
4. การดูแลบำรุงรักษาตกแต่งอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงามและมั่นคงแข็งแรง	3.49	0.97	ปานกลาง	6
5. การจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของ ทรัพย์สินภายในโรงเรียน	3.61	0.86	มาก	1
6. การขออนุญาตงบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ	3.57	1.01	มาก	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	N = 106		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่ ของปัญหา
	μ	σ		
6. การของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ	3.57	1.01	มาก	2
7. การจัดห้องน้ำ ห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.32	1.06	ปานกลาง	9
8. การให้บริการแก่ชุมชนเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่าง เพียงพอ	3.31	0.91	ปานกลาง	10
9. การจัดเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดอาคารเรียนและ บริเวณโรงเรียนอย่างเพียงพอ	3.32	0.81	ปานกลาง	8
10. การจัดบริเวณภายในโรงเรียนเพื่อให้ความ ปลอดภัย	3.55	0.84	มาก	3
รวม	3.47	0.62	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.47$)

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ที่เป็นรายชื่อแล้ว พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงามและมั่นคงแข็งแรง ($\mu = 3.49$) มีห้องปฏิบัติการพิเศษ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ ($\mu = 3.45$) การจัดเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ ($\mu = 3.32$) การจัดห้องน้ำ ห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\mu = 3.32$) การให้บริการแก่ชุมชนเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเพียงพอ ($\mu = 3.31$)

ส่วนปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมี ปัญหาในบริเวณงานอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก คือ การจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในโรงเรียน ($\mu = 3.61$) การของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

($\mu = 3.57$) การปรับปรุงบริเวณสถานที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ($\mu = 3.55$) การจัดบริเวณภายในโรงเรียนเพื่อให้มีความปลอดภัย ($\mu = 3.55$) และการขยายพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ($\mu = 3.55$)

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	N = 106		ระดับปัญหา	ลำดับที่ของปัญหา
	μ	σ		
1. การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ	3.44	0.90	ปานกลาง	3
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.26	0.99	ปานกลาง	7
3. การจัดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในท้องถิ่นเป็นผู้ประสานงานและสร้างความเข้าใจกับชุมชน	3.14	0.96	ปานกลาง	8
4. การสร้างเจตคติและศรัทธาต่อโรงเรียนให้แก่ชุมชน	3.36	0.95	ปานกลาง	4
5. การจัดให้มีการพบปะ ระหว่างอาจารย์กับผู้ปกครองนักเรียน	3.34	0.95	ปานกลาง	5
6. การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมและความก้าวหน้าของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง	3.12	0.82	ปานกลาง	9
7. การพัฒนาบุคลิกภาพอาจารย์บางคนในโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน	3.05	1.12	ปานกลาง	10
8. การจัดให้อาจารย์ออกเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียนชุมชนได้อย่างทั่วถึง	3.28	0.88	ปานกลาง	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	N = 106		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่ ของปัญหา
	μ	σ		
9. การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน	3.45	0.83	ปานกลาง	2
10. การขอความร่วมมือผู้ปกครองในกิจกรรมที่ทาง โรงเรียนจัดขึ้น	3.52	0.83	มาก	1
รวม	3.30	0.58	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.30$)

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นรายข้อแล้วพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง คือ การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน ($\mu = 3.45$) การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ($\mu = 3.44$) การสร้างเจตคติและศรัทธาต่อโรงเรียนให้แก่ชุมชน ($\mu = 3.36$) การจัดให้มีการพบปะระหว่างอาจารย์กับผู้ปกครองนักเรียน ($\mu = 3.34$) การจัดให้อาจารย์ออกเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้อย่างทั่วถึง ($\mu = 3.28$)

ส่วนปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมีปัญหาในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก คือ การขอความร่วมมือผู้ปกครองในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ($\mu = 3.52$)

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกเป็นงาน

ลำดับที่ของ ปัญหาการบริหาร	ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	N =106		ระดับ ปัญหา
		μ	σ	
1	การบริหารงานอาคารสถานที่	3.47	0.62	ปานกลาง
2	การบริหารงานกิจการนักเรียน	3.45	0.56	ปานกลาง
3	การบริหารงานบุคคล	3.44	0.62	ปานกลาง
4	การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ	3.40	0.64	ปานกลาง
5	การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.30	0.58	ปานกลาง
6	การบริหารงานวิชาการ	3.07	0.24	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.35	0.46	ปานกลาง

ตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ($\mu = 3.35$)

เมื่อพิจารณาการบริหารงานโรงเรียนเป็นรายด้านแล้ว พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับจากข้อที่มีปัญหาจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารงานอาคารสถานที่ ($\mu = 3.47$) การบริหารกิจการนักเรียน ($\mu = 3.45$) การบริหารงานบุคคล ($\mu = 3.44$) การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ ($\mu = 3.40$) การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\mu = 3.30$) การบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.07$)

3.2 วิเคราะห์จำแนกปัญหาในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ในการบริหารงานโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน
โดยจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานวิชาการ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การจัดทำแผนงานและโครงการ วิชาการเพื่อใช้ปฏิบัติให้ทันเวลา	3.10	1.14	ปาน กลาง	8	2.99	1.12	ปาน กลาง	4
2. การให้อาจารย์ผู้สอนปรับปรุงการสอน	3.14	0.91	ปาน กลาง	6	2.95	1.10	ปาน กลาง	6
3. การใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอน ประกอบการสอนของอาจารย์	3.19	0.87	ปาน กลาง	5	2.93	1.15	ปาน กลาง	7
4. การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน	3.43	0.60	ปาน กลาง	3	3.49	0.68	ปาน กลาง	1
5. การให้เวลาอย่างเพียงพอในการนิเทศ การสอนของผู้บริหาร	2.81	0.75	ปาน กลาง	10	2.71	1.10	ปาน กลาง	11
6. การร่วมมือระหว่างผู้บริหารและ อาจารย์ในการวางแผนงานวิชาการได้ สอดคล้องกัน	3.24	1.09	ปาน กลาง	4	2.99	1.13	ปาน กลาง	5
7. การให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงาน วิชาการ	3.14	0.91	ปาน กลาง	7	2.89	1.11	ปาน กลาง	8
8. การติดตามกำกับดูแลให้อาจารย์สอน ซ่อมเสริม	3.00	1.10	ปาน กลาง	9	2.84	1.15	ปาน กลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
9. การช่วยเหลืองานวิชาการอย่างทั่วถึง ของกลุ่มวิชาการเทศบาล	2.90	1.09	ปาน กลาง	10	2.79	1.06	ปาน กลาง	10
10. การจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	3.52	0.68	มาก	1	3.47	0.68	ปาน กลาง	2
11. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ เหมาะสม	3.48	0.51	ปาน กลาง	2	3.42	0.68	ปาน กลาง	3
รวม	3.15	0.70	ปาน กลาง		3.00	0.81	ปาน กลาง	

ตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_1 = 3.15$ และ $\mu_2 = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ ที่เห็นแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาระดับปานกลาง คือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ($\mu_1 = 3.52$) และ ($\mu_2 = 3.47$)

สำหรับข้ออื่น ๆ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าสอดคล้อง เป็นปัญหาในระดับปานกลางและมีลำดับที่ของปัญหาใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานกิจการนักเรียน

ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การจัดบุคลากร ติดตาม ดูแล พฤติกรรมของนักเรียนนอกโรงเรียน	3.48	0.75	ปาน กลาง	3	3.35	0.77	ปาน กลาง	7
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบ ตามโครงสร้างของหลักสูตร	3.76	0.83	มาก	1	3.86	0.97	มาก	1
3. การจัดให้หน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมใน การจัดสวัสดิการให้กับนักเรียน	3.57	0.81	มาก	2	3.65	0.77	มาก	2
4. การบริการข้อมูลข่าวสารและแนะแนว การศึกษาต่อให้แก่ นักเรียน	3.43	0.75	ปาน กลาง	6	3.49	0.80	ปาน กลาง	3
5. การขอความร่วมมือจากกรมการศึกษา ในการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.48	0.60	ปาน กลาง	4	3.34	0.76	ปาน กลาง	8
6. การให้วิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน นอกเหนือเวลาเรียน	3.29	0.78	ปาน กลาง	9	3.19	0.79	ปาน กลาง	9
7. การจัดอาจารย์ดูแลนักเรียนอย่างเพียง พอ	3.43	0.81	ปาน กลาง	8	3.45	0.76	ปาน กลาง	4
8. การจัดงบประมาณในการส่งเสริม กิจกรรมนักเรียน	3.48	0.60	ปาน กลาง	5	3.42	0.78	ปาน กลาง	5
9. การจัดหาแหล่งความรู้แก่นักเรียน	3.14	0.65	ปาน กลาง	10	3.41	0.82	ปาน กลาง	6
รวม	3.44	0.47	ปาน กลาง		3.47	0.58	ปาน กลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_1 = 3.45$ และ $\mu_2 = 3.46$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีปัญหามากจำนวน 2 ข้อ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบตามโครงสร้างของหลักสูตร ($\mu_1 = 3.76$ และ $\mu_2 = 3.86$) การจัดให้หน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่นักเรียนที่ยากจน ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.65$)

ข้ออยู่ในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่ามีปัญหา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันแต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับที่ของปัญหาแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า การจัดบุคลากรติดตามดูแลพฤติกรรมของนักเรียนนอกโรงเรียนเป็นปัญหาลำดับที่ 3 แต่กลุ่มอาจารย์เห็นว่าเป็นปัญหาลำดับที่ 8 กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าปัญหาลำดับที่ 4 กลุ่มอาจารย์เห็นว่าเป็นปัญหาลำดับที่ 9 คือ การจัดบุคลากรติดตามดูแลพฤติกรรมของนักเรียนนอกโรงเรียน ($\mu_1 = 3.48$ และ $\mu_2 = 3.35$) การจัดงบประมาณในการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ($\mu_1 = 3.48$ และ $\mu_2 = 3.42$) การขอความร่วมมือจากกรรมการศึกษาในการจัดกิจกรรมนักเรียน ($\mu_1 = 3.48$ และ $\mu_2 = 3.34$) การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu_1 = 3.43$ และ $\mu_2 = 3.49$) การบริการข้อมูลข่าวสารแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียน ($\mu_1 = 3.43$ และ $\mu_2 = 3.49$)

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานบุคคล

ปัญหาการบริหารงานบุคคล	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	$N_2 = 85$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การวางแผน และการประสานงานที่ ถูกต้อง	3.57	0.75	มาก	4	3.56	0.68	มาก	1
2. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร	3.52	0.75	มาก	7	3.55	0.70	มาก	2
3. การแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจในการจัด ทำแผนงานและโครงการ	3.57	0.81	มาก	5	0.87	0.87	ปาน กลาง	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานบุคคล	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ	ลำดับ	N ₂ = 85		ระดับ	ลำดับ
	μ_1	σ_1	การ ปัญหา	ที่	μ_2	σ_2	การ ปัญหา	ที่
4. การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้แก่ตนเอง	3.38	1.16	ปาน กลาง	9	0.97	0.97	ปาน กลาง	6
5. การจัดให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานเพื่อเสริมประสบการณ์	3.52	0.68	มาก	8	0.83	0.83	ปาน กลาง	7
6. การสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมและสัมมนา	3.71	0.78	มาก	1	0.83	0.83	มาก	4
7. การวางแผนและจัดกิจกรรมร่วมกับคณะอาจารย์	3.67	0.86	มาก	2	0.80	0.80	มาก	3
8. การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาจารย์ในการปฏิบัติงาน	3.57	0.75	มาก	6	0.87	0.87	ปาน กลาง	10
9. การจัดสวัสดิการสำหรับอาจารย์ให้ทั่วถึง	3.38	0.74	ปาน กลาง	10	0.88	0.88	ปาน กลาง	8
10. การพิจารณาความดีความชอบที่อาจารย์เห็นถึงความยุติธรรม	3.62	0.92	มาก	3	3.00	1.00	ปาน กลาง	9
รวม	3.55	0.62	มาก		3.41	0.62	ปาน กลาง	

ตารางที่ 4.25 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\mu_1 = 3.55$) ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu_2 = 3.41$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานบุคคลเป็นรายข้อแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน คือ การสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมและสัมมนา ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.52$) การจัดกิจกรรมร่วมกับคณะอาจารย์ให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติการ ($\mu_1 = 3.67$ และ $\mu_2 = 3.53$) การประสานการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.56$) และการมอบหมายงานให้แก่บุคลากร ($\mu_1 = 3.52$ และ $\mu_2 = 3.55$)

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับต่างกัน โดยที่กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การพิจารณาความดีความชอบที่ให้อาจารย์เห็นถึงความยุติธรรม ($\mu_1 = 3.62$ และ $\mu_2 = 3.00$) การแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจในการจัดทำแผนงานและโครงการ ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.49$) การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาจารย์ในการปฏิบัติงาน ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.29$)

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ

ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	$N_2 = 85$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การจัดบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน ธุรการ อย่างเพียงพอ	3.38	0.80	ปาน กลาง	7	3.29	0.81	ปาน กลาง	7
2. การสรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ เหมาะสมกับงาน	3.38	0.67	ปาน กลาง	8	3.29	0.84	ปาน กลาง	8
3. การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย อย่างเพียงพอ	3.48	0.75	ปาน กลาง	5	3.33	0.86	ปาน กลาง	6
4. การชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน	3.43	0.81	ปาน กลาง	6	3.29	1.01	ปาน กลาง	9
5. การจัดวัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้เกี่ยวกับงาน ธุรการอย่างเพียงพอ	3.38	0.67	ปาน กลาง	8	3.44	0.81	ปาน กลาง	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
6. การจัดงบประมาณในการส่งเสริมให้ การดำเนินงานด้านการเงิน และงาน ธุรการให้เป็นระบบและมี ประสิทธิภาพ	3.33	0.80	ปาน กลาง	10	3.36	0.78	ปาน กลาง	5
7. การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ด้านการเงินและพัสดุในการดำเนินงาน	3.71	0.85	มาก	1	3.48	0.84	ปาน กลาง	2
8. การดำเนินงานจัดซื้อ จัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาได้อย่างเพียงพอ	3.57	0.68	มาก	2	3.45	0.88	ปาน กลาง	3
9. การซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพใช้การ ได้ดี	3.48	0.81	ปาน กลาง	4	3.21	0.87	ปาน กลาง	10
10. การจัดเก็บเอกสารด้านการเงินและ ธุรการให้เป็นระบบ	3.57	0.68	มาก	3	3.61	0.76	มาก	1
รวม	3.47	0.59	ปาน กลาง		3.38	0.65	ปาน กลาง	

ตารางที่ 4.26 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา บริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_1 = 3.47$ และ μ_2
= 3.38)

เมื่อพิจารณาบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ เป็นรายชื่อแล้วพบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่ม
อาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ การจัดเก็บด้านการเงินและธุรการ ให้เป็นระบบ (μ_1
= 3.57 และ $\mu_2 = 3.61$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติตามระเบียบด้านการเงินและการพัสดุในการดำเนินการ ($\mu_1 = 3.71$ และ $\mu_2 = 3.48$) การดำเนินงานจัดซื้อ จัดจ้าง วัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษาได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.46$)

ส่วนปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ข้ออื่น กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ การซ่อมแซมวัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี ($\mu_1 = 3.48$ และ $\mu_2 = 3.21$) การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยเพื่อปฏิบัติงานธุรการ ($\mu_1 = 3.48$ และ $\mu_2 = 3.33$) การชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับจ่ายเงิน ($\mu_1 = 3.43$ และ $\mu_2 = 3.29$) การจัดหาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุอย่างเพียงพอ ($\mu_1 = 3.29$ และ $\mu_2 = 3.29$) มีวัสดุครุภัณฑ์ใช้เกี่ยวกับงานธุรการอย่างเพียงพอ ($\mu_1 = 3.43$ และ $\mu_2 = 3.29$)

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานอาคารสถานที่

ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ	ลำดับ	$N_2 = 85$		ระดับ	ลำดับ
	μ_1	σ_1	การ ปัญหา	ที่	μ_2	σ_2	การ ปัญหา	ที่
1. สถานที่ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี	3.52	0.68	มาก	6	3.55	0.91	มาก	5
2. การจัดแบ่งเนื้อที่อาคารเรียนเป็นห้องปฏิบัติการพิเศษ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	3.00	1.30	ปาน กลาง	10	3.56	1.14	มาก	2
3. บริเวณสถานที่คับแคบเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น	3.24	1.34	ปาน กลาง	8	3.62	1.14	มาก	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
4. การดูแล บำรุงรักษาและตกแต่งอาคาร สถานที่ให้สะอาด สวยงามและมั่นคงแข็งแรง อยู่เสมอ	3.57	0.87	มาก	4	3.47	1.00	ปาน กลาง	7
5. การจัดให้มีมาตรการรักษาความ ปลอดภัยของทรัพย์สินภายในโรงเรียน	3.86	0.73	มาก	1	3.55	0.88	มาก	4
6. การของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้าง อาคารเรียนประกอบ	3.62	0.92	มาก	2	3.55	1.04	มาก	3
7. การจัดห้องน้ำ ห้องส้วมเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	3.29	1.10	ปาน กลาง	7	3.33	1.05	ปาน กลาง	9
8. การให้บริการแก่ชุมชนเกี่ยวกับอาคาร สถานที่อย่างเพียงพอ	3.19	0.81	ปาน กลาง	9	3.34	0.93	ปาน กลาง	8
9. เจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดอาคารเรียน และบริเวณโรงเรียนอย่างเพียงพอ	3.57	0.68	มาก	3	3.26	0.83	ปาน กลาง	10
10. การจัดบริเวณและรั้วภายในโรงเรียน ให้มีความปลอดภัย	3.57	0.98	มาก	5	3.54	0.81	มาก	6
รวม	3.44	0.55	ปาน กลาง		3.48	0.64	ปาน กลาง	

ตารางที่ 4.27 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษการบริหารงานอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_1 = 3.44$ และ $\mu_2 = 3.48$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ มีปัญหามาก คือ การจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในโรงเรียน ($\mu_1 = 3.86$ และ $\mu_2 = 3.55$) การของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารภายในโรงเรียน ($\mu_1 = 3.62$ และ $\mu_2 = 3.55$) การจัดบริเวณและรั้วกันภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย ($\mu_1 = 3.57$ และ $\mu_2 = 3.54$)

ส่วนข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 2 ข้อ คือ การจัดห้องน้ำ ห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\mu_1 = 3.29$ และ $\mu_2 = 3.33$) การให้บริการแก่ชุมชนเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเพียงพอ ($\mu_1 = 3.19$ และ $\mu_2 = 3.34$)

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก คือ การจัดแบ่งเนื้อที่อาคารเรียนเป็นห้องปฏิบัติการพิเศษ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ ($\mu_1 = 3.00$ และ $\mu_2 = 3.56$) การขยายพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ($\mu_1 = 3.24$ และ $\mu_2 = 3.62$) โดยที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่า เป็นปัญหาระดับปานกลาง ในลำดับที่ 10,8 แต่กลุ่มอาจารย์เห็นว่า เป็นปัญหาระดับมากในลำดับปัญหาที่ 1,2

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	$N_2 = 85$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ	3.67	0.80	มาก	1	3.39	0.91	ปานกลาง	3
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.43	0.93	ปาน กลาง	3	3.22	1.00	ปานกลาง	7
3. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในท้องถิ่นเป็นผู้ประสานงานและความเข้าใจกับชุมชน	2.95	0.93	ปาน กลาง	10	3.19	0.97	ปานกลาง	9

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	N ₁ = 21		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	N ₂ = 85		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
4. การสร้างเจตคติและศรัทธาต่อโรงเรียน ให้แก่ชุมชน	3.29	1.01	ปาน กลาง	6	3.38	0.94	ปาน กลาง	4
5. การจัดให้มีการพบปะระหว่างอาจารย์ กับผู้ปกครองนักเรียน	3.33	0.91	ปาน กลาง	5	3.34	0.88	ปาน กลาง	6
6. การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรม และความก้าวหน้าของโรงเรียนแก่ผู้ ปกครอง	3.19	0.93	ปาน กลาง	7	3.11	0.80	ปาน กลาง	9
7. การพัฒนาบุคลิกภาพของอาจารย์บาง คนในโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของ ชุมชน	3.19	0.93	ปาน กลาง	7	3.01	1.17	ปาน กลาง	10
8. การจัดให้อาจารย์ออกเยี่ยมบ้านและ ชุมชนได้อย่างทั่วถึง	3.00	0.71	ปาน กลาง	9	3.35	0.91	ปาน กลาง	5
9. การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความ สำคัญของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อชุมชน	3.43	0.75	ปาน กลาง	4	3.46	0.85	ปาน กลาง	2
10. การขอความร่วมมือผู้ปกครองใน กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	3.62	0.80	มาก	2	3.49	0.84	ปาน กลาง	1
รวม	3.31	0.58	ปาน กลาง		3.29	0.58	ปาน กลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu_1 = 3.31$ และ $\mu_2 = 3.29$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ข้อที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาระดับมาก ส่วนอาจารย์เห็นว่าเป็นปัญหาระดับปานกลาง มีจำนวน 2 ข้อ คือ การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ($\mu_1 = 3.67$ และ $\mu_2 = 3.39$) และการขอความร่วมมือผู้ปกครองในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน ($\mu_1 = 3.62$ และ $\mu_2 = 3.49$)

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน โดยจำแนกเป็นงาน

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน จำแนกเป็นงาน	ผู้บริหาร				อาจารย์			
	$N_1 = 21$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่	$N_2 = 85$		ระดับ การ ปัญหา	ลำดับ ที่
	μ_1	σ_1			μ_2	σ_2		
1. การบริหารงานวิชาการ	3.15	0.70	ปานกลาง	6	3.00	0.81	ปานกลาง	6
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	3.45	0.47	ปานกลาง	3	3.47	0.58	ปานกลาง	2
3. การบริหารงานบุคคล	3.55	0.62	มาก	1	3.41	0.62	ปานกลาง	3
4. การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ	3.47	0.59	ปานกลาง	2	3.38	0.65	ปานกลาง	4
5. การบริหารงานอาคารสถานที่								
6. การบริหารงานความสัมพันธ์ ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.44	0.55	ปานกลาง	4	3.48	0.64	ปานกลาง	1
	3.31	0.58	ปานกลาง	5	3.29	0.58	ปานกลาง	5
รวม	3.40	0.43	ปานกลาง		3.34	0.47	ปานกลาง	

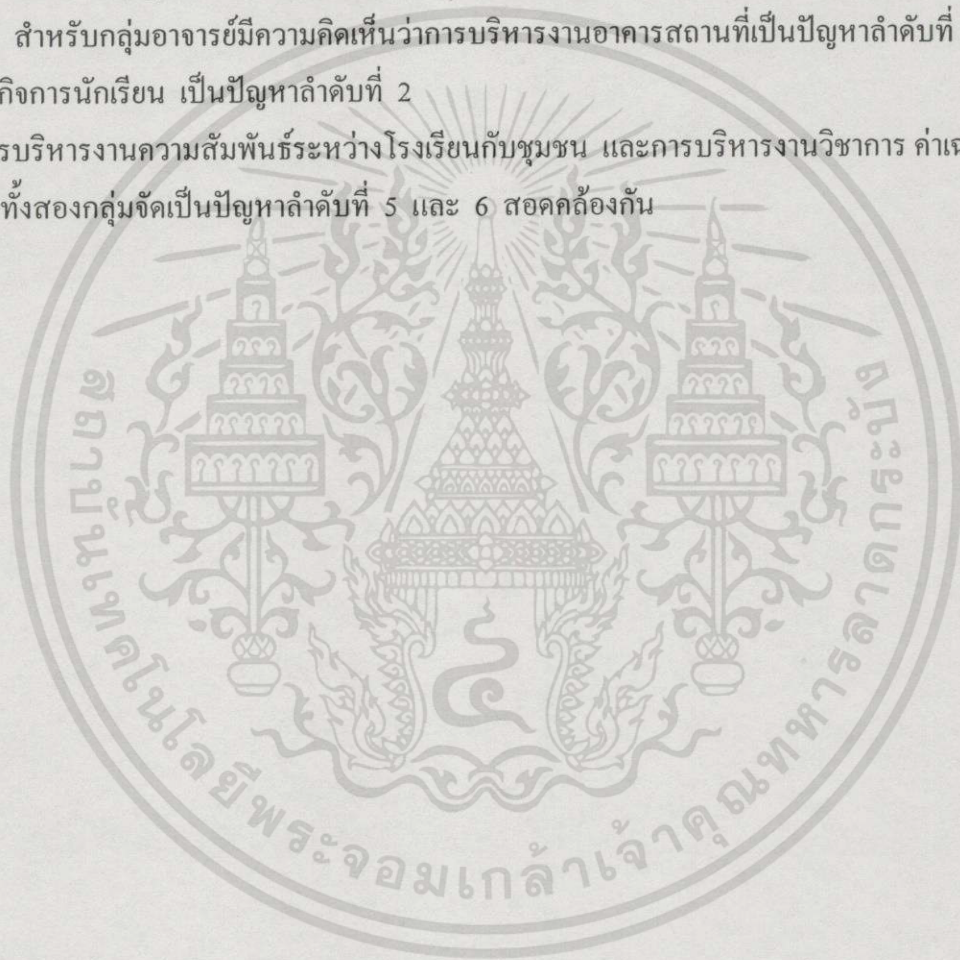
ตารางที่ 4.29 แสดงให้เห็นว่าเมื่อแยกวิเคราะห์กลุ่มมาเปรียบเทียบกันแล้ว โดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ($\mu_1 = 3.40$ และ $\mu_2 = 3.44$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานบุคคลมีปัญหาระดับมากและเป็นปัญหาลำดับที่ 1 ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าเป็นปัญหาระดับปานกลาง และเป็นปัญหาลำดับที่ 3 ส่วนปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านอื่น ๆ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เช่น เดียวกัน

เมื่อพิจารณาคำเฉลี่ยความคิดเห็นระดับปัญหาของทั้งสองกลุ่มแล้ว พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานบุคคลเป็นปัญหาลำดับที่ 1 และการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุเป็นปัญหาลำดับที่ 2 สำหรับกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานอาคารสถานที่เป็นปัญหาลำดับที่ 1 การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นปัญหาลำดับที่ 2

การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการบริหารงานวิชาการ คำเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มจัดเป็นปัญหาลำดับที่ 5 และ 6 สอดคล้องกัน

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยของการวิจัย คือเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขต การศึกษา 9 และเพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มผู้ บริหารและกลุ่มอาจารย์โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขต การศึกษา 9 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน 21 คน จำนวนอาจารย์ที่ทำการสอน ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 85 คน รวมทั้งหมด 106 คน ซึ่งผลการวิจัยสรุปการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้

สภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงาน โรงเรียนทั้ง 6 งาน ปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาแต่ละงานแล้วผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่างานที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการ บริหารงานบุคคล ส่วนงานอื่น ๆ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ

เมื่อจำแนกความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์แล้ว ภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานโรงเรียนโดยปฏิบัติในระดับมาก ส่วนกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานโรงเรียนโดย ปฏิบัติในระดับปานกลาง

งานกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การบริหารงานกิจการนักเรียน และการบริหารงานที่ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติใน ระดับปานกลาง และจัดอยู่ในระดับสุดท้าย เช่นเดียวกัน คือ การบริหารงานวิชาการ

งานที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่าแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหาร มีความ คิดเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับปาน กลาง คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การ บริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ และการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

จากผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละงานแล้ว ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกงานเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ ได้ดังนี้ ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ปัญหาการบริหารงานบุคคล ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปัญหาการบริหารงานวิชาการ

เมื่อจำแนกความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์แล้ว ภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

งานที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ การบริหารงานบุคคล กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก จัดเป็นลำดับที่ 1 ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จัดเป็นลำดับที่ 3

งานที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่จัดลำดับปัญหาอยู่ในลำดับต้น ๆ คือ การบริหารงานกิจการนักเรียน และการบริหารงานอาคารสถานที่ ส่วนงานอื่น ๆ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนออภิปรายตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ โดยอภิปรายจากสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายทางการศึกษาดังลำดับ

1. สภาพการบริหารกิจการนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่าระดับปฏิบัติมาก เป็นลำดับที่ 1 อาจเนื่องมาจากการบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นงานที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ และช่วยส่งเสริมให้เห็นผลงานได้เด่นชัด เช่น การให้บริการนักเรียนด้านต่าง ๆ การจัดสวัสดิการ การจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร แม้ว่าจะเป็นระยะเวลาเริ่มที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก็ตาม สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจของผู้บริหารและอาจารย์สูง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย แม้ระดับปฏิบัติจะมีค่าเฉลี่ยสูง แต่ก็ค่อนข้างปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานกิจการนักเรียนขึ้นอยู่กับความพร้อมด้านบุคลากรและงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ จะสามารถบริหารงานกิจการนักเรียนได้ดีกว่านี้ สอดคล้องกับ สุวิทย์ นิคมภักดี (2535 : 39) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพให้เกิดผล ควรต้องมีปัจจัยสนับสนุนหลายอย่าง คือ เงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรบุคคลมาสนับสนุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ระดับปฏิบัติมาก คือ การส่งเสริมให้นักเรียนปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยให้เลือกตั้งหัวหน้าชั้นและสภานักเรียน สอดคล้องกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529 : 265-268) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนสังกัดเทศบาลเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งในท้องถิ่น การสร้างความรู้พื้นฐานในการเลือกตั้งให้นักเรียนเป็นการปลูกฝังความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียน ที่ผู้บริหารและอาจารย์ควรให้การสนับสนุนตามที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กำหนด

การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กนักเรียน และการสำรวจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หกที่อยู่ในเขตเทศบาลต้นเวลาเปิดเรียน เนื่องจากการจัดเตรียมนักเรียนเข้าเรียน เป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารและอาจารย์ต้องร่วมกันวางแผนดำเนินการให้เป็นไปตามแนวดำเนินงานของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล กำหนด กรมการปกครอง (2535 : 1-4) และสำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 86) คือ การสำรวจนักเรียน นอกเหนือจากการดำเนินงานในช่วงต้นปีแล้ว ควรจัดทำในช่วงกลางปี และปลายปีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงที่มีอยู่ในช่วงเวลา

ข้อที่ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนปฏิบัติในระดับปานกลาง และจัดเป็นลำดับท้าย ๆ คือ การจัดอาจารย์ออกสำรวจเยี่ยมเยียนศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนสังกัดเทศบาลส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน ผู้ปกครองมีอาชีพใช้แรงงาน เป็นกรรมกร รับจ้าง จึงไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานเท่าที่ควร ภาระการติดตามดูแลเอาใจใส่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือด้านปัญหาสุขภาพ ทุนการศึกษาและสวัสดิการต่าง ๆ ทางโรงเรียนจึงต้องติดตามดูแลเพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนและผู้ปกครอง ถือเป็นปฏิบัติภาระหน้าที่ ดังที่ นิพนธ์ กินาวงศ์ (25226 : 79) ได้ให้ความหมายกิจการนักเรียนไว้ว่า กิจการนักเรียน คือ กิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งหมดในส่วนนอกเหนือจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

ข้อที่น่าสนใจและจัดอยู่ลำดับท้าย ๆ คือ การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมชนและกิจกรรมสหการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดผู้แนะนำหรือที่ปรึกษา เนื่องจากอัตรากำลังผู้สอนไม่เพียงพอ ซึ่งกิจกรรมชุมชนต่าง ๆ และกิจกรรมสหการจึงดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ที่ดำเนินการอยู่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปตามสภาพอัตรากำลังบุคลากรที่มีอยู่สอดคล้องกับ ดวงภรณ์ พุ่มฟู (2527 : 15) กล่าวไว้ว่า เป้าหมายการบริหารกิจการนักเรียน คือ เสริมสร้างความสำเร็จของงานให้กับเด็กทุกคน โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเสริมการเรียน ที่จะช่วยสร้างความเจริญด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากสติปัญญา

สำหรับการจัดให้หน่วยงานเอกชน บริษัท ห้างร้าน ในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้นักเรียนที่ขาดแคลนที่เป็นเช่นนี้ เพราะโรงเรียนเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเป็นค่านั่งส้อมเรียน ค่าครุภัณฑ์ทางการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน จึงขาดปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนหลายอย่าง ดังที่ สุวิทย์ นิคมภักดี (2535 : 38-39) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาซีพตามโครงสร้างของหลักสูตรให้เกิดผล ควรต้องมีปัจจัยสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชน

เมื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยจำแนกตามกลุ่ม ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติในระดับมาก คือการส่งเสริมให้นักเรียนปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยให้เลือกตั้งหัวหน้าชั้น และสภานักเรียน

ข้อรองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน และการสำรวจนักเรียนชั้นประถมปีที่หกที่อยู่ในเขตเทศบาลทันเวลาเปิดเรียน

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะวิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกตามกลุ่มก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้เพราะทั้งสองกลุ่มต่างตระหนักในภาระหน้าที่ในการบริหารและการจัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียน โดยยึดถือตามมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนไว้ให้ถือปฏิบัติ คือ จัดให้มีระบบการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับมากแต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมและกิจกรรมสหการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนต่างกัน ดังที่ ฉัตรชัย อรณันท์ (2524 : 148) กล่าวไว้ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการ คือ มอบหมายภาระกิจในการจัดกิจกรรม การจัดตั้งชุมนุมและกิจกรรมสหการให้แก่อาจารย์ผู้สอนนำไปดำเนินการให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด กลุ่มบริหารจึงมีความเห็นว่าได้ปฏิบัติในระดับมาก ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปฏิบัติในระดับปานกลาง เนื่องจาก กลุ่มอาจารย์เป็นผู้ปฏิบัติ ซึ่งการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โรงเรียนจะต้องส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนให้สัมพันธ์กับหลักสูตรให้หลากหลาย แต่เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นระยะเริ่มแรก ความพร้อมในด้านบุคลากรค่อนข้างจะขาดแคลน ต้องเกลี้ยอาจารย์ผู้สอนระดับประถมศึกษาขึ้นไป สอนระดับมัธยมศึกษา ประกอบกับภาระรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนเพิ่มขึ้นตามโครงสร้างของหลักสูตร แต่จำนวนบุคลากรไม่เพิ่ม ที่ผลการวิจัยพบว่าปฏิบัติได้ในระดับปานกลางนับว่าเป็นสิ่งที่ดีในอนาคต หากมีบุคลากรทางการสอนเพิ่มขึ้น การจัดกิจกรรมทางวิชาการ จัดตั้งชุมชนและกิจกรรมวิชาเลือกเสรีควรจะได้ผลดีกว่านี้

สำหรับการจัดอาจารย์ออกสำรวจเยี่ยมเยียน ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะกลุ่มอาจารย์เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนย่อมต้องการทราบสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนดีกว่ากลุ่มผู้บริหาร เพื่อให้ให้ความช่วยเหลือ ดูแลและจัดกิจกรรมเสริมการเรียนที่จะช่วยเสริมสร้างความเจริญด้านต่าง ๆ ดังที่ ดวงภรณ์ พุ่มฟู (2527 : 15) ได้กล่าวไว้ เป้าหมายของการศึกษา คือ การเสริมสร้างความเจริญองงามให้กับเด็กทุกคน โดยโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเสริมการเรียนที่จะช่วยสร้างความเจริญด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากสติปัญญา

ผลการวิจัย สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน ที่ผู้วิจัยค้นพบ จะโดยภาพรวมหรือจำแนกกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มอาจารย์ก็ตามที่ข้อที่ต่อแก้ไขปรับปรุงในระดับการปฏิบัติมากขึ้น คือ การจัดอาจารย์ออกสำรวจเยี่ยมเยียนศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน และการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมและกิจกรรมสหการ

2. สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากผลการวิจัยพบว่าระดับปฏิบัติมากเป็นลำดับที่ 2 รองจากสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนมีลักษณะสถาบันสังคมระดับท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนกับชุมชนจะต้องอาศัยพึ่งพาซึ่งกันและกัน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนมากที่สุด ผู้บริหารและอาจารย์ต่างตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ชุมชน โดยดำเนินการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามแนวทางที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดให้โรงเรียนถือปฏิบัติ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 คือ การให้ความร่วมมือด้านวิชาการ เช่น ให้บริการห้องสมุดสำหรับประชาชน อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ บริการให้ยืมอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ สนับสนุนบุคลากรทางการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติระดับมาก คือ การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน และการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนเป็นสถานการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนสังกัดเทศบาล มีความสัมพันธ์กับชุมชนในลักษณะสถาบันสังคมระดับท้องถิ่นต้องอาศัยพึ่งพาซึ่งกันและกัน จึงเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารและอาจารย์ ต้องจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ดังที่ สุพิชญา ธีรกุล (2521 : 54-59) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมที่นำโรงเรียนออกสู่ชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีโดยเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่สำคัญในส่วนที่โรงเรียนต้องประสานงานและให้ความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านการจัดกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมประเพณีทุก ๆ อย่างที่ท้องถิ่นจัดขึ้น ตามที่ สนิท เหลืองภิรมย์ และคณะ (2537 : 201-208) ได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น

กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลถือปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน

การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ซึ่งการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ถือเป็นภาระงานผลการบริหารงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบเป็นการสร้างศรัทธาให้แก่ชุมชนเกิดขึ้นต่อสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ฉัตรชัย อรรถนันท์ (2524 : 222) กล่าวว่า โรงเรียนต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ และงบประมาณของเทศบาลมาจากภาษีรายได้จากชุมชนในท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ซึ่งถือเป็นการรายงานให้ชุมชนทราบด้วย

ข้อที่ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนปฏิบัติในระดับกลาง และจัดเป็นลำดับท้าย ๆ คือ การสนับสนุนให้มีการสมาคมผู้ปกครองนักเรียน การก่อตั้งสมาคมผู้ปกครองนักเรียนช่วยให้อาจารย์ได้มีโอกาสศึกษาพื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียน และทราบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับบุตรหลานของตน

การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษาที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนได้จัดทำปฏิทินปฏิบัติการกำหนดกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียน เพื่อขอรับข้อคิดเห็นและปรึกษาหารือวางแผนงานดำเนินการของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี ตามแนวทางที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นกำหนดไว้ กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ชัดเจนว่าให้มีการประชุมคณะกรรมการการศึกษา มีการชักนำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนเช่นกัน

ส่วนการออกเยี่ยม พบปะชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ผลการวิจัยพบว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง เนื่องจากโรงเรียนสังกัดเทศบาลกำลังดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาในระยะแรก ผู้บริหารและอาจารย์จึงมุ่งดำเนินการด้านบริหารหลักสูตรด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การออกเยี่ยม พบปะชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ปฏิบัติได้ไม่เต็มที่ เกี่ยวกับเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : ข : 30) ได้ให้แนวปฏิบัติแก่ผู้บริหารงานตามสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า ต้องจัดให้มีการเยี่ยมชุมชนเพื่อรับทราบความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการดำเนินการของโรงเรียน

เมื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยจำแนกตามกลุ่ม ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก วิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าข้อที่ปฏิบัติในระดับมากคือ

1. การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
2. การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน
3. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะวิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์หรือวิเคราะห์ โดยจำแนกตามกลุ่มก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้เพราะทั้งสองกลุ่มตระหนักในภาระหน้าที่ แม้ว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังอยู่ในระยะแรกของดำเนินการ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของผู้ปฏิบัติที่มีความตั้งใจ ดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษา กรมการปกครอง (2538 : 4) ที่วางไว้ คือ การเชิญผู้ปกครองเข้ารับฟังการประชุมชี้แจง เพื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน และจัดอยู่ในลำดับท้าย คือ การสนับสนุนให้มีการตั้งสมาคมผู้ปกครองนักเรียน ที่เป็นเช่นนี้เฉพาะทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังอยู่ในระยะเริ่มต้น จำนวนผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีฐานะปานกลางและยากจน จึงหวังพึ่งพาอาศัยโรงเรียนสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน มากกว่าที่จะสละเวลาประกอบอาชีพมาร่วมประชุมสัมมนาวางแผนหรือส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลางรองลงมาคือ การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการในโรงเรียน เพื่อแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ โรงเรียนในสังกัดเทศบาล จะดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กำหนดไว้ คือ ในรอบปีการศึกษาหนึ่ง ๆ โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อร่วมกันพิจารณาแนวทางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภินันท์ เถียบโย (2540 : 96-114) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีระดับปฏิบัติรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

3. สภาพการบริหารงานบุคคล จากผลการวิจัยพบว่าระดับปฏิบัติมาก เป็นลำดับที่ 3 รองจากสหการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารใด ๆ ก็ตามบุคลากรจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก็เช่นเดียวกัน การขาดแคลนอาจารย์ที่ทำการสอนในวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี อาทิ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาช่าง ฯลฯ รวมถึงการขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่งานธุรการ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อาจารย์มีภาระกิจเพิ่มขึ้น และทำการสอนได้ไม่เต็มที่สอดคล้องกับ ประเสริฐ บุญท้าว (2533 : 71) พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติระดับมาก คือ การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมุ่งหวังที่จะจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงจำเป็นต้องพิจารณามอบหมายงานให้ตามความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์สอดคล้องกับ ฉัตรชัย ชณ นันท์ (2524 : 227) กล่าวไว้ว่า การเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหารงานและเป็นที่ยอมรับของครู - อาจารย์ ต้องมีประสบการณ์ในการบริหารงานมาก่อน และมีความสามารถในการบริหารบุคคล

การจัดให้อาจารย์ในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการจัดส่งอาจารย์เข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการอย่างทั่วถึง อาจเนื่องมาจากการให้ความรู้แก่อาจารย์ผู้สอนเป็นความจำเป็นเบื้องต้นที่สำคัญอย่างยิ่ง ส่วนการอบรมสัมมนาทางวิชาการ จะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจเทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนรู้จักการวัดผล ประเมินผล สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิบูลย์ สงวนพงศ์ (2541 : 10) กล่าวถึงทิศทางการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของเทศบาลว่า เป้าหมายหลักในการพัฒนา คือ พนักงานครูเทศบาลทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งก่อน ประจําการและระหว่างประจําการ อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับท้าย ๆ คือ การพิจารณาความดีความชอบ ด้วยความยุติธรรม เนื่องจากผู้บริหารชี้แจงแนวทางการพิจารณาความดีความชอบ ที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กำหนดให้ปฏิบัติไม่ชัดเจน เกี่ยวกับเรื่องนี้ จิรภา สงวนสุข (2540 : 61) ได้ทำการวิจัย พบว่า การพิจารณาความดีความชอบอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง รองลงมา คือ การจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลืออาจารย์เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจ และความมั่นคงในการทำงาน ทั้งนี้เพราะสวัสดิการช่วยเหลืออาจารย์ที่โรงเรียนจัดไว้ยังมีน้อย หรือยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งสวัสดิการต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นจะช่วยเพิ่มขวัญกำลังใจและความมั่นคงในการทำงานให้แก่อาจารย์ผู้สอนได้อีกทางหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยมงคล พึ่งเฟื่อง (2540 : 40) พบว่า ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน ช่วยกันจัดตั้งสหการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นอย่างดี

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ โดยใช้เวลานานกว่าราชการ เนื่องจากโรงเรียนเปิดโอกาสให้อาจารย์ได้ศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้เพิ่มเติมทุกหลักสูตร เช่น หลักสูตรการอบรมระยะสั้น หรือการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น เพราะผลที่ได้รับย่อมจะเกิดผลดีแก่การจัดการเรียนการสอน ซึ่ง สิปปนนท์ เกตุทัต (2541 : 33) กล่าวถึง การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาว่า ทุกฝ่ายจะต้องปฏิบัติรูปบทบาทหน้าที่ของตนเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งเดิมทุกคนปิดให้เป็นภาระของหน่วยงานรัฐเพียงอย่างเดียว ในขณะที่รัฐก็เผชิญปัญหาเฉพาะหน้าระยะสั้นจนไม่มีเวลาทุ่มเทในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นการวางรากฐานระยะยาวของประเทศ ความตื่นตัวของภาคประชาชน ชุมชน องค์กรธุรกิจ เอกชน และองค์กรเอกชนเป็นเงื่อนไขหลักของการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริงได้

เมื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารงานบุคคล โดยจำแนกตามกลุ่ม ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก วิเคราะห์เป็นรายข้อ ข้อที่ปฏิบัติในระดับมากคือการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ การประชุมชี้แจงแผนงานและโครงการให้ออกสารในแบบเอกสารที่ส่งงานเข้าสำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาก่อนหน้า เมื่ออนุญาตให้เข้าใบแจ้งประวัติงานด้านการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจารย์เข้าใจร่วมกัน และการจัดให้อาจารย์ในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะวิเคราะห์ห้วงผู้บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า การที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในระยะเริ่มแรก สิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานบุคคลให้สอดคล้องกับการบริหารหลักสูตร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จำเป็นต้องมีการประชุมชี้แจงแผนงานและโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ ประสบการณ์ของอาจารย์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการเตรียมการวางแผนบุคคลในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง จะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้สูง ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 143) ได้กล่าวว่า องค์การใดก็ตาม หากบุคคลใดมีความพึงพอใจในงานสูงก็จะมีผลบวกต่อการปฏิบัติงาน คือ บุคคลจะอุทิศกำลังกายกำลังใจ กำลังสติปัญญาให้แก่งานอย่างเต็มที่ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงานสูงไปด้วย

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ปฏิบัติในระดับมากแต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ การแต่งตั้งให้อาจารย์ร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน การจัดให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานและกำหนดกิจกรรมของเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้บริหารเห็นว่าได้มอบหมายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่แต่ละฝ่าย ไปประชุมวางแผนและชี้แจงแก่อาจารย์ที่ ร่วมเป็นคณะทำงานแต่ละฝ่ายแล้ว ซึ่งการวางแผนพัฒนาโรงเรียนแต่ละงานคณะทำงาน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสภาพและปัญหาที่แท้จริง จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (2534 : 4) กล่าวถึงหลักและระบบการบริหารการศึกษาว่า จะต้องมีความประสงค์ที่จะฝึกพลังและความพยายามของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอน

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกันรองลงมา คือ การพิจารณาความคิดความชอบด้วยความยุติธรรม ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากกลุ่มผู้บริหารเป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติ โดยถือปฏิบัติตามแนวทางที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กำหนดให้ปฏิบัติ ส่วนกลุ่มอาจารย์เป็นกลุ่มที่ได้รับการพิจารณาจึงมองว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับเรื่องนี้ สมควรที่กลุ่มผู้บริหารจะต้องชี้แจงแนวทางการปฏิบัติ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา การประเมินคุณภาพผลงานของบุคลากรตั้งแต่ต้นปีการศึกษา เพื่อให้กลุ่มอาจารย์ได้เข้าใจขั้นตอนการประเมินผลงานของบุคลากรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยพบว่าระดับปฏิบัติปานกลางเป็นลำดับที่ 4 รองจากสภาพการบริหารงานบุคคล เนื่องจากเป็นระยะแรกเริ่มดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ต่างร่วมกันวางแผน การใช้ประโยชน์อาคารเรียน อาคารประกอบให้มากที่สุด สามารถจัดห้องเรียนรองรับนักเรียนได้พอเพียงในปี 2 ปีแรก เมื่อขยายชั้นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนถึงระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 จำนวนห้องพิเศษเริ่มไม่พอเพียง เนื่องจากต้องจัดห้องพิเศษไปเป็นห้องเรียนประกอบกับอาคารเรียน อาคารประกอบโรงเรียนส่วนใหญ่กำลังดำเนินการขอรับงบประมาณสนับสนุนจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และจากเทศบาลต้นสังกัด สอดคล้องกับ สุภาพ แก้วเฮ้า (2538 : 75) พบว่าห้องเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 - 3 มีครบ แต่ขาดห้องพิเศษเพื่อปฏิบัติหรือทดลองในการเรียนการสอนบางวิชา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ห้องที่ปฏิบัติในระดับมากและน่าสนใจนำมาอภิปราย คือ การให้อาจารย์และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารได้ยึดหลักการสร้างความเป็นเจ้าของ และการมีส่วนร่วมให้แก่อาจารย์และนักเรียนถ้าอาคารสถานที่เหมาะสม สวยงามก็ช่วยสร้างบรรยากาศที่ให้ความสุขในการอยู่ร่วมกันและเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนได้ด้วย ซึ่งสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : ๗ 7-8) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารไว้ว่า ต้องดำเนินการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม และจัดให้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ อาคารสถานที่ของบุคลากร

ข้อปฏิบัติในระดับมากรองลงมา คือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอาคารสถานที่ให้ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ต้องร่วมกันวางแผน การใช้ประโยชน์จากอาคารอย่างเต็มที่หลังจากที่ได้รับนโยบายให้ขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับจำนวนนักเรียนที่เข้ามาเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นดัง ภิญญา สาร (2524 : 426) กล่าวไว้ว่าอาคารสถานที่เป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในการบริหารโรงเรียน ครูใหญ่ที่เป็นนักบริหาร แม้จะมีอาคารไม่ทันสมัย มีตึกทรุดและอุปกรณ์ดี ๆ อาจใช้ความสามารถคิดแปลงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้ดูทันสมัย และดัดแปลงอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ และพนัส หันนาคินทร์ (2524 : 277) กล่าวว่า อาคาร ตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายในบริเวณโรงเรียน มีงานที่ควรปฏิบัติ คือ การใช้ประโยชน์จากตัวอาคารสถานที่มากที่สุด

ข้อปฏิบัติในระดับมากอีกข้อหนึ่งคือ การวางแผนผังเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่เพื่อเป็นการรองรับความเจริญในอนาคต ที่ปฏิบัติในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ต่างมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ ภายในโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องนี้ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการบริหารอาคารสถานที่ ตามหนังสือ มท. 0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 โดยกำหนดว่า ต้องมีการวางแผนในการใช้อาคารอย่างเหมาะสม มีการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ และมีความสะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย มีการบำรุงรักษาอาคารให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ มีห้องน้ำ ห้องส้วม ถูกสุขลักษณะและสะอาดและการจัดห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากบริเวณพื้นที่โรงเรียนสังกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทศบาลส่วนใหญ่คับแคบ การสร้างอาคารประกอบ เช่น ห้องน้ำ แยกอาคารเฉพาะจะมีน้อยมาก ปัจจุบันห้องน้ำห้องส้วมจะรวมอยู่ในตัวอาคารเรียน จึงเป็นไปได้ยากที่จะคิดอัตรานักเรียนต่อการใช้ห้องน้ำหนึ่งห้อง สิ่งที่คุณคลากรในโรงเรียนต้องช่วยกันรณรงค์ ก็คือการดูแลรักษาความสะอาดห้องน้ำห้องส้วม ซึ่งประถม แสงสว่าง (2524:227) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องน้ำห้องส้วม ควรดูแลให้สะอาดเรียบร้อย

เมื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารงานอาคาร สถานที่โดยจำแนกตามกลุ่ม ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก วิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติในระดับมากคือ การให้อาจารย์และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การปรับปรุงดัดแปลง อาคารสถานที่ให้ทันสมัย และใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ และการวางแผนผังเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่ เพื่อเป็นที่รองรับความเจริญในอนาคต

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะวิเคราะห์พร้อมผู้บริหารและอาจารย์หรือวิเคราะห์ โดยจำแนกกลุ่มก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทั้งสองกลุ่มได้ร่วมกันวางแผนการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความจำเป็นต้องใช้ห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ เป็นห้องธุรการ ห้องวิชาการ เป็นห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องแนะแนว ห้องฝึกทักษะวิชาชีพ เพื่อเป็นการรองรับการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอย่างเหมาะสม จึงมีความคิดเห็นว่ทั้ง 3 ข้อดังกล่าว ปฏิบัติในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัยของ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2536 : 84) พบว่า ด้านอาคารสถานที่ ขณะนี้โรงเรียนประถมศึกษา ใช้อาคารเรียนร่วมกันกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ยังพอมีสถานที่จัดการเรียนการสอนได้ ในอนาคตเมื่อขยายชั้นเรียนเพิ่มขึ้น จะก่อให้เกิดปัญหาอาคารเรียน อาคารประกอบไม่เพียงพอ

ข้อที่กลุ่มผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า ปฏิบัติในระดับมากแต่กลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่ปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ การวางแผนการใช้ประโยชน์บริเวณโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้บริหารเป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติ ในการประสานกับเทศบาลต้นสังกัด เพื่อของบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ ดังนั้นการกำหนดแผนผังการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ในอนาคต กลุ่มผู้บริหารจึงมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับมาก กลุ่มอาจารย์ผู้รับการปฏิบัติจึงมีความคิดเห็นว่า ปฏิบัติในระดับปานกลาง เกี่ยวกับเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ม : 7-8) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารอาคารสถานที่ คือ ของบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่ และดำเนินการวางแผนการใช้อาคารสถานที่

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ปฏิบัติในระดับมากแต่กลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่ปฏิบัติในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การจัดให้มีห้องเรียน ห้องพิเศษ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากกลุ่มผู้บริหารเป็นกลุ่มที่นำเสนอแผนการจัดชั้นเรียนแก่คณะผู้บริหาร เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทศบาลถึงความเพียงพอในการรองรับนักเรียนที่จะเปิดขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนกลุ่มอาจารย์ซึ่งเป็นกลุ่มปฏิบัติ ย่อมคำนึงถึงความจำเป็นในการจัดห้องเรียน ห้องพิเศษให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนปฏิบัติในระดับปานกลาง ดังที่ผลงานวิจัยของ ณรงค์ ณ ลำพูน (อ่างใน สุวิทย์ นิคมภักดิ์ 2535 : 125) พบว่า ความพร้อมของโรงเรียนที่มีคุณลักษณะตอบสนองประโยชน์การใช้สอยได้อย่างสูงต้องมีเนื้อที่อย่างเพียงพอและเหมาะสมตามกิจกรรมการเรียนการสอน

5. สภาพการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปฏิบัติปานกลาง เป็นระดับที่ 5 ซึ่งเป็นลำดับท้าย ๆ เนื่องจากการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ มีกฎระเบียบให้ถือปฏิบัติชัดเจน ผู้ปฏิบัติต้องดำเนินตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ผู้ปฏิบัติต้องใช้ความระมัดระวัง เพื่อป้องกันความผิดพลาดอันเกิดจากความประมาทได้ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ก : 2-3) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่องานการเงินและพัสดุของโรงเรียนไว้ คือควบคุมงานการเงินและพัสดุของโรงเรียนให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ

เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดให้มีการทำทะเบียน บัญชีและเอกสารรับ-จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าแม้ภาระหน้าที่ของโรงเรียนจะเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมในการบริหารจัดการ โรงเรียนยังให้ความสำคัญ งานธุรการ การเงินและพัสดุ และสามารถปฏิบัติในระดับมาก ดังที่ นิพนธ์ กิณวงศ์ (2526 : 78) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานธุรการเป็นเรื่องสำคัญยิ่งเปรียบเสมือน แขน ขา ของงานบริหารโรงเรียน เพราะงานธุรการเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นสถานที่ให้บริการทางวิชาได้ราบรื่น

ข้อที่ปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาคือการจัดเก็บเอกสารและหนังสือราชการเป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการค้นหา การจัดระบบการสื่อสาร ได้ตอบหนังสือราชการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะงานธุรการเป็นศูนย์กลางของการบริการ เป็นหน่วยงานที่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่งานทุกงานของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ที่รับผิดชอบจะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รู้และเข้าใจในระเบียบปฏิบัติจึงจะทำให้งานทุกอย่างในโรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ บุญช่วย วัฒนานันทวิไล (2537 : 89) พบว่า การบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก คือ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ ซึ่งสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ก : 2-3) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่องานธุรการ การเงินและพัสดุไว้อย่างชัดเจน

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลางและจัดเป็นลำดับที่ท้าย ๆ คือ การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและการเงินแก่อาจารย์ในโรงเรียนและผู้ปฏิบัติหน้าที่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ งานธุรการการเงินและพัสดุเป็นงานที่ผู้ปฏิบัติต้องสุ่มรอบคอบ รู้และเข้าใจระเบียบปฏิบัติจึงจะทำให้งานดำเนินไปได้รวดเร็ว สอดคล้องกับ ทรงเดช แก้วดี (2537 : 77) พบว่า สภาพการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลางรองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การตรวจสอบการบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดซื้อ จัดจ้างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นอกจากจะต้องใช้ความระมัดระวังและแม่นยำในระเบียบปฏิบัติแล้วบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ต้องอาศัยอาจารย์ผู้สอน เป็นผู้ดำเนินการตามคำสั่งของโรงเรียน ซึ่งต้องรับภาระหน้าที่สองทางคือ ทำหน้าที่สอนและทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ การเงินและพัสดุด้วย ประกอบกับเป็นระยะแรกที่โรงเรียนดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา อัตราบุคลากรที่ได้รับการจัดสรรให้เป็นอาจารย์ผู้สอนขาดแคลน โรงเรียนต้องเกลี้ยอัตราอาจารย์ผู้สอนจากระดับประถมศึกษาไปทำการสอนระดับมัธยมศึกษา

ที่สำคัญผู้บริหารต้องมีความชำนาญในการบริหาร สามารถให้คำปรึกษาแก่อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติได้ สอดคล้องกับอมรรัตน์ ทวีเลิศ (2536 : 51) พบว่า ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ คือ ความไม่เพียงพอของบุคลากรที่ทำหน้าที่ธุรการ การเงินและพัสดุ

เมื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุโดยจำแนกตามกลุ่มโดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่ปฏิบัติในระดับมาก คือ การจัดให้มีการทำทะเบียนบัญชีและเอกสารรับ-จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน การจัดเก็บเอกสารและหนังสือ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะงานธุรการเป็นศูนย์กลางของการบริการ เป็นหน่วยงานที่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่งานทุกงานของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ที่รับผิดชอบจะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รู้และเข้าใจในระเบียบปฏิบัติจึงจะทำให้งานทุกอย่างในโรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบุญช่วย วัฒนานันท์ทวีไล (2537 : 89) พบว่า การบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก คือ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ ซึ่งสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ก : 2-3) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่องานธุรการ การเงินและพัสดุได้อย่างชัดเจน

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง และจัดเป็นลำดับที่ท้าย ๆ คือ การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ และการเงินแก่อาจารย์ในโรงเรียนและผู้ปฏิบัติหน้าที่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ งานธุรการการเงินและพัสดุเป็นงานที่ผู้ปฏิบัติต้องสุขุมรอบคอบ รู้และเข้าใจระเบียบปฏิบัติจึงจะทำให้งานดำเนินไปได้รวดเร็ว สอดคล้องกับ ทรงเดช แก้วดี (2537 : 77) พบว่า สภาพการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลางรองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การตรวจการบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดซื้อ จัดจ้างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นอกจากจะต้องใช้ความระมัดระวังและแม่นยำในระเบียบปฏิบัติแล้วบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ต้องอาศัยอาจารย์ผู้สอน เป็นผู้ดำเนินการตามคำสั่งของโรงเรียนซึ่งต้องรับภาระหน้าที่สองทางคือ ทำหน้าที่สอนและทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ การเงินและพัสดุด้วย ประกอบกับเป็นระยะแรกที่โรงเรียนดำเนินการขยายโอกาส เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เหมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าการฉ้อโกงทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการศึกษา อัตรานุคลากรที่ได้รับการจัดสรรให้เป็นอาจารย์ผู้สอนขาดแคลน โรงเรียนต้องเกลี้ยอัตรอาจารย์ผู้สอนจากระดับประถมศึกษาไปทำการสอนระดับมัธยมศึกษา

ที่สำคัญผู้บริหารต้องมีความชำนาญในการบริการ สามารถให้คำปรึกษาแก่อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติได้ สอดคล้องกับอมรรัตน์ ทวีเลิศ (2536 : 51) พบว่า ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุคือ ความไม่เพียงพอของบุคลากรที่ทำหน้าที่ธุรการ การเงินและพัสดุ

เมื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุโดยจำแนกตามกลุ่มโดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่ปฏิบัติในระดับมาก คือการจัดให้มีการทำทะเบียนบัญชีและเอกสารรับ - จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน การจัดเก็บเอกสารและหนังสือราชการเป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการค้นหา การจัดระบบการสื่อสารได้คอบหนังสือราชการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะวิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์หรือวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า งานธุรการเป็นงานบริหาร ถ้างานธุรการในโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มักจะอนุมานได้ว่า งานด้านการเรียนการสอนจะมีคุณภาพเช่นกัน ผู้บริหารจึงใช้เวลาในการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุเป็นกรณีพิเศษเพราะหากเกิดการผิดพลาด อาจต้องถูกสอบสวนทางวินัยได้

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง คือการจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและการเงินแก่อาจารย์ในโรงเรียนและผู้ปฏิบัติหน้าที่

ข้อนี้ เมื่อวิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์พบว่ามีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพบว่ามีการปฏิบัติในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ และการเงินแก่อาจารย์ในโรงเรียน และผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นความจำเป็นที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จะต้องนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุง แก้ไขและดำเนินการได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าปฏิบัติในระดับมาก แต่กลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง คือการจัดระบบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การตรวจสอบ การบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดซื้อ จัดจ้าง รวดเร็วมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะงานธุรการ การเงินและพัสดุเป็นงานที่กลุ่มผู้บริหารต้องปฏิบัติ และควบคุมการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าและผิดพลาด ดังนั้นกลุ่มผู้บริหารจึงมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติในระดับมาก ซึ่ง บุญช่วย วัฒนานันท์ทวีไล (2537 : 89) พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน บริหารงานอยู่ในระดับมาก คือ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ

6. สภาพการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปฏิบัติปานกลาง เป็นลำดับที่ 6

ซึ่งเป็นลำดับสุดท้ายของการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะ ผู้บริหารส่วนใหญ่จะให้ความสนใจบริหารงานด้านอื่น ๆ มากกว่าบริหารงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มวิชาและอาจารย์ผู้สอนดำเนินกันเอง โดยไม่มีการให้คำแนะนำการจัดการนิเทศภายใน โรงเรียน และการประสานงานกับโรงเรียนพี่เลี้ยงไม่ต่อเนื่อง กลุ่มวิชาการระดับกรม ระดับเทศบาล ไม่มีแผนงานที่ชัดเจนในการนิเทศและติดตามการบริหารงานวิชาการ ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนที่จบวิชาเอกเฉพาะ ขาดวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ (2536 : 19) พบว่า ผู้บริหารมีเวลาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาน้อย ขาดการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ขาดความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงานวิชาการข้อที่ปฏิบัติมากคือ การสนับสนุนให้อาจารย์สอนโดยเน้นทักษะกระบวนการ การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และการวางแผนงานร่วมมือกับอาจารย์ในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน ที่เป็นเช่นนี้ แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของผู้บริหารและอาจารย์ในการจัดการบริหารงานวิชาการ แม้ว่า เป็นระยะเริ่มแรกของการขยายโอกาสทางการศึกษาก็ตาม ซึ่งความตระหนัก ความเอาใจใส่ในภาระหน้าที่ได้สอดคล้องตามที่สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 17) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ และเป็นไปตามที่ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2536 : 67) ได้จำแนกงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการให้เห็นชัดเจน ซึ่ง ภิญญู สาทร (2526 : 324) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของการบริหารการศึกษา

ข้อที่ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลางคือ การจัดนิทรรศการผลงานการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนยังขาดความพร้อมหลาย ๆ ด้าน อาทิ ผลงานทางวิชาการของนักเรียน สื่อการสอน อาจารย์ที่ทำการสอนไม่ครบตามวิชาเอก นับได้ว่าเป็นอุปสรรคในการบริหารหลักสูตรอย่างยิ่ง สอดคล้องกับ จินตนา ดิษฐรัมย์ (2533 : 37) พบว่าผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรโรงเรียนขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน แหล่งค้นคว้า ยังมีไม่เพียงพอ ส่วนบุญรัตน์ แก้วคำหัด (2536 : 83) พบว่าการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน และเอกสารหลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลางรองลงมาคือ การจัดประชุมสัมมนา บรรยายและอภิปรายเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร การนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหารดำเนินการไม่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สิริ นมรุต (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารงานวิชาการมีอุปสรรค คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ดำเนินการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียน

ข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลางคือ การให้ความรู้เรื่องหลักสูตรแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนจัดแผนการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพียงปีละ 1 ครั้ง สำหรับนักเรียนโรงเรียนจัดให้มีการปฐมนิเทศ และให้ความรู้เรื่องหลักสูตรเพียงปีละ 1 ครั้ง เช่นเดียวกัน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่จะให้งานวิชาการมีคุณภาพนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ต้องปฏิบัติต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และถือว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการบริหาร ได้ดีที่สุด

ซึ่ง ภิญญา สาร (2526 : 324) กล่าวไว้ว่า การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุดผู้บริหารการศึกษาทุกคน ต้องนำครูในด้านวิชาการเป็นลำดับแรก และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2535:11) พบว่าผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ปกครอง ส่งเด็กเข้าเรียน โดยการให้ความรู้เรื่องหลักสูตรเบื้องต้น แก่ผู้ปกครองและนักเรียนให้เข้าใจ

เมื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการโดยจำแนกตามกลุ่ม ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบ ว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง วิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติในระดับมาก คือ การ สนับสนุนให้อาจารย์สอน โดยเน้นทักษะกระบวนการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และการวางแผนงานร่วมกับอาจารย์ในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะ วิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มก็ตามแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ ของบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน มุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แม้ว่าทั้ง สองกลุ่มจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรน้อยก็ตาม แต่ก็ได้ พยายามตามภาระหน้าที่ให้ดีที่สุด ดังที่ หวน พิณรุพันธ์ (2538 : 45) ได้กล่าวว่า การบริหารงาน วิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมถึงหลักสูตร แผนการสอน การนิเทศการสอน สื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินผลการศึกษา

ข้อที่ทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลางคือ การจัดนิเทศผลการ ผลการเรียนการสอน การให้ความรู้เรื่องหลักสูตรแก่นักเรียนและผู้ปกครอง และการจัดการประชุม สัมมนา บรรยาย และอภิปรายเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียน ทั้ง 3 ข้อนี้ กลุ่มผู้บริหารและ กลุ่มอาจารย์มีความเห็นเช่นเดียวกัน แม้จะวิเคราะห์รวม หรือวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มก็ตามแสดง ให้เห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในระยะเริ่มแรก ยังขาดความพร้อมหลาย ๆ ด้าน อาทิ อาจารย์ที่ทำการสอนไม่ครบตามวิชาเอก ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ ส่งผลต่อการดำเนินการบริหารและ จัดการเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528:17) ได้กำหนด บทบาททั้งในการบริหารงานวิชาการให้โรงเรียนดำเนินการไว้ คือ โรงเรียนต้องจัดให้มีบทบาท หน้าที่ในด้านวิชาการ ได้แก่ การวางแผน การบริหารหลักสูตร การจัดหาสื่อการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การแนะนำเทคนิควิธีการเรียนการสอนสมัยใหม่ที่เหมาะสม

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

1. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาปานกลาง เป็น ปัญหาลำดับที่ 1 เนื่องจากสถานที่ตั้งของโรงเรียนสังกัดเทศบาลส่วนมาก ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

ขยายพื้นที่ไม่ได้ ดังนั้น ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาต้องใช้รวมในอาคารเดียวกันกับชั้นประถมศึกษา ขาดห้องพิเศษ เช่นห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การที่จะบริหารงานอาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุน สอดคล้องกับบันทึกเสียงโย (2540 : 126) พบว่า สถานที่ตั้งของโรงเรียนสังกัดเทศบาลส่วนมากจะอยู่ในกลางเมือง มีชุมชนหนาแน่น ขยายออกไม่ได้ จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพยายามใช้อาคารสถานที่ให้เกิดความคุ้มค่า

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการบริหารงานอาคารสถานที่ที่มีข้อน่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้ การจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีวัสดุครุภัณฑ์ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนตลอดถึงเครื่องอำนวยความสะดวกในการบริหาร และบริการทางด้านการศึกษาที่ทันสมัย และมีราคาแพงเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในโรงเรียน จึงควรได้มีการตรวจตราเวรยามอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ช : 7-8) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารดำเนินในเรื่องอาคารสถานที่ไว้ชัดเจนคือ จัดให้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอาคารสถานที่ของบุคลากร จัดเวรยามดูแลอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

การของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ ผลการวิจัยว่า เป็นปัญหาระดับมากที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษา ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา การเปิดสอนระยะแรกจะไม่พบปัญหา หากดำเนินการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 จะก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการพิเศษ หากผู้บริหารไม่เร่งดำเนินการของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ ย่อมจะพบปัญหาขาดแคลนอาคารดังกล่าว สอดคล้องกับศรีสมร พุ่มสะอาด (2535 : 84) พบว่าด้านอาคารสถานที่โรงเรียนประถมศึกษาใช้อาคารเรียนร่วมกันระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ยังมีสถานที่จัดการเรียนการสอนได้ แต่ในอนาคตเมื่อขยายชั้นเรียนเพิ่มจะก่อให้เกิดปัญหาอาคารเรียน อาคารประกอบไม่เพียงพอ สุวิทย์ นิคมภักดี (2535 : 111) พบว่าอาคารสถานที่ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากมีการยุบห้อง เนื่องจากห้องไม่พอเพียงในการจัดห้องพิเศษ ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการสอนพิเศษ เช่นห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอ ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งทางส่วนกลางและทางเทศบาลต้นสังกัดจัดให้ ถึงแม้จะได้รับจัดสรรงบประมาณ ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับให้นักเรียนได้เข้าฝึกปฏิบัติ เนื่องจากจำนวนนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นตามที่กรมการปกครองกำหนดปีละ 1 ชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการสอนพิเศษ อาทิ โรงฝึกงาน ห้องสทการโรงเรียนและอาคารประกอบต่าง ๆ ยังไม่มี

สอดคล้องกับ อมรรัตน์ ทวีเลิศ (2536 :71) พบว่า การบริหารอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ ขาดห้องปฏิบัติการพิเศษ

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

การให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในโรงเรียน การของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารเรียนอาคารประกอบ และมีห้องปฏิบัติการสอนพิเศษเช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอ จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันแม้ว่าจะวิเคราะห์ร่วมผู้บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกตามกลุ่มก็ตาม

แสดงให้เห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาโรงเรียนจะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการบริหาร การบริการ ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนควรดำเนินการบริหาร/จัดการ โดยมีการวางแผนการใช้อาคารอย่างเหมาะสม จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า ตามหนังสือที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 ได้กำหนดแนวทางไว้ให้ถือปฏิบัติ คือ การบริหารอาคารสถานที่ ต้องมีการวางแผนการใช้ที่เหมาะสมและให้มีการบำรุงรักษาอยู่เสมอ

2. ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหามานกลาง เป็นปัญหาลำดับที่ 2 รองจากปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ ที่เป็นเช่นนี้เพราะงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ควรต้องมีปัจจัยสนับสนุนหลายอย่าง เช่น เงินทุน วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดสวัสดิการช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดชุมนุมต่าง ๆ การบริการแนะแนว จะต้องอาศัยทั้งบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ จึงจะสามารถบริหารงานกิจการนักเรียนได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับ รายงานผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง (2540 : 66) คืองานด้านกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของครู และนักเรียนเป็นงานที่ขึ้นอยู่กับนโยบายและงบประมาณสนับสนุน หากมีนโยบายชัดเจน มีงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนก็จะสามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มที่

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหามานกลางที่น่าสนใจนำมาอภิปรายคือ การจัดกิจกรรมการอบรม. ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับที่มาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอนในบางรายวิชา ไม่สามารถเปิดสอนวิชาที่ชุมชนต้องการ เช่น วิชาเลือกเสรี และกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น วิชาช่างเชื่อมโลหะ วิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ วิชาเกษตรกรรม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาดังกล่าว ควรจะหมดไป ดังที่พยุงศักดิ์ จันทรสุนทร (2541 : 7) กล่าวได้ว่า การเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้มีความรู้เท่าเทียมนานาชาติ รัฐต้องกระจายงบประมาณและบุคคลที่เกี่ยวข้องออกจากส่วนกลาง ลงไปสู่ระดับท้องถิ่น

การจัดหาหน่วยงานอื่นให้มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่นักเรียนที่ยากจน เนื่องจากเด็กนักเรียนสังกัดเทศบาลส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง และยากจน การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน วัสดุฝึกงานที่มีราคาแพง การขาดแคลนอาหารและเครื่องนุ่งห่ม เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้เด็กขาดเรียน ดังที่ สุวิทย์ นิคมภักดี (2535 : 38-39) พบว่าแนวคิดที่จัดกิจกรรมการสอนวิชาชีพให้เกิดผลควรต้องมีปัจจัยสนับสนุนหลายอย่าง คือ เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน แหล่งเงินทุนจากผู้บริจาค สถาบันการเงิน มูลนิธิที่สนใจ กิจการของโรงเรียน ทรัพยากรบุคคลที่จะมาสนับสนุน และเสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2522 : 12-14) กล่าวไว้ว่าการจัดสวัสดิการ เป็นการให้บริการสวัสดิการแก่นักเรียน

การบริการข้อมูลข่าวสาร และแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่นักเรียน ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขาดแคลน อาจารย์ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดบริการแนะแนวด้วย เพื่อให้การแนะแนวเป็นรูปธรรม และให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจัง กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 10-11) ได้กำหนดนโยบายเป้าหมาย มาตรการไว้เป็นแนวปฏิบัติไว้ คือ โรงเรียนต้องปฏิรูประบบบริหารจัดการ ส่งเสริมและเร่งรัดการจัดการแนะแนว รวมถึงพัฒนาครูแนะแนว

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อที่น่าสนใจน่ามาอภิปรายดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร การจัดให้หน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากจน การบริการข้อมูลข่าวสารและแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่เด็กนักเรียน จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ผู้บริการและอาจารย์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะวิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกตามกลุ่มก็ตามแสดงให้เห็นว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่โรงเรียนจะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุง แก้ไขเนื่องจากเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งดวงภรณ์ พุ่มพู่ (2527 : 15) กล่าวไว้ว่า เป้าหมายของการศึกษาคือการส่งเสริมความเจริญของงามให้กับเด็กทุกคน โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างความเจริญด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากสติปัญญาให้แก่เด็กนักเรียน สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ตามหนังสือ ที่ มท 0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 คือ การจัดบริการแนะแนวในทุก ๆ ด้าน

3. ปัญหาการบริการงานบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาปานกลาง เป็นปัญหาลำดับที่ 3 ทั้งนี้เพราะขาดแคลนอัตรากำลังอาจารย์ผู้สอน ขาดอาจารย์ที่มีความสามารถเฉพาะใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาสามัญ และวิชาชีพ เป็นการยากที่ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศิลปและศาสตร์ในการบริหาร เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนพึงพอใจในงาน เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนต้องมีภาระกิจเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ สุภาพ แก้วเฮ้า (2538:69) พบว่า ครูมีชั่วโมงสอนมากขึ้น สอนไม่ตรงตามวิชาเอกเพราะครูมีน้อย จึงจัดครูสอนในระดับชั้นประถมศึกษาขึ้นมาสอนชั้นมัธยมศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาในระดับมากคือ การประสานแผนการทำงาน เพื่อให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ และการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะอาจารย์ให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่มีอยู่ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการ ขาดการประสานงานในระดับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติและศึกษานิเทศก์ ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผนงาน และปฏิบัติตามแผนงาน หรือตามปฏิทิน ปฏิบัติงานที่วางไว้ สอดคล้องกับ ทรงเดช แก้วดี (2537 :103) พบว่า ปัญหางานบุคลากรมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านตามเพียงพอของบุคลากรมีปัญหาในระดับมาก สิริ นมะหุด (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า การวางแผนการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปแนวเดียวกัน และบุญรัตน์ แก้วลำหัด พบว่า ภาระงานการสอนและงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานในหน้าที่งานเกินไป ดังนั้น การดำเนินงานให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงานจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

การสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมและสัมมนาที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนส่วนใหญ่ จะประสบปัญหาขาดอาจารย์ที่ทำการสอนวิชาเลือกเสรี จากสายวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาภาษา และกลุ่มทวิชาการทำงานและอาชีพ ประกอบกับผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ขาดความเอาใจใส่ การส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม สัมมนาจากหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น นอกจากขอให้หน่วยงานต้นสังกัดจัด จะช่วยในการพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพให้แก่อาจารย์มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ จินตนา ดิษฐรัมย์ (อ้างในกรมวิชาการ.2533:37) ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ควรเร่งดำเนินการบรรจุอัตราครู อาจารย์วิชาที่ขาดแคลน และโรงเรียนขยายโอกาส ควรส่งอาจารย์ผู้สอนเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ร่วมกับโรงเรียนต่างสังกัด โดยสามารถเบิกจ่ายจากเงินบำรุงการศึกษาได้

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานบุคคล โดยจำแนกตามกลุ่ม ผลการวิจัย โดยภาพรวมพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า การบริหารงานบุคคล มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ

การสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมและสัมมนา การจัดกิจกรรมร่วมกับคณะอาจารย์ให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงานและการประสานแผนการทำงาน เพื่อให้ดำเนินไปตามแผนงานที่วางไว้

จะเห็นได้ว่า ทั้ง 3 ข้อ มีปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก แม้ว่าวิเคราะห์รวมผู้

บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกตามกลุ่มก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่ มีข้อจำกัดหลายประการ คือ ข้อจำกัดด้านอาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุฝึกงาน จึงจัดแผนการเรียนการสอน ตามความพร้อมของโรงเรียน ไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชนเท่าที่ควร การประสานงานกับโรงเรียนพี่เลี้ยงไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนจากเทศบาลต้นสังกัด ให้อาจารย์ได้ทำศนศึกษาดูงานมีน้อย ศิกษานิเทศก์ขาดความเชื่อถือยอมรับจากผู้บริหารและอาจารย์ สอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : ม.ป.ป.) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จัดแผนการเรียนตามความพร้อมของโรงเรียน ไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียน และจากการสัมมนา ระดับชาติ เรื่องหลักสูตรมัธยมศึกษา สุจริต เพียรชอบอ้างในรายงานการวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 122) การบริหารงานบุคคล มีปัญหาการประสานงาน การนิเทศ การสนับสนุนการใช้หลักสูตร และอภินันท์ เลียบไย (2540 : 122) พบว่า ศิกษานิเทศก์ทำงานด้านวิชาการน้อย และขาดการยอมรับการบริหารและครู-อาจารย์

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การพิจารณาความดีความชอบที่อาจารย์เห็นถึงความยุติธรรม

ข้อที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ การพิจารณาความดีความชอบที่อาจารย์เห็นถึง ความยุติธรรม กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เป็นปัญหาลำดับที่ 3 ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เป็นปัญหาลำดับที่ 9 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มผู้บริหารเป็นกลุ่มที่พิจารณาความดีความชอบ โดยประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มอาจารย์ตลอดทั้งปี จึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อให้เห็นถึงความยุติธรรม เพื่อให้กลุ่มอาจารย์ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ซึ่งหากดำเนินการผิดพลาดจะก่อให้เกิดความขัดแย้ง การต่อต้าน ความเสื่อมศรัทธาในตัวผู้บริหาร สำหรับกลุ่มอาจารย์เป็นกลุ่มที่รับการพิจารณาจากกลุ่มผู้บริหาร จึงจัดลำดับปัญหาเป็นลำดับเกือบสุดท้าย สอดคล้องกับ อภินันท์ เลียบไย (2540 : 123) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม มีลำดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการพิจารณาความดีความชอบ ควรดำเนินการโปร่งใส โดยกลุ่มผู้บริหารต้องทำความเข้าใจ ซึ่งแจ้งแนวทางการพิจารณาตามแนวปฏิบัติ ซึ่งสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ให้ถือปฏิบัติให้ชัดเจน เพราะผลของการพิจารณาความดีความชอบแต่ละปี จะส่งผลให้การสร้างขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจต่องาน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (255 : 143) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลในองค์กรใดก็ตาม หากมีความพึงพอใจสูงก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงาน คือ บุคคลจะอุทิศกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญาให้แก่งานอย่างเต็มที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานไม่สูงไปนัก

4. ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาลำดับที่ 4 เป็นปัญหาลำดับที่ 4 เนื่องจากเป็นงานที่ผู้บริหารและอาจารย์ที่รับผิดชอบ ต้องยึดถือปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันความผิดพลาดสอดคล้องกับ อภินันท์ เลียบโย (2540 :125) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจงานการเงิน และธุรการมาก เนื่องจากต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย หากผิดพลาดอาจต้องได้รับโทษทางวินัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหามากน่าสนใจนำมาอภิปรายคือ การจัดเก็บเอกสารด้านการเงินและธุรการให้เป็นระบบ ผลการวิจัย พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่ทำหน้าที่งานธุรการ การเงินและพัสดุ ระดับมัธยมศึกษา คือบุคลากรกลุ่มเดียวกัน กับระดับประถมศึกษา เท่าที่เพิ่มภาระหน้าที่ให้แก่อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานให้เป็นระบบ รวดเร็ว ควรจัดให้มีการดำเนินงาน ให้เป็นระบบ รวดเร็ว ควรจัดให้มีการอบรม บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ ที่สำคัญผู้บริหารจะต้องติดตามตรวจสอบช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน และควบคุมงานให้ปฏิบัติไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ดังนี้ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526 :78) กล่าวไว้ การปฏิบัติตามระเบียบด้านการเงินและการพัสดุในการดำเนินงาน ผลการวิจัย พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจาก การดำเนินงานการเงินและการพัสดุ จะต้องยึดถือระเบียบ หรือหนังสือสั่งการเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ต้องใช้ความระมัดระวังมิให้ผิดพลาด ก่อให้เกิดความล่าช้าไม่สอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์ทรงเดช แก้วดี (2537 : 77) พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา บริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหาร และอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้รู้เข้าใจ

การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ ทางการศึกษาได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัย พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรล่าช้า และไม่เพียงพอต่อความต้องการโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์

การขอความร่วมมือผู้ปกครองในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาการประกอบอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ชีวิตประจำวันมุ่งแต่จะทำมาหากิน จึงไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรจัดอาจารย์ออกพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครองอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อสร้างความคุ้นเคย ซึ่งการพบปะกับผู้ปกครองจะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วย และเป็นการสนับสนุนให้ผู้บริหารและอาจารย์ได้ดำเนินการตามแนวทางที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(2528 ข :30) ได้กำหนดให้โรงเรียนถือปฏิบัติ

การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชนที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีหน้าที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรในชุมชนกิจกรรมทุกอย่างที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน จึงควรได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนด้วย เมื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและอาจารย์ควรต้องปรับปรุงแนวทางการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528 :30) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้

การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียนสังกัดเทศบาล เป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในชุมชนเมือง การขอใช้บริการจากชุมชน จึงมีตลอดปี เช่นการขอใช้สถานที่ การขอยืม วัสดุ ครุภัณฑ์ หรือการขอรับความช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก เป็นช่วงที่โรงเรียนต้องดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน หรือวัสดุ ครุภัณฑ์ชำรุด

ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่น่าสนใจอีกข้อหนึ่ง คือ สร้างเจตคติและศรัทธาต่อโรงเรียนให้แก่ชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีข้อจำกัดหลายด้าน คือ มีอัตรากำลังในการสอนไม่พอเพียง คือ วัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาที่ทันสมัยมีไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ยังขาดทักษะในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งปัญหาและข้อจำกัดเหล่านี้จะหมดไป โรงเรียนต้องดำเนินการร่วมกันศึกษาสภาพ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ สอดคล้องกับ บุญรัตน์ แก้วคำหัด (2536 :83) พบว่า การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน ตามความต้องการของครูมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้มีหน้าที่ในการดำเนินการจัดซื้อ จัดหา จัดจ้างวัสดุครุภัณฑ์ จะต้องจัดหาหรือเตรียมการสำรวจความต้องการของครูและนักเรียนไว้ล่วงหน้า ดำเนินการจัดซื้อ จัดหาเตรียมไว้ก่อนเปิดภาคเรียน จัดซ่อมแซมและจัดให้มีศูนย์บริหารสื่อการสอนไว้เฉพาะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ผู้สอน

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ โดยจำแนกตามกลุ่มผลการวิจัย โดยภาพรวม พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ

การจัดเก็บเอกสารด้านการเงินและธุรการให้เป็นระบบ การปฏิบัติตามระเบียบด้านการเงินและพัสดุ ในการดำเนินงาน การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างวัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษาได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ข้อนี้ มีปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก แม้ว่าวิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกตามกลุ่มก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงาน งานธุรการ การเงิน และพัสดุ เป็นงานที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับหรือตามแนวนั่งสั่งการ หากผิดพลาด เกิดความเสียหายผู้รับผิดชอบอาจต้องถูกสอบสวนความผิดทางวินัยผู้รับผิดชอบ จึงต้องระมัดระวัง เอาใจใส่เป็นพิเศษ ซึ่งแนวทางแก้ปัญหาในเรื่องนี้ อาจทำได้โดย ขอรับคำแนะนำจากโรงเรียนที่เลี้ยง จากเจ้าหน้าที่ธุรการ การเงินและพัสดุ เทศบาลต้นสังกัด และจัดส่งผู้ที่ปฏิบัติที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาก่อนหน้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 :2-3) กำหนดไว้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างตามอำนาจที่ได้รับ ควบคุมงานการเงิน และพัสดุโรงเรียน ให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ

5. ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากผลการวิจัยพบว่าระดับปัญหาปานกลาง เป็นปัญหาลำดับที่ 4 อาจเนื่องจากผู้บริหารมุ่งสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนทุกรูปแบบ อาทิ การให้บริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ชุมชน การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบเพื่อสร้างศรัทธาให้แก่ชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 ไว้เป็นแนวปฏิบัติ คือ การให้ความร่วมมือแก่ชุมชนทุก ๆ ด้าน อาทิ ด้านวิชาการ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ รวมถึงบุคลากร

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหามาก คือ

การขอความร่วมมือผู้ปกครองในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาการประกอบอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ชีวิตประจำวันมุ่งแต่จะหาเงิน จึงไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรจัดอาจารย์ออกพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครองอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความคุ้นเคย ซึ่งการพบปะกับผู้ปกครอง จะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วย และเป็นการสนับสนุนให้ผู้บริหารและอาจารย์ได้ดำเนินการตามแนวทางที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ฃ : 30) ได้กำหนดให้โรงเรียนถือปฏิบัติ คือ จัดให้มีการเยี่ยมเยียนชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับทราบความคิดเห็น

การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนมีหน้าที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรในชุมชน กิจกรรมทุกอย่างที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน จึงควรได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนด้วย เมื่อโรงเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและอาจารย์ควรต้องปรับปรุงแนวทางการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 30) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ คือ ให้ศึกษาชุมชนในด้านโครงสร้าง วัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนชุมชน

การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียนสังกัดเทศบาล เป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในชุมชนเมือง การขอใช้บริการจากชุมชน จึงมีตลอดปี เช่น การขอใช้สถานที่ การขอยืมวัสดุ

ครูภัณฑ์ หรือ การขอรับความช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากเป็นช่วงที่โรงเรียนต้องดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน หรือวัสดุ ครูภัณฑ์ชำรุด

ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่น่าสนใจอีกข้อหนึ่ง คือ การสร้างเจตคติและศรัทธา ต่อโรงเรียนให้แก่ชุมชน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีข้อจำกัดหลายด้าน คือ มีอัตรากำลังในการสอนไม่พอเพียง สื่อ วัสดุ ครูภัณฑ์ทางการศึกษาที่ทันสมัยมีไม่เพียงพอ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ยังขาดทักษะในการบริหารงานวิชาการ ซึ่ง ปัญหาและข้อจำกัดเหล่านี้จะหมดไป โรงเรียนต้องดำเนินการร่วมกันศึกษาสภาพปัญหาเพื่อจัดทำ แผนงาน โครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลต้นสังกัด และจากสำนักบริหารการ ศึกษาท้องถิ่น และควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อชี้แจงแนวทางการ ดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง และตอบข้อซักถามปัญหาต่าง ๆ จากผู้ปกครอง สอดคล้อง กับ อภินันท์ เียบโย (2540 : 127) ครูมีความพึงพอใจในข้อที่ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมผู้ ปกครอง ก่อนเปิดภาคเรียนทุกปี อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัย โดยภาพรวม พบว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ข้อที่กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความ คิดเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปาน กลาง คือ การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก การให้บริการแก่ ชุมชน เช่น วัสดุ ครูภัณฑ์ หรืออาคารสถานที่ กลุ่มผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจในการอนุญาต สั่งการ แต่ผลกระทบที่เกิดจากการให้บริการ บางครั้งเกิดจากการไม่รักษาทรัพย์สินของทางราชการ เมื่อ ชำรุดทางโรงเรียนต้องหางบประมาณเพื่อซ่อมแซม หากใช้การไม่ได้งานบริหารด้านต่าง ๆ ของ โรงเรียนย่อมเกิดความเสียหายไปด้วย ในการปฏิบัติกลุ่มผู้บริหารต่างตระหนักถึงความสำคัญของ ชุมชน และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ดังที่ สุพิชญา ธีรกุล (2521 : 54-59) กล่าวว่า โรงเรียนต้องให้บริการแก่ชุมชน เช่น เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ เครื่องใช้ต่าง ๆ และบุคลากรของโรงเรียนด้วย และสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวง มหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ถือปฏิบัติ ตามหนังสือที่กระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 คือ การให้ความ ร่วมมือช่วยเหลือชุมชน โดยการสนับสนุนวัสดุครูภัณฑ์ อาคารสถานที่

การขอความร่วมมือผู้ปกครองให้ความสำคัญของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินอย่างหลากหลาย อาทิ กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน กิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ซึ่งความ สำเร็จของงานดังกล่าว ต้องได้รับการสนับสนุนให้ความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครองก็เป็นส่วน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่งของชุมชน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กลุ่มผู้บริหารควรดำเนินตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 พ : 30) กำหนดบทบาทของผู้บริหารให้มีการเยี่ยมเยียนชุมชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนไว้ว่า โรงเรียนต้องศึกษาชุมชนโดยละเอียด โรงเรียนต้องประชาสัมพันธ์ รายงาน เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ออกเยี่ยมนักเรียนที่บ้านสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งให้การบริการแก่ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ

ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่น่าสนใจอีกข้อหนึ่ง คือ การสร้างเจตคติและศรัทธาต่อโรงเรียนแก่ชุมชน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีข้อจำกัดหลายด้าน คือ มีอัตรากำลังในการสอนไม่พอเพียง สื่อวัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาที่ทันสมัยมีไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ยังขาดทักษะในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งปัญหาและข้อจำกัดเหล่านี้จะหมดไป โรงเรียนต้องดำเนินการร่วมกันศึกษาสภาพปัญหาเพื่อจัดทำแผนงาน โครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลต้นสังกัด และจากสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น และควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนให้ ผู้ปกครองและตอบข้อซักถามปัญหาต่าง ๆ จากผู้ปกครอง สอดคล้องกับ อภินันท์ เลียบโย (2540 : 127) ครุมีความพึงพอใจในข้อที่ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง ก่อนเปิดภาคเรียนทุกปี อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มอาจารย์มีความคิดเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การให้บริการแก่ชุมชน เช่น วัสดุ ครุภัณฑ์ หรืออาคารสถานที่ กลุ่มผู้บริหารเป็นตัดสินใจในการอนุญาต สั่งการ แต่ผลกระทบที่เกิดจากการให้บริการ บางครั้งเกิดจากการไม่รักษาทรัพย์สินของทางราชการ เมื่อชำรุดทางโรงเรียนต้องหางบประมาณเพื่อซ่อมแซม หากใช้การไม่ได้งานบริหารด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนย่อมเกิดความเสียหายไปด้วย ในการปฏิบัติกลุ่มผู้บริหารต่างตระหนักถึงความสำคัญของชุมชน และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ดังที่ สุพิชญ์ ธีรกุล (2521 : 54-59) กล่าวว่า โรงเรียนต้องให้บริการชุมชน เช่น เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ เครื่องใช้ต่าง ๆ และบุคลากรของโรงเรียนด้วย และสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่กระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0418/1461 ลงวันที่ 30 กันยายน 2531 คือ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือชุมชน โดยการสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขอความร่วมมือผู้ปกครองให้ความสำคัญของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินอย่างหลากหลาย อาทิ กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน กิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ซึ่งความสำเร็จของงานดังกล่าว ต้องได้รับการสนับสนุนให้ความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครองก็เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กลุ่มผู้บริหารควรดำเนินตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ฅ : 30) กำหนดบทบาทของผู้บริหารให้มีการเยี่ยมเยียนชุมชนเพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่น่าสนใจอีกข้อหนึ่ง คือ การสร้างเจตคติและศรัทธาต่อโรงเรียนแก่ชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนนอกจากเป็นสถานศึกษาแล้ว โรงเรียนยังเป็นสถาบันสังคมระดับท้องถิ่น การสร้างเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนย่อมเท่ากับการสร้างศรัทธา การยอมรับให้แก่ชุมชนให้เกิดความไว้วางใจนำบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนได้ การสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นต่อโรงเรียนนั้น ต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ ซึ่งจะต้องถือปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กำหนดไว้ และสุพิชญา ชีรกุล (2521 :54-59) ได้เสนอแนะวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า โรงเรียนต้องศึกษาโดยละเอียดโรงเรียนต้องประชาสัมพันธ์ รายงาน เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ออกเยี่ยมนักเรียนที่บ้านสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งให้บริการแก่ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ

6. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาปานกลางและเป็นลำดับที่ 6 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้ายของปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้ เพราะการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารงานโรงเรียน ถึงแม้ว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะเป็นระยะแรกเริ่มดำเนินการ ปัญหาการบริหารงานวิชาการจัดเป็นปัญหาลำดับสุดท้าย แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและอาจารย์อย่างแท้จริง ส่วนสาเหตุที่การบริหารงานวิชาการ มีระดับปัญหาปานกลาง อาจเนื่องมาจากขาดแคลนความพร้อมในปัจจัยหลายด้าน อาทิ ขาดแคลนบุคลากร ขาดแคลนสื่อการสอน วัสดุฝึกไม่เพียงพอ ห้องปฏิบัติการพิเศษมีไม่ครบ และจากข้อมูลทั่วไป ที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร และประสพการณ์การสอนของอาจารย์ ระดับมัธยมศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหามาก คือ การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยราคาแพง งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอกับความต้องการ สอดคล้องกับ ต้องอ่อนเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปิตถาวโร (25324 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาสื่อการเรียนการสอนขาดแคลน และบุญรัตน์ แก้วลำ
หัด (2536 : 83) พบว่า การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

การจัดกิจกรรมทางวิชาการสม่ำเสมอ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การขาดแคลนบุคลากร
ทางการศึกษา อาจารย์ผู้สอนต้องปฏิบัติภารกิจหลายด้าน และการนิเทศของศึกษานิเทศก์ เพื่อ
แนะนำสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการไม่ชัดเจน ขาดการวางแผนงานวิชาการ สอดคล้องกับ
สิริ นมะหุต (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการนิเทศงานวิชาการของ
โรงเรียน ส่วน โกวิทช์ บุญเจริญ (ม.ป.ป. : 35-43) พบว่า ขาดอัตรากำลังครู ขาดศึกษานิเทศก์
หรือบุคลากรให้คำแนะนำ ขาดผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาวิชาการ ที่เข้าใจการบริหารงานวิชาการ
ระดับมัธยมศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจ
เป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จัดรวมกันกับระดับประถมศึกษาและบริเวณพื้นที่ตั้ง
ของโรงเรียน ส่วนใหญ่คับแคบ เนื่องจากตั้งในเขตชุมชนเมือง อาคารเรียน อาคารประกอบ ค่อนข้าง
จำกัด ผู้บริหารและอาจารย์จำเป็นต้องร่วมกันวางแผนการใช้อาคารเรียน อาคารประกอบ และ
จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในข้อจำกัดเหล่านี้ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน
โดยให้สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 111) กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อม
โรงเรียนมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน

ข้อที่มีปัญหาในระดับปานกลาง แต่เป็นปัญห่าสนใจ คือ การร่วมมือระหว่างผู้บริหาร
และอาจารย์ในการวางแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกัน การจัดทำแผนงานและโครงการงาน
วิชาการเพื่อใช้ปฏิบัติให้ทันเวลา อาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ ต่างตระหนักในภารกิจที่
ต้องปฏิบัติ แม้ว่าจะเพิ่มภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติมากขึ้นก็ตาม แสดงให้เห็นถึงความพยายามอย่าง
ยิ่งในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ให้
เป็นที่ยอมรับของชุมชน สนองต่อนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย ผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่า
การที่จะช่วยเหลือผู้บริหารและอาจารย์ บริหารงานวิชาการให้บรรลุตามหลักการ จุดหมาย โครง
สร้างของหลักสูตร เห็นควรส่งเสริมให้ศึกษานิเทศก์ของเทศบาลต้นสังกัด ศึกษาหลักสูตรระดับ
มัธยมศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน ให้ความสนใจปัญหาวิชาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ภายใน
โรงเรียน รวมทั้งประสานกับโรงเรียนพี่เลี้ยง เพื่อให้ความกระจ่าง ให้คำชี้แนะในการดำเนินงาน
วิชาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยจำแนกตามกลุ่ม ผลการวิจัยโดยภาพรวม
พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ มีปัญหาอยู่ใน
ระดับปานกลาง ส่วนรายข้อมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีปัญห่าสนใจ คือ การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรม
การเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เหมาะสม จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 ข้อ นี้ มี
เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานเวลาสำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติเกินไปไซ้ประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่จ่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และจัดเป็นปัญหาลำดับต้น ๆ แม้ว่า จะวิเคราะห์รวมผู้บริหารและอาจารย์ หรือวิเคราะห์โดยจำแนกตามกลุ่มตามประชากรทั้งสองกลุ่ม มองเห็นปัญหาเช่นเดียวกัน ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จะต้องเร่ง ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาข้อด้อย ในการบริหารงานวิชาการ ให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อที่ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า มี ระดับปัญหามาก แต่อาจารย์มีความคิดเห็นว่า มีระดับปัญหาลำดับต้น คือ การจัดกิจกรรมทาง วิชาการอย่างสม่ำเสมอ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดทักษะและ ประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบกับความขาดแคลน บุคลากรที่มีคุณภาพในบางสาขาวิชา และครูบางส่วนยังคงใช้วิธีสอนแบบเดิม กระบวนการเรียน การสอนยังไม่ได้มีการพัฒนา ย่อมส่งผลไปถึงคุณภาพในการจัดการศึกษาไปด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สิ่งจำเป็นในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ คือ โรงเรียนจะต้องวางแผนพัฒนา บุคลากรให้พร้อม ให้มีความรู้ความเข้าใจ อย่างชัดเจนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติตามหลักสูตร จะทำให้ การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นที่เชื่อถือได้รับความศรัทธาจากผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องมากขึ้น ซึ่งได้แก่การปรับกระบวนการทำงาน อาทิ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จะต้องจัดทำแผน อย่างมียุทธศาสตร์ มีแผนระยะสั้น ระยะยาว ในการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียน ต้อง มีระบบการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้รู้จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาอุปสรรคที่ได้ดำเนินการไป แล้ว และที่สำคัญต้องจัดให้มีระบบการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีการแนะแนวอย่างทั่วถึงด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะระดับโรงเรียน

1. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ควรให้ความสนใจทางวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหลัก ของโรงเรียนให้มากขึ้น จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า งานวิชาการที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ ดียิ่งขึ้น คือ การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและจัด ให้มีการประชุมสัมมนา บรรยายอภิปรายเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อให้มีการจัด กิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงส่งเสริมการจัดนิทรรศการผลงานการเรียนการสอน

2. ควรร่วมกับอาจารย์ จัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน และประสานแผนเพื่อ ดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานที่วางไว้ให้เกิดผลอย่างจริงจัง

3. ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนให้เข้ารับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ ทุกครั้งที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

4. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ร่วมกันศึกษาสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ เพื่อจะได้เสนอขอของบประมาณ สนับสนุนจากเทศบาลต้นสังกัด จัดซื้อสื่อการสอนที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เปรียบเสมือนสมุดบันทึกส่วนตัว ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอภัยถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผู้บริหาร ควรชี้แจงทำความเข้าใจให้แก่อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบให้ชัดเจน ตามแนวทางปฏิบัติที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ให้ถือปฏิบัติ

6. บุคลากรในโรงเรียนทุกระดับ ควรสร้างสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยการออกพบปะ ชุมชน ช่วยกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อชุมชน ก่อให้เกิดศรัทธาแก่โรงเรียน และบุคลากร

ข้อเสนอแนะระดับท้องถิ่น

1. เกือบอัตราครู-อาจารย์จากโรงเรียนที่จำนวนนักเรียนลดไปเพิ่มให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2. กำหนดแผนการรับนักเรียนไว้ล่วงหน้าเพื่อจะได้สะดวกในการวางแผนจัดสรรอัตรา กำลัง จัดตั้งงบประมาณ

3. จัดทำแผนงาน โครงการ เพื่อเข้าแผนพัฒนาระยะปานกลาง โดยเสนอเข้าสภาเทศบาล ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารเรียน อาคารประกอบ

4. จัดตั้งงบประมาณสำหรับพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอน จัดให้ผู้บริหารและอาจารย์ ทัศนศึกษาเพื่อหาความรู้และประสบการณ์

ข้อเสนอแนะระดับสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

1. ดำเนินการสรรหาและพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาท้องถิ่น ที่ สอนต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เพื่อให้สนองต่อโครงสร้างของหลักสูตร ด้านการสอนวิชาการงานและอาชีพ โดยสอบบรรจุและอบรมครู-อาจารย์สายวิชาชีพ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ (ซ่อมรถจักรยาน-จักรยานยนต์) ช่างเชื่อมโลหะ วิทยาศาสตร์บัณฑิต (การเกษตรทั่วไป ครุศาสตร์เกษตร คหกรรมศาสตร์)

2. สนับสนุนงบประมาณด้านสื่อการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ใช้สอนวิชาการงานและอาชีพ โดยเพิ่มبودจุนค่ารายหัวนักเรียนต่อหัวต่อคนให้สูงขึ้น และจัดงบประมาณอุดหนุนทั่วไป เพื่อซื้อสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่

3. เพื่อรองรับการจัดการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2540 ควรจัดให้มีการอบรมศึกษานิเทศก์ ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การใช้สื่อการสอน วิธีจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และเทคนิคการนิเทศระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย โดยให้เน้นการปฏิบัติ

4. จากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ทำให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นแม่บทในการจัดการศึกษาทุกระดับ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มีเจตนาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน มีการปฏิรูปการศึกษา นับตั้งแต่ปฏิรูปหลักสูตร มีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งการจัดการศึกษาในอนาคต ท้องถิ่นจะต้องสร้างหลักสูตรขึ้นตามมาตรฐานที่ส่วนกลางกำหนด ต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกรอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีการกำหนดเครือข่ายและองค์การภายนอกมาคอย ดูแล และควบคุมคุณภาพทางการศึกษา ภารกิจหลักที่สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นจะต้องเร่งดำเนินการ คือ การเตรียมบุคลากรทุกระดับ นับตั้งแต่ผู้บริหารการศึกษาระดับกองการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน คณะเทศมนตรี ศึกษา นิเทศก์ และกรรมการโรงเรียนให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบให้ชัดเจน และต้องมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เฉพาะโรงเรียนสังกัดเทศบาลใดเทศบาลหนึ่ง เพื่อจะได้นำผลการศึกษาวิจัยพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงในจุดด้อยและสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาในจุดเด่นของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเฉพาะงาน ในกลุ่มโรงเรียนนั้น เพื่อโรงเรียนจะได้นำผลการศึกษาวิจัยพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงใน จุดด้อยและสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาในจุดเด่นของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง
3. ควรทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาเฉพาะเทศบาลใดเทศบาลหนึ่ง

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. 2535. การขยายโอกาสทางการศึกษาเพิ่มอีก 3 ปี ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- , 2540. การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- , 2528. รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ของการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การสงเคราะห์ทหารการผ่านศึก, กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- , 2538. เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงนโยบายและแนวดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- , 2514. วิสัยทัศน์การจัดการศึกษาท้องถิ่นที่สนองต่อรัฐบาลธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- การศึกษาท้องถิ่น. 2527. การเกี่ยวกับเทศบาลที่ระลึกถึงงานฉลอง 50 ปี เทศบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น. สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2536. การขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. อัดสำเนา.
- , 2536. การขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. อัดสำเนา.
- , 2534. รายงานการวิจัย การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมและอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- , 2541. วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มวิจัยและการพัฒนา. 2541. รายงานวิจัยความต้องการทางการศึกษา เรื่องการนำนโยบายปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2535. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ
กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการขยายโอกาสทางการ
ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
โกวิท บุญเจริญ. 2530. สรุปการบรรยายเรื่องนโยบายพัฒนาวิชาการของสำนักงานการ
ศึกษา ม.ป.ป.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. 2540-2541. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
พุทธศักราช 2540-2541. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรุณผล.
- 2534. รายงานการวิจัย การจัดการศึกษา ระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษา
ของไทยในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- 2535 ข. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อป้องกัน. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาสน์.
- 2528 ชม. การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานกิจการนักเรียน ชุดฝึกอบรม
ด้วยตนเอง. เล่มที่ 5. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.
- 2528. การบริหารงานวิชาการ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง. เล่มที่ 7. กรุงเทพฯ :
สามเจริญพานิช.
- 2528 ง. ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนัก
งานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.
- 2538. รายงานผลการประเมินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.
- 2540.2541. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ด.ศ. 2540-2544) สำนักงาน
รัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษา
ธิการ.
- 2535. รายงานผลการศึกษาศาภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมัธยม พ.ศ. 2535. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- 2538. รายงานการประเมินผลการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- 2540-2541. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พุทธศักราช 2540-2544.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรุณผล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- , 2536. รายงานการประเมินผลระบบนิเทศการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการข้าราชการครู. รายงานวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ และผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาช่างพิมพ์ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- คงสี สนทอง. 2536. การประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิรภา สงวนสุข. 2540. "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉัตรชัย อรรถนันท์. 2524. หลักการบริหารโรงเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ชัยยศ ภูหนองโอง. 2535. "การติดตามการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของสำนักงานประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไชยมงคล พุ่งเฟื่อง. 2540. "ความพึงพอใจของพนักงานครูเทศบาลเมืองเข็ยงราย." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงภรณ์ พุ่มฟู. 2527. ที่ระลึกงานเกษียณอายุ. สระบุรี : โรงพิมพ์ปากเพ็ญวารช่าง.
- ณรงค์ พร้อมโกมล. 2535. การติดตามการดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทองอ่อน บัณฑิตวาร. 2534. "การติดตามการดำเนินงานโครงการนาร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในเขตการศึกษา 9." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ทรงเดช แก้วดี. 2537. "การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น." สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525. "หลักการบริหารการศึกษา." กรุงเทพฯ : เอ็น เอ็น เอ็น.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. 2526. "หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป." กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญมา กัมปนาทพงษ์. 2532. "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กรุงเทพฯ.
- บุญช่วย วัฒนานันทวิไล. 2531. "การประเมินสมรรถภาพการบริหารและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญรัตน์ แก้วลำหัด. 2536. "บรรยากาศองค์การในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประดม แสงสว่าง. 2524. "รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะของนักบริหารการศึกษาคนไทยที่พึงประสงค์." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. "จิตวิทยาการบริหารบุคคล." กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟ.
- ประเสริฐ บุญท้าว. 2533. "สภาพการดำเนินงานในโรงเรียนนาร่องขยายการศึกษาภาคบังคับเขตการศึกษา 9 อุดรธานี สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 9." วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนัส หันนาคินทร์. 2531. "หลักการบริหารการศึกษา." กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ภิญโญ สารธ. 2531. "หลักการบริหารการศึกษา." กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- . 2526. "การบริหารการศึกษา." กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536. "เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา." กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สิริ นมะหุต. 2538. "สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. 2536. "ผลการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน." เชียงใหม่ : เชียงใหม่สยามกิจ.
- เสรี ริยะกุล. 2529. "การศึกษากิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สมพงษ์ พลสูงเนิน. 2537. "สภาพและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ที่รับนักเรียนได้ต่ำกว่าเป้าหมาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพ แก้วเฒ่า. 2538. "การประเมินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาโรงเรียนเทศบาลศึกษาเฉพาะ โรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมือง มหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม." วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพิชญา อีระกุล. 2534. "การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน." พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2522. "พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา." กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ นิคมภักดี. 2535. "การติดตามการดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 9." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หวน พิณรุฬพันธ์. 2528. "การบริหารโรงเรียน." กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อมรรัตน์ ทวีเลิศ. 2536. "ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อภิรักษ์ เลียบใย. 2540. "ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
 1497/139
 วันที่ 15. ก.ย. 2540

ที่ ทม 1504/ 2940

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 กันยายน 2540

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์
  3. รายชื่อสถานศึกษา

ด้วย นางเพ็ญศรี ประดับสุข เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
 วิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและ
 เมืองพัทยา เขตการศึกษา 9" ซึ่งคำโครงการวิทยานิพนธ์ดังกล่าวได้รับอนุมัติแล้วเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2540
 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษา
 สังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรด
 พิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา

ณ โอกาสนี้ด้วย

วิเศษ ยศ. สห. ศก.

ขอแสดงความนับถือ

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โทร. 2663-2642

ขอความอนุเคราะห์โปรดพิจารณาอนุญาตให้

นางเพ็ญศรี ประดับสุข (นักศึกษาปริญญาโท) (ผศ.ดร.พรรณณี ลีกิจวัฒน์นะ)

ศึกษา) เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเรื่อง รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

สภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 9

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ

โทรสาร. 3268503-4 ต่อ 205

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกกรณี

หรือ
 16 ก.ย. 2540

Opn-9
 16/09/2000
 รสพ.

ที่ มท 0312.2/540

ถึง สำนักงานเทศบาล

ด้วย นางเพ็ญศรี ประดับสุข ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลนครนครราชสีมา มีความประสงค์จะเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 9"

กรมการปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า หัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของท้องถิ่น จึงขอความกรุณาให้กองการศึกษาของเทศบาลในเขตการศึกษา 9 ได้ตอบข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวต่อไป

กรมการปกครอง

26 กันยายน 2540

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา

โทร. (02) 2432157

โทรสาร (02) 2432257

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ.-

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9 จำนวน 6 งาน คือ.-

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน
3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ
5. การบริหารงานอาคารสถานที่
6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
เทศบาล เขตการศึกษา 9 จำนวน 6 งาน คือ.-

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
2. ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน
3. ปัญหาการบริหารงานบุคคล
4. ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ
5. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่
6. ปัญหาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย / ใน ( ) ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
  - ( ) ผู้บริหารโรงเรียน
  - ( ) อาจารย์ผู้สอน
2. อายุ
  - ( ) ต่ำกว่า 30 ปี
  - ( ) 30 - 40 ปี
  - ( ) มากกว่า 40 ปี
3. วุฒิทางการศึกษา
  - ( ) ปริญญาตรี
  - ( ) ปริญญาโท
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)
4. ประสบการณ์ด้านการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (เฉพาะอาจารย์ผู้สอน)
  - ( ) ต่ำกว่า 5 ปี
  - ( ) 5 - 10 ปี
  - ( ) มากกว่า 10 ปี
5. ประสบการณ์ด้านการบริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เฉพาะผู้บริหารโรงเรียน)
  - ( ) ต่ำกว่า 5 ปี
  - ( ) 5 - 10 ปี
  - ( ) มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล
เขตการศึกษา 9

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นจากท่านที่สุด
เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p><u>การบริหารงานวิชาการ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การวางแผนงานร่วมกับอาจารย์ในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน 2. การสนับสนุนให้อาจารย์สอนโดยเน้นทักษะกระบวนการ 3. การจัดหาคู่มือครูเอกสารหลักสูตร หนังสือ อ่านเพิ่มเติมให้กับความต้องการของอาจารย์ผู้สอน 4. การส่งเสริมห้องสมุดให้บริการด้านต่าง ๆ เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน 5. การจัดการประชุม สัมมนา บรรยายและอภิปรายเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียน 6. การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านวิชาการ 7. การติดตามกำกับดูแลงานวัดผลและประเมินผล 8. การส่งเสริมอาจารย์ให้ สร้างแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียน 9. การจัดหาสื่ออุปกรณ์การสอนให้เพียงพอกับความต้องการ 10. การให้ความรู้เรื่องหลักสูตรแก่นักเรียนและผู้ปกครอง 11. การจัดนิทรรศการผลงานการเรียนการสอน 12. การติดตามผลการสอนตามหลักสูตรใหม่ของอาจารย์ผู้สอน 					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>การบริหารงานกิจการนักเรียน</u> 1. การสำรวจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในเขตเทศบาลทันเวลาเปิดภาคเรียน 2. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน 3. การจัดทำระเบียบ พหุติกรรม บันทึกการพัฒนากิจการและปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน 4. การจัดให้มีบริการแนะแนวนักเรียน 5. การจัดให้หน่วยงานเอกชน บริษัทห้าง ร้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่นักเรียนขาดแคลน 6. การจัดหาอาหารที่สะอาดถูกหลักโภชนาการให้นักเรียนอย่างเพียงพอ 7. การตรวจสุขภาพ การสร้างภูมิคุ้มกันโรคติดต่อ และการปฐมพยาบาลให้แก่นักเรียน 8. การส่งเสริมให้นักเรียนปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยโดยให้เลือกตั้งหัวหน้าชั้นและสถานนักเรียน 9. การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมและกิจกรรมสหการ 10. กำหนดระเบียบควบคุมความประพฤติของนักเรียน โดยมีอาจารย์และนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น 11. การจัดอาจารย์ ออกสำรวจเยี่ยมเยียนศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน 12. การจัดตั้งกองทุนสำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการบริหารงาน โรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การบริหารงานบุคคล					
1. การจัดให้อาจารย์ภายในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น					
2. การมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์					
3. การประชุมชี้แจงแผนงาน และโครงการให้คณะอาจารย์เข้าใจร่วมกัน					
4. การสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถโดยใช้เวลานอกเวรราชการ					
5. การจัดและสนับสนุนให้อาจารย์ได้ไปศึกษาคุณงานเป็นประจำทุกปี					
6. การจัดส่งอาจารย์เข้าอบรม สัมมนาทางวิชาการอย่างทั่วถึง					
7. การจัดให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานและกำหนดกิจกรรมของโรงเรียน					
8. การจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลืออาจารย์เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจและความมั่นคงในการทำงาน					
9. การพิจารณาความดี ความชอบด้วยความยุติธรรม					
10. การแต่งตั้งให้อาจารย์ร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน					
การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ					
1. การจัดให้มีการทำทะเบียน บัญชี และเอกสารรับ-จ่ายเงินเป็นปัจจุบัน					
2. การตรวจสอบทะเบียนบัญชีและเอกสารการเงินอยู่เสมอ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ</u> 3. การจัดให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำงบประมาณประจำปีของโรงเรียน 4. การจัดให้มีระบบการเบิกจ่ายเงินได้ สะดวก รวดเร็ว โดยยึดระเบียบทางราชการ 5. การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับธุรการ เงิน และพัสดุแก่อาจารย์ในโรงเรียนและปฏิบัติหน้าที่ 6. การจัดเก็บเอกสารและหนังสือราชการเป็นหมวดหมู่และสะดวกต่อการค้นหา 7. การจัดระบบการสื่อสาร ได้คอบหนังสือราชการ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 8. การจัดให้มีเครื่องมือในการสื่อสารและเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล สำหรับงานธุรการและการเงิน ได้อย่างเพียงพอและใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ 9. การจัดระบบจัดซื้อ/จัดจ้าง ได้ รวดเร็ว มีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบพัสดุ 10. โรงเรียนจัดระบบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การตรวจสอบ การบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 11. การชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงินประเภทต่าง ๆ เพื่อให้คณะอาจารย์ทราบ <u>การบริหารงานอาคารสถานที่</u> 1. การวางแผนผังการใช้ประโยชน์บริเวณโรงเรียน ได้อย่างเหมาะสม 2. การปรับปรุง คัดแปลง อาคารสถานที่ให้ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p><u>การบริหารงานอาคารสถานที่</u></p> <p>3. การจัดสถานที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่นเพียงพอกับจำนวนนักเรียน</p> <p>4. การตรวจตราดูแลความสะอาด บำรุงรักษาอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5. การให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่</p> <p>6. มีห้องน้ำ ห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน</p> <p>7. การจัดห้องน้ำ ห้องส้วมถูกสุขลักษณะและสะอาดเพียงพอกับจำนวนนักเรียน</p> <p>8. การจัดให้มีห้องเรียน ห้องพิเศษให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียน</p> <p>9. การวางแผนผังเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่ เพื่อเป็นที่รองรับความเจริญในอนาคต</p> <p>10. การสนับสนุนให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคารสถานที่</p> <p><u>การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</u></p> <p>1. การสำรวจความต้องการด้านการศึกษาของชุมชนทุกปีการศึกษา</p> <p>2. การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษา</p> <p>3. การจัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือ ทุกปีการศึกษา</p> <p>4. การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ</p> <p>5. การเชิญผู้ปกครองพบเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6. การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน 7. การเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่จัดขึ้น 8. การออกเยี่ยม พบปะ ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี 9. การจัดให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น สถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ บุคลากร 10. สนับสนุนให้มีการตั้งสมาคมผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ					
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 9 คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นจากท่านที่สุดเพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย					
ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การบริหารงานวิชาการ 1. การจัดทำแผนงานและโครงการวิชาการ เพื่อใช้ปฏิบัติให้ทันเวลา 2. การให้อาจารย์ผู้สอนปรับปรุงการสอน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>การบริหารงานวิชาการ</u> 3. การใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนประกอบการสอนของครู 4. การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน 5. การให้เวลาอย่างเพียงพอในการนิเทศการสอนของผู้บริหาร 6. การร่วมมือระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในการวางแผนงานวิชาการได้สอดคล้องกัน 7. การให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ 8. การติดตาม กำกับดูแล ให้อาจารย์ผู้สอนข้อมเสริม 9. การช่วยเหลืองานวิชาการอย่างทั่วถึงของกลุ่มวิชาการเทศบาล 10. การจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ 11. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน <u>การบริหารงานกิจการนักเรียน</u> 1. การจัดบุคลากร ติดตาม ดูแล พฤติกรรมของนักเรียนนอกโรงเรียน 2. การจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร 3. การจัดหาหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้กับนักเรียนที่ยากจน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การบริหารกิจการนักเรียน					
4. การบริการข้อมูลข่าวสารและแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่ นักเรียน					
5. การขอความร่วมมือจากกรรมการศึกษาในการจัดกิจกรรมนักเรียน					
6. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนนอกเหนือเวลาเรียน					
7. การจัดอาจารย์ดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ					
8. การจัดงบประมาณในการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน					
9. การจัดหาแหล่งความรู้เสริมหลักสูตรให้แก่ นักเรียน					
การบริหารงานบุคคล					
1. การประสานแผนการทำงานเพื่อให้ดำเนินไปตามแผนงานที่วางไว้					
2. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง					
3. การแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจในการจัดทำแผนงานและโครงการ					
4. การสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้แก่ตนเอง					
5. การจัดให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานเพื่อเสริมประสบการณ์					
6. การสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการศึกษาอบรมและสัมมนา					
7. การจัดกิจกรรมร่วมกับคณะอาจารย์ให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน					
8. การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาจารย์ในการปฏิบัติงาน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p><u>การบริหารงานบุคคล</u></p> <p>9. การจัดสวัสดิการสำหรับอาจารย์ให้ทั่วถึง</p> <p>10. การพิจารณาความดีความชอบที่อาจารย์เห็นถึงความยุติธรรม</p> <p><u>การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ</u></p> <p>1. การจัดหาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน อย่างเพียงพอ</p> <p>2. การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเหมาะสมกับงาน</p> <p>3. การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยเพื่อปฏิบัติงานธุรการ</p> <p>4. การชี้แจงเรื่องเกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงิน</p> <p>5. การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานธุรการอย่างเพียงพอ</p> <p>6. การจัดงบประมาณส่งเสริมให้การดำเนินงานธุรการให้เป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ</p> <p>7. การปฏิบัติตามระเบียบด้านการเงิน และการพัสดุในการดำเนินงาน</p> <p>8. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษาได้อย่างเพียงพอ</p> <p>9. การซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี</p> <p>10. การจัดเก็บเอกสารด้านการเงินและธุรการให้เป็นระบบ</p> <p><u>การบริหารงานอาคารสถานที่</u></p> <p>1. การปรับปรุงบริเวณสถานที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p><u>การบริหารงานอาคารสถานที่</u></p> <p>2. การจัดแบ่งพื้นที่อาคารเพื่อจะเป็นห้องปฏิบัติการพิเศษ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ</p> <p>3. การขยายพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น</p> <p>4. การดูแลบำรุงรักษาตกแต่งอาคารสถานที่</p> <p>5. การจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในโรงเรียน</p> <p>6. การของบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ</p> <p>7. การจัดห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอกับจำนวนนักเรียน</p> <p>8. การให้บริการแก่ชุมชนเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเพียงพอ</p> <p>9. การจัดเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนอย่างเพียงพอ</p> <p>10. การจัดบริเวณภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดความปลอดภัย</p> <p><u>การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</u></p> <p>1. การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ</p> <p>2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3. การจัดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในท้องถิ่นเป็นผู้ประสานงานและสร้างความเข้าใจกับชุมชน</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</u> 4. การสร้างเจตคติและศรัทธาโรงเรียนให้แก่ชุมชน 5. การจัดให้มีการพบปะ ระหว่างอาจารย์กับผู้ปกครองนักเรียน 6. การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมและความก้าวหน้าของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง 7. การพัฒนาคุณภาพของอาจารย์บางคนในโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน 8. การจัดอาจารย์มีเวลาออกเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้อย่างทั่วถึง 9. การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน 10. การขอความร่วมมือผู้ปกครองในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางเพ็ญศรี ประดับสุข เกิดเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2489 ที่จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ต้น) จากวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2508 และครุศาสตรบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา) จากวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2524

- ปี พ.ศ.2508 ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานครูจัตวา
สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
- ปี พ.ศ.2526 ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองการศึกษา
สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
- ปี พ.ศ.2530 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา
สังกัดเทศบาลเมืองเชียงราย (นักบริหารการศึกษา ระดับ 6)
- ปี พ.ศ.2532 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา
สังกัดเทศบาลเมืองลำปาง (นักบริหารการศึกษา ระดับ 7)
- ปี พ.ศ.2532 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา
สังกัดเทศบาลเมืองอุดรธานี (นักบริหารการศึกษา ระดับ 8)
- ปี พ.ศ.2534 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา
สังกัดเทศบาลเมืองเชียงราย (นักบริหารการศึกษา ระดับ 8)
- ปี พ.ศ.2536 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา
สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี (นักบริหารการศึกษา ระดับ 8)
- ปี พ.ศ.2538 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา (นักบริหารการศึกษา ระดับ 8)